

ISSN 1906-4950

วารสาร

การบริหารและนิเทศการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Journal of Educational Administration and Supervision, Mahasarakham University

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2565

Volume 13 Number 2 May - August 2022

วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ISSN 1906-4950

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2565

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการสาขาวิชาทางการศึกษา การวิจัยและพัฒนา การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การพัฒนานวัตกรรมด้านการบริหารและพัฒนา และการจัดการความรู้ ตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ บทความวิจารณ์หนังสือ และบทความทั่วไป

การตรวจสอบทางวิชาการ

บทความได้ผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิบทความละ 2 ท่าน

กำหนดการพิมพ์เผยแพร่

พิมพ์เผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม

ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม

เจ้าของ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

โทรศัพท์ 0-4374-3143-4 ต่อ 6234 โทรสาร 0-4374-3174

เว็บไซต์: <http://edu.msu.ac.th/journal>

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เลขานุการและற்றுญิก

นางสาวณชชลิตา เหลี่ยมไธสง

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นความคิดเห็นของผู้นิพนธ์ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

ราคาปก 200 บาท Web site: <http://edu.msu.ac.th/journal>
พิมพ์วันที่ 31 สิงหาคม 2565 E-mail: Jeas.msu@gmail.com

ออกแบบปก: สมร เหล็กกล้า

สำนักพิมพ์สวนหนังสือ: 189 หมู่ 12 ราชวดีการ์เด้นวิลล์

ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150

โทรศัพท์: 09-2956-2419

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำวารสาร

ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา
ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราษฎ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทระจิตร	มหาวิทยาลัยนครพนม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวกิจ ศรีปัดดา	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ เทศบุตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบทางวิชาการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ ดร.ลักขณา สรีวิวัฒน์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิวัฒน์ จุลสุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทศิริศิริ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ เทศบุตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐานันท์ สีเนเลียว	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง ลีทธิ	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์	วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา
ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
ศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราษฎ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทระจิตร	มหาวิทยาลัยนครพนม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิวัฒน์ จุลสุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชธร นามวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ เทศบุตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ศรีพุทธรินทร์	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ศิริสุทธิ	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Professor Dr. Gary Price	University of Wisconsin-Madison, USA
Professor Dr. Marilyn Waring	Deakin University, Australia
Professor Dr. Dennis A. Francis	University of the Free State, South Africa
Associate Professor Dr. Tran Vui	Hue University, Vietnam

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2565 ซึ่งประกอบด้วยบทความวิชาการ จำนวน 1 เรื่อง และบทความวิจัยจำนวน 13 เรื่อง ซึ่งครอบคลุมสาขาวิชาต่างๆ ทางการศึกษา โดยทุกบทความได้รับการพิจารณาทางวิชาการอย่างเข้มข้นจากผู้ทรงคุณวุฒิบทความละ 2 ท่าน เพื่อคงคุณภาพทางวิชาการและการเผยแพร่ในฐานะข้อมูลวารสารทั้งระดับชาติและนานาชาติ กองบรรณาธิการขอขอบพระคุณผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีแก่วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนันท์
บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิชาการ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ดิจิทัลให้ก้าวทันโลกไร้พรมแดน โดยใช้รูปแบบ CoMeSe

วรรณิษา หาคุณ 7

บทความวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ณัฐวัฒน์ เทศบุตร, สุวัฒน์ จุลสุวรรณ 18

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ประเสริฐ กองสุข, ชัยยนต์ เพาพาน 33

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริม
ความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รชยา ธงภักดิ์ 45

การพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รัตนา บุตรดี 57

แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร

รังพีรชต์ แยมเกษร, จุลติศ คัญทัพ 69

พัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC
ของนักเรียนสาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2

ธีวรา กมลเพชร, ประสงค์ สายหงษ์ 84

โครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิจารณ์ญาณและการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

ธนัตถ์พร โคจรานนท์ 93

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะที่มีต่อความสามารถด้านการฟัง
และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ธนิยา สายดำสิง, มนตรี วงษ์สะพาน 101

สภาพ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

วิญญูษร นามตาแสง, ไพฑูรย์ พวงยอด 112

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

พัชรารวรรณ สุวรรณมะโน, หทัย น้อยสมบัติ 122

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาหนองคาย

สถาพร เข็มพันธ์, ชัชจรียา ไบลี 135

สภาพ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

สุนิสา ศรีนาทม, ไพฑูรย์ พวงยอด 148

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร

อารยา ตาพล, ไกวัลณ์ เทศบุตร 158

Contents

Academic Articles

Developing student teachers in the digital era to keep pace with a borderless world by using the CoMeSe model <i>Vannisa Hakoon</i>	7
--	---

Research Articles

Developing a Program to Strengthen Strategic Leadership of Secondary School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham <i>Nattawat Tesaputr, Suwat Julsuwan</i>	18
Academic Leadership of School Administrators Affecting the Teaching Efficiency of Teachers in school under Roi et Primary Educational Service Area Office 1 <i>Prasoet Kongsook, Chaiyon Paophan</i>	33
The Development of English Reading Comprehension Model Based Onconstructivist Theory and Cooperative Learning to Enhance Reading English Comprehension for Phatomsuksa 5 Students <i>Rachaya Thongphak</i>	45
Development of Research Management, Office of General Education, Mahasarakham University <i>Rattana Bhuddee</i>	57
Development Guidelines for Strengthening the Desirable Characteristics of Armed Forces Academies Preparatory School Students <i>Rangpiracht Yamkaesorn, Juladis Khanthap</i>	69
The Development of English Reading for Main Idea Skill by Cooperative Learning with CIRC Technique of Vocational Certificate in Accounting 2 students <i>Theewara Kamolphech, Prasong Saihong</i>	84
Project of the Enhancing Critical Thinking Skills and Teamwork Skills for Prathomsuksa 6 Students, Anuban Mahasarakham School <i>Thanutporn Kojaranon</i>	93
Effects of story-based learning activities together with artistic creation on listening abilities and creativity of kindergarten 2 students <i>Taniya Saitamlueng, Montree Wongsaphan</i>	101
Condition and Need For Teacher Development On Learning skill OF Schools Under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Phanom <i>Runyason Namtasng, Paitoon Puangyod</i>	112
Transformational Leadership of School Administrators Affecting Learning Organization in School Under Roi-Et Primary Educational Service Area Office 2 <i>Phatcharawan Suwanmano, Hatai Noisombut</i>	122
Administrative Factors Affecting Innovative Organizations of school under The Nongkhai Secondary Educational Service Area Office <i>Sathaporn Khemphan, Chatjariya Bailee</i>	135
Situations and Needs of Self Development and Teachers Professional in Schools under Secondary Educational Service Area Office Nakhon Phanom <i>Sunisa Srinathom, Paitoon Puangyod</i>	148
Strategic Leadership of Administrators Affecting Effectiveness of Operation According to The Standards of Childhood Development Center Under the Local Government in Yasothon Province <i>Araya Taphol, Kowat Tesaputa</i>	158

การพัฒนานิสิตครูยุคดิจิทัลให้ก้าวทันโลกไร้พรมแดน โดยใช้รูปแบบ CoMeSe

Developing student teachers in the digital era to keep pace with a borderless world by using the CoMeSe model

วรรณิษา หาคุณ¹
Vannisa Hakoon¹

บทคัดย่อ

ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมไม่มีพื้นที่จำกัดเพื่อการเรียนรู้อีกต่อไปอีกทั้งความต้องการเรียนรู้ที่ใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันของผู้เรียนมีมากขึ้น การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลนี้ เป็นการเรียนรู้ที่มีการติดต่อสื่อสารกันโดยใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายเข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา ครูในยุคใหม่จึงต้องปรับตัวและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามไปด้วย ซึ่งรูปแบบ CoMeSe เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือครูได้เปลี่ยนบทบาทไปจากการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางไปเป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการพัฒนาทฤษฎีการเชื่อมโยงความรู้ขึ้น โดยมีแนวคิดการจัดการเรียน การสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เลือกใช้งานผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ มีการโต้ตอบสื่อสารกัน ที่รวดเร็ว สะดวกสบายใช้งานได้ไม่ซับซ้อน สามารถบันทึกข้อมูลและกิจกรรมต่างๆ ไว้ได้ รวมไปถึง ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสนใจ เพื่อให้ นิสิตครูในยุคดิจิทัลนำความรู้ไปพัฒนา ตนเองในวิชาชีพต่อไป

คำสำคัญ: ทฤษฎีการเชื่อมโยงความรู้, CoMese โมเดล, การเรียนรู้ยุคดิจิทัล

Abstract

In the 21st century, technology is changing rapidly all the time. Learning has changed from the original, there is no longer a limited space for learning and learning needs that are used. Modern technology in doing various activities together among students has become more Learning in this digital age It is a learning that communicates with each other by using a variety of technologies to help manage education. Teachers in the new era must adapt and develop teaching-learning processes as well. The CoMeSe model, a collaborative learning model, has shifted its role from teacher-centered teaching to student-centered learning. centered A theory of knowledge linking has been developed. with the concept of learning management Teaching through the Internet to choose from using various platforms is fast communication. Convenience and uncomplicated use can record information and

¹ อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Department of Educational Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

activities, including students can You can learn on your own according to your interests. To enable students and teachers in the digital era to use their knowledge to further develop themselves in their professions.

Keywords: connectivism theories, CoMese model, Digital age learning

บทนำ

การเรียนรู้ไม่ได้อยู่เพียงแคในห้องเรียน สี่เหลี่ยมอีกต่อไปและความรู้ไม่ได้อยู่กับ ครูเพียง คนใดคนหนึ่งอีกแล้ว แต่ความรู้ได้อยู่ได้ ทั่วไปใน สังคมออนไลน์ บนเครือข่าย อินเทอร์เน็ตที่เชื่อม ทุกการเรียนรู้เข้าด้วยกัน เป็นโลกไร้พรมแดน สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งการเรียนรู้ของ ผู้เรียนได้ เปลี่ยนแปลงไป และเทคโนโลยีที่ทันสมัยใหม่ ที่มาช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างสะดวก สบาย และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็มีอายุสั้นลง เปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง และมีความเป็น พลวัตสูง ส่งผลให้การเรียนรู้ในปัจจุบัน สามารถเรียนรู้ได้ ตลอดชีวิตได้ด้วยตนเอง

กระแสโลกในศตวรรษที่ 21 ที่มี การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สภาวะของ ข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน กลไกของ การแข่งขันสูงทุกรูปแบบ ตลอดจน แนวโน้มของการเปิดเสรีทางการศึกษา ศักยภาพ ของ เทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม และสังคม แห่งความรู้ ส่งผลต่อสถาบันอุดมศึกษา ทำให้เกิด กระแสการปฏิรูปอุดมศึกษาใน ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

ในภาวะปัจจุบัน อุดมศึกษาไทยได้รับ ผลกระทบดังกล่าว นอกจากนี้ยังเผชิญกับ กระแส กดดันภายในประเทศอื่น ได้แก่ การขยายตัวของ ปริมาณนักศึกษา ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อ อุดมศึกษา ปัญหาคุณภาพบัณฑิต การขาดแคลน อาจารย์ที่มีคุณภาพ หลักสูตรที่ขาดความ หลากหลาย

กระบวนการเรียนการสอนไม่เอื้อต่อการแสวงหา ความรู้ สภาพความจำกัดด้าน กำลังคนและงบประมาณประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ และคุณภาพของการจัดการศึกษา เป็นต้น (กิตติ พงษ์ พุ่มพวง, 2558) การที่ มนุษย์จะมีชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบันนั้น ย่อมต้องมีทักษะความสามารถ ที่จะสามารถศึกษาเรียนรู้ปฏิบัติงาน และประกอบ อาชีพ ซึ่งต้องมีลักษณะพื้นฐานของมนุษย์ที่จะอยู่ในโลกดิจิทัล เป็นพลเมืองดิจิทัล 8 ประการ (อนุชา โสมาบุตร, 2560) ได้แก่

1. Digital citizen identity:

ความสามารถในการสร้างและจัดการในการระบุตัวตนด้วยความซื่อสัตย์ทั้งในโลกออนไลน์ และ ออฟไลน์

2. Screen time

management: ความสามารถในการจัดการ เวลาในโลกออนไลน์ การจัดการเวลาเพื่อภารกิจ ที่หลากหลาย และการจัดการเวลาและกำกับ ตัวเองในการทำกิจกรรมในสื่อสังคมออนไลน์

3. Cyberbullying management:

ความสามารถในการตรวจจับสถานการณ์ การกลั่นแกล้งบนอินเทอร์เน็ตและจัดการกับ สถานการณ์อย่างชาญฉลาด

4. Cybersecurity management:

ความสามารถในการปกป้องข้อมูลโดยการ สร้างความปลอดภัยของรหัสผ่านและการจัดการ การคุกคามทางไซเบอร์ที่มีความหลากหลาย

(ที่มา: อนุชา โสมาบุตร, 2560)

5. Privacy management:

ความสามารถในการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่เผยแพร่ในโลกออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ เพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวของทั้งของตนเองและของผู้อื่น

6. Critical thinking:

ความสามารถในการจำแนกข้อมูลที่เป็นจริงและข้อมูลที่เป็นเท็จ เนื้อหาที่ดีและเนื้อหาที่เป็นอันตราย และการติดต่อออนไลน์ที่น่าเชื่อถือและน่าสงสัย

7. Digital footprints:

ความสามารถในการทำความเข้าใจธรรมชาติของร่องรอยทางดิจิทัลผลกระทบของร่องรอยทางดิจิทัลที่มีต่อชีวิตจริง และจัดการร่องรอยทางดิจิทัลด้วยความรับผิดชอบ

8. Digital empathy:

ความสามารถในการแสดงออกถึงความใส่ใจ ในความรู้สึกและความต้องการในโลกออนไลน์ ทั้งของตนเองและของผู้อื่น

การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามแนวคิดของทฤษฎีเชื่อมโยงการเรียนรู้ (Connectivism) ผู้เรียนจะมีพื้นที่ของตนเองโดยใช้แอปพลิเคชัน ต่าง ๆ เช่น ทวิตเตอร์ (twitter) ยูทูบ (Youtube) เป็นต้น เพื่อบันทึกข้อมูลต่างๆ บนพื้นที่ ของตนเอง สามารถออกแบบ และคิด สร้างสรรค์เนื้อหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง แล้วมีการเผยแพร่ด้วยการแชร์ข้อมูลออกไปยังผู้อื่น ที่เรียกว่า โหนด (Node) ผ่าน แอปพลิเคชันต่างๆ เหล่านั้น ทำให้ตนเอง และผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ และสร้างความรู้ ได้ด้วยตนเอง จากการคอมเม้น และการโต้ตอบกันนั่นเอง (Downes, 2012)

Personal Learning Environments

(ที่มา: Downes, 2021)

ซีเมนส์ (Siemens, 2004) ผู้คิดค้น แนวคิดของทฤษฎีการเชื่อมโยงความรู้ (Connectivism) ได้อธิบายว่า ทฤษฎีนี้ มีพื้นฐานการคิดมาจาก 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ทฤษฎีพุทธิปัญญา (Cognitivism) และทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Coconstructivism) ซึ่งเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ความรู้ที่มีอยู่นั้นอายุสั้นลง ความรู้ที่ทันสมัยในปัจจุบันกลายเป็นความรู้ ที่ล้าสมัยในเวลาอันรวดเร็ว อันเนื่องมาจาก เทคโนโลยีมีการพัฒนาและได้มีการเปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา จากการค้นพบสิ่งใหม่ๆ ข้อมูลข่าวสารมีจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้เฉพาะในห้องเรียน ได้ตลอดไป จึงจำเป็นต้องมีการเชื่อมโยงถึงกัน รวมไปถึงสามารถค้นหาความรู้ จากแหล่งของ ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเปลี่ยนแปลง ของสภาพแวดล้อม เทคโนโลยี

สมัยใหม่ ที่ทันสมัย เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้คนเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งผู้เรียนจะเรียนรู้สิ่งใหม่ด้วยการใช้เทคโนโลยีภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีหลักการ ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ และการเชื่อมโยง ชุดข้อมูลแต่ละชุดเข้าด้วยกัน เพื่อให้บุคคลเลือก ตัดสินใจที่จะรับข้อมูลเหล่านั้น หรือไม่ อันจะทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลง ของความรู้ และเกิดการเรียนรู้ขึ้น ในตัวบุคคล
2. ความรู้มีอยู่ทั่วไป ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ในทุกที่ทุกเวลาด้วยการเชื่อมต่อผ่านเว็บไซต์หรือช่องทางอื่นๆ ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในปัจจุบัน
3. ทุกคนมีพื้นที่ของตนเองที่จะได้แชร์ ความรู้สึก ความรู้ และข้อมูลข่าวสาร

4. ความเป็นโลกที่ไร้พรมแดน สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

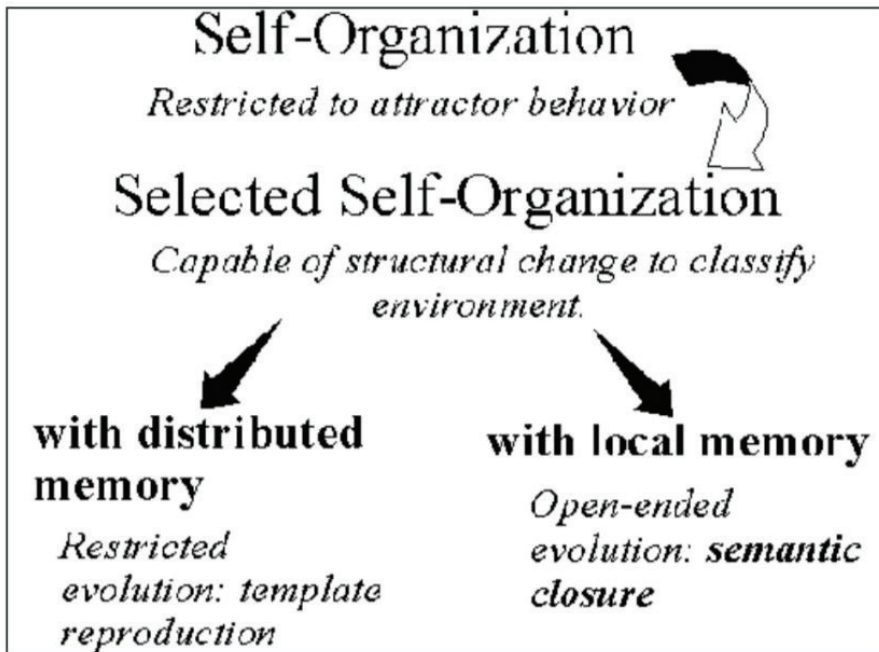
5. การจัดการกับการเชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกันเป็นกระบวนการ ที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

6. การเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์ตรงเองแต่สามารถเรียนรู้ได้จาก

ประสบการณ์ของผู้อื่น

7. สร้างการเรียนรู้ในโลกยุคดิจิทัลที่เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (long life learning)

8. ให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารกัน และการได้ทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

(ที่มา: Siemens, 2004)

การเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคปัจจุบันใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสื่อสารและเชื่อมโยงการเรียนรู้ของตนเอง การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้โดยไม่จำเป็นต้องไปปฏิบัติเองแต่สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ของผู้อื่น และได้มีการแลกเปลี่ยนกันบนสังคมออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา จึงเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องปรับตัว ปรับเปลี่ยน และทำความเข้าใจ เพื่อจะได้นำไปออกแบบ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากความเชื่อ

ของทฤษฎี การเชื่อมโยงความรู้ (Connectivism) ผู้เขียนจึงได้นำไปทดลองออกแบบและจัดการ สังคมแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่าง ผู้สอนและผู้เรียน ในการพัฒนาสมรรถนะ ครูปฐมวัยของนิสิตฝึกปฏิบัติการสอนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นนิสิตหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 5 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 เพศหญิง จำนวน 6 คนที่กำลังฝึกปฏิบัติการสอนอยู่ ซึ่งประสบปัญหา การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ในวงกว้าง รวดเร็ว และยังไม่ มี แนวโน้มที่ดีขึ้นของ

ประเทศไทยเป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนหลัก ในปัจจุบัน การเรียนการสอนด้วยรูปแบบเดิม ไม่สามารถนำมาใช้ได้อีกต่อไป ด้วยข้อจำกัด ของสถานการณ์ดังกล่าวที่ต้องรักษาระยะห่าง ทางสังคม และไม่ให้เห็นทางมาพบกับผู้อื่นโดย ไม่จำเป็น อีกทั้งความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ได้ ส่งผลให้ นิสิตและผู้สอนไม่สามารถเดินทางมาเพื่อปรึกษาปัญหาในการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึง การเขียนแผนการจัดการประสพการณ์และการจัดทำวิจัย ในชั้นเรียนของนิสิตด้วย ผู้เขียนจึงได้พัฒนา CoMeSe model โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเชื่อมโยงความรู้ (Connectivism) เพื่อใช้ในการจัดการเรียน การสอนและดูแลนิสิตในปรึกษาชั้น

ในการใช้ CoMeSe model ในการพัฒนานิสิตนี้ได้มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีข้อมูลในการสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมในการเรียนออนไลน์ (อุปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต) ของนิสิตและผู้ปกครอง เด็กปฐมวัยที่บ้าน สภาพแวดล้อม บริบทของ เด็กที่บ้านโดยภาพรวม สภาพแวดล้อมและ บริบทของโรงเรียนโดยภาพรวม สภาพแวดล้อม และบริบทของห้องเรียนรวมถึงครูที่เลี้ยงโดยภาพรวม ปัญหาที่พบจากประสพการณ์ฝึกสอน ที่ผ่านมา (ข้อดี ข้อเสีย) สิ่งที่ยาก พัฒนาเพิ่มเติม การจัดการเรียนการสอน ในปัจจุบันตามนโยบายของโรงเรียน/ระดับชั้น และแนวโน้มการจัดการเรียนการสอนตามนโยบายของโรงเรียน/ระดับชั้น แล้วนำไปใช้ในการพัฒนานิสิต โดยมีระบบการดูแลนิสิต ดังนี้

1. การดูแลนิสิตในการให้คำปรึกษา ในวันศุกร์ เวลา 13.00 น. 2 สัปดาห์ 1 ครั้ง ผ่านการประชุมออนไลน์ Google Meet ซึ่งเป็นนโยบายของ

ทางสาขาที่ได้รับอนุมัติจากคณะให้ นิสิตที่ฝึกปฏิบัติการสอนสาขาการศึกษาปฐมวัยไม่ไปปฏิบัติงานที่โรงเรียนในวันศุกร์ แต่จะเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาในประเด็นที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน และการค้นคว้างานวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ให้นิสิตสะท้อนผลการฝึกปฏิบัติงานของตนเองทีละคน เพื่อน และผู้สอน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หาแนวทาง แก้ไข และแสดงความคิดเห็น

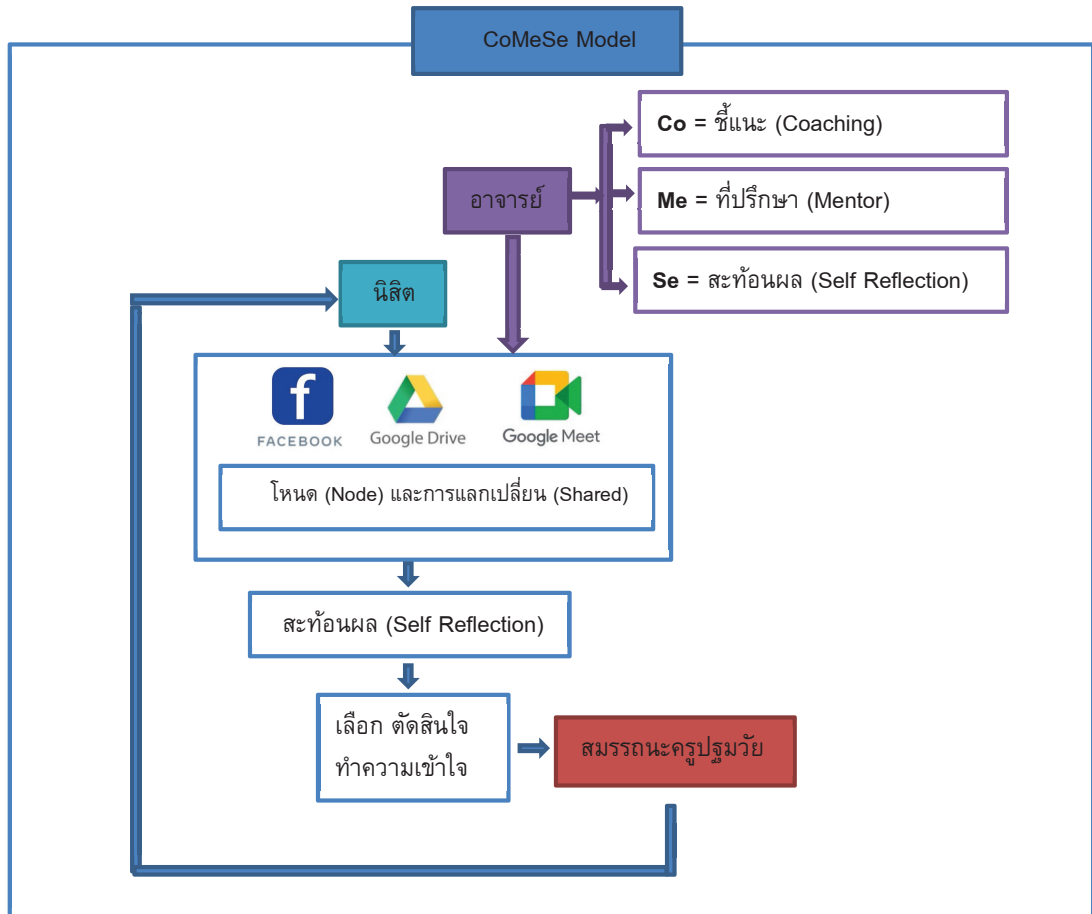
1.2 ผู้สอนสะท้อนผลการตรวจแผนการจัดการประสพการณ์รายสัปดาห์ บันทึกหลังการสอน และวิดีโอการสอน ประจำเดือนของนิสิตในภาพรวม รับฟัง ข้อเสนอแนะ การแสดงความคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม

2. การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ แผนการจัดการประสพการณ์รายสัปดาห์ บันทึกหลังการสอนภายในวันอาทิตย์ และวิดีโอการสอน ประจำเดือนทุก ๆ สัปดาห์ ซึ่งนิสิตจะเก็บข้อมูลใน Google Drive และส่งลิงก์ให้ผู้สอนในกลุ่มของเฟซบุ๊ก (Facebook)

3. การดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยส่งงานใน Google Drive และส่งลิงก์ ให้ผู้สอนในกลุ่มของเฟซบุ๊ก (Facebook)

3.1 รับข้อเสนอแนะ แก้ไขงานโดยการส่งงานกลับให้นิสิตภายใน 3 วัน ใน Google Driveการนัดหมาย แจ้งกำหนดการ หรือแจ้งเตือนการส่งงาน รวมไปถึงการ ตรวจงานของผู้สอนใช้การส่งข้อความในกลุ่ม ของเฟซบุ๊ก (Messenger Facebook)

จากการทดลองใช้รูปแบบ CoMeSe ในการพัฒนานิสิต สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

จากแผนภาพในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้สอนเลือกใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มของเฟซบุ๊ก (Facebook) ข้อความในกลุ่มของเฟซบุ๊ก (Messenger Facebook) เนื่องจากนิสิตเข้าถึงได้ง่าย ใช้อยู่แล้วในชีวิตประจำวัน และเมื่อมีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกลุ่มจะมีการแจ้งเตือน สามารถส่งข้อมูล ข่าวสาร และการนัดหมายต่างๆ ถึงนิสิตและผู้สอนได้ง่ายขึ้น

2. การเก็บข้อมูลงานนิสิตใน Google Drive เนื่องจากสามารถจัดการ ข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ มีปริมาณไม่จำกัด ทั้งภาพและวิดีโอ และมีความสะดวกสบาย ในการเข้าถึงข้อมูลทั้งผู้สอนและนิสิต

3. เลือกใช้ Google Meet ในการประชุม เนื่องจากนิสิตมีความคุ้นเคย สามารถใช้งานได้

ง่าย บันทึกวิดีโอ ขณะประชุมเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ผลได้

จากการทดลองใช้ CoMeSe model ในการพัฒนานิสิต สิ่งที่ต้องการพัฒนา คือ สมรรถนะครูปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่ เจตคติ (Attitude) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) ดังนี้

1. เจตคติ (Attitude)

เมื่อต้องปรับตัวกับครูและ บุคลากรในโรงเรียน เด็กปฐมวัย และผู้ปกครอง เด็กปฐมวัย ในสถานการณ์และสถานที่ใหม่ การดูแลนิสิตอย่างใกล้ชิดจะช่วยลดปัญหา ความเครียด และแรงกดดันของนิสิต ฝึกปฏิบัติการสอนได้ ส่งผลให้นิสิตเกิด เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

2. ความรู้ (Knowledge)

การลงไปปฏิบัติจริงกับความรู้ ที่ได้เรียนมา ในห้องเรียนตลอดระยะเวลา 4 ปี ยังไม่เพียงพอ เมื่อต้องไปแก้ไขปัญหาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยภายใต้ข้อจำกัดของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) โดยใช้วิธีการชี้แนะ (Coaching) การให้คำปรึกษา (Mentor) และการสะท้อนตนเอง (Self reflection) จึงช่วยให้เห็นผล สามารถ พัฒนาองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การเป็นครูปฐมวัยได้ ซึ่งจากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้เขียน ได้นำแนวทางจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามความแตกต่างของแต่ละโรงเรียนที่ได้มาจากการสำรวจในแบบสอบถามแล้วนั้น จึงได้ 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางการสอนที่ 1

1. แบ่งเด็กกลุ่มย่อย ไม่เกิน 10 คนต่อกลุ่ม
 2. ครูสอนออนไลน์โดยใช้เวลากลุ่มละ 30 นาที
 - ชั้นนำ เพลง/คำคล้องจอง/เกม (5 นาที)
 - ชั้นสอน เล่านิทาน
 - ชั้นสรุป ทำกิจกรรมต่อจากนิทาน โดยบูรณาการกับงานวิจัยที่ทำอยู่ ครูปล่อยให้เด็กทำกิจกรรม แล้วออกจากห้องออนไลน์
 3. ครูกลับเข้าไปสรุปบทเรียนในวันนี้ หลังจากปล่อยให้เด็กทำ กิจกรรม 30 นาที
- แนวทางการสอนที่ 1 แสดงดังตารางที่

ห้อง 1	ห้อง 2	ห้อง 3
สอน 30 นาที แล้วไปต่อห้อง 2	สอน 30 นาที แล้วไปต่อห้อง 3	สอน 30 นาที แล้วไปต่อห้อง 1
ผ่านไป 60 นาที ครูกลับมาออนไลน์ 10 นาที ไปต่อห้อง 2	ผ่านไป 40 นาที ครูกลับมาออนไลน์ 10 นาที ไปต่อห้อง 3	ผ่านไป 60 นาที ครูกลับมาออนไลน์ 10 นาที
ในห้องต้องมีครูผู้ช่วย 1 คน คมเด็กระหว่างรอครูกลับมา		
ครูใช้เวลาออนไลน์ทั้งหมด 120 นาที (2 ชั่วโมง) x 2=240 นาที		

แนวทางการสอนที่ 2

1. แบ่งเด็กกลุ่มย่อย ไม่เกิน 10 คนต่อกลุ่ม
2. ครูสอนออนไลน์โดยใช้เวลากลุ่มละ 30 นาที
 - ชั้นนำ เพลง/คำคล้องจอง/เกม (5 นาที)
 - ชั้นสอน เล่านิทาน

ชั้นสรุป ทำกิจกรรมต่อจากนิทาน โดยบูรณาการกับงานวิจัยที่ทำอยู่ ครูปล่อยให้เด็กทำกิจกรรม แล้วออกจาก ห้องออนไลน์

3. ครูให้เด็กนำผลงานมาส่งที่โรงเรียน หรือถ่ายภาพ หรือถ่ายวิดีโอ ส่งครูทางกลุ่มไลน์ (Line)
- แนวทางการสอนที่ 2 แสดงดังตารางที่

ห้อง 1	ห้อง 2	ห้อง 3
สอน 30 นาที	สอน 30 นาที	สอน 30 นาที
ครูใช้เวลาออนไลน์ทั้งหมด 90 นาที (2 ชั่วโมง)x3=270 นาที		

แนวทางการสอนที่ 3

1. ครูอัปเดตวิธีการสอนประจำหน่วยการเรียนรู้ เป็นนิทานและแนะนำ การใช้อุปกรณ์ในถุงที่ครูแจกให้ จำนวน 4 คลิป ความยาวไม่เกิน 10 นาที ส่งทางกลุ่มไลน์ (Line)

2. ให้ทำใบงานจากโรงเรียน และให้ทำกิจกรรมที่นิสิตจัดให้ แพ็คใส่ซอง โดยทำเป็นงานวิจัย ในชั้นเรียนของตนเอง จำนวน 4 ท่อ/กิจกรรม หากิจกรรมที่สามารถ ใช้อุปกรณ์ร่วมกันได้ หรือหาอีกส่วนหนึ่งได้จาก ที่บ้าน เป็นอุปกรณ์ปลายเปิด เช่น ไข่ไม้ ก้านกล้วย ก้อนหิน เป็นต้น

3. นำผลงานกลับมาส่งสัปดาห์ถัดไป

3. ทักษะ (Skill) จากการดูแลและให้คำปรึกษานิสิตด้วย CoMeSe Model ทำให้นิสิตได้พัฒนา อย่างเป็นองค์รวม (holistic learning) เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายผ่านเนื้อหาความรู้ ด้วยการพัฒนาผู้เรียนจากปัญญาภายในออกมาสู่การพัฒนาปัญญาภายนอก กล่าว คือ ปัญญาภายใน คือ ความรู้สึก นึกคิดของตนเอง ความเข้าใจต่อตนเอง ภาพลักษณ์ที่มีต่อตนเอง และปัญญาภายนอก คือ ความรู้ ความเข้าใจ ต่อโลกภายนอกที่ปรากฏเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้คน เหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อม โดยนิสิตจะนำวิธีการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากผู้เขียนไปใช้ในห้องเรียนปฐมวัยของตนเอง โดยปรับให้เหมาะสม ตามสภาพบริบทของโรงเรียนและรูปแบบการสอนทั้งในห้องเรียน (On site) และการ สอบแบบออนไลน์ (Online) มีขั้นตอนดังนี้

1. กิจกรรมปลุกปัญญาในตนให้รู้ตื่น (Warm up) เป็นกิจกรรมก่อน นำเข้าสู่บทเรียน โดยบูรณาการกิจกรรมที่สนุก น่าสนใจ ไร่ความสนใจของผู้เรียน เช่น กิจกรรมการบริหารสมอง (Brain Gym) การเล่านิทานโดยใช้หนังสือนิทาน การเล่าไป วาดไป การเล่าไปพับกระดาษไปด้วย เพลง คำคล้องจอง เกมง่าย ๆ (ปริศนาคำทาย

จับคู่คำศัพท์ จับผิดภาพ) โดยใช้สื่อประกอบ การสอนที่น่าสนใจ เช่น ภาพ 3 มิติ (Pop up) พุ่มมือ พุ่มนิ้วมือ เครื่องเคาะจังหวะ กระดิ่ง เป็นต้น

2. กิจกรรมเข้าใจใจไม่ต้องท่องจำ (Understanding) ให้เด็กได้เล่นผ่านสื่อ และกิจกรรมที่หลากหลายที่มีความหมาย ต่อตัวเด็ก

3. กิจกรรมสะท้อนผลที่ตนเองรู้สึก (Self reflection) ทั้งครูและผู้เรียน เป็นการสรุปกิจกรรมสุดท้าย ทบทวน ความเข้าใจของผู้เรียน โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและครูในบรรยากาศที่ ผ่อนคลาย เป็นกันเอง เป็นการสื่อสารเชิงบวก ต่อกันทั้งคำชมเชย และข้อเสนอแนะ ซึ่งในสถานการณ์ที่ได้จัดประสบการณ์ที่หลากหลายทั้งในห้องเรียน (On site) และการสอบ แบบออนไลน์ (Online) ให้ปรับให้เหมาะสม บางครั้งการสะท้อนผลที่จัดประสบการณ์อาจจะต้องสอบถามสัมภาษณ์จากเด็กปฐมวัย ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น เพื่อให้ได้ข้อมูล ตามสภาพจริงและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา การออกแบบและจัดประสบการณ์ของตนเอง ต่อไป

4. กิจกรรมนำพัฒนา (Development) นำข้อค้นพบที่ได้จาก การสะท้อนความรู้สึก (Self reflection) และผลการจัดการเรียนการสอนในครั้งนั้น ๆ เพื่อนำผลที่เกิดขึ้นไปพัฒนาตนเองและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยครั้งต่อไป

5. กิจกรรมการวัด (Measurement) และประเมินผล (Assessment) มีการวัดประเมินผล ทั้งตนเองที่เป็นครู และเด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์ ในขณะที่สอนแต่ละครั้ง และมีการบันทึกผลหลังการสอน ของตนเอง รวมไปถึงการประเมินผล ในภาพรวมของภารกิจประจำวัน/สัปดาห์/ เดือน

การใช้ CoMeSe Model โดยบูรณาการแนวคิดของทฤษฎีเชื่อมโยง ความรู้ (Connectivism) ในการดูแลและ ให้คำปรึกษานิสิตในสถานการณ์ภายใต้ข้อจำกัดของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส

โคโรนา 2019 (Covid-19) นี้ ทำให้เห็นว่าการนิสิตได้รับ การพัฒนาและดูแลอย่างใกล้ชิด การใช้เทคโนโลยีสามารถลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง รวมไปถึงสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา อีกทั้งนอกจากการเรียนรู้ ที่ได้จากผู้สอนแล้วยังสามารถมีแหล่งเรียนรู้และช่องทางในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่องที่ ตนเองสนใจเป็นพิเศษ และสามารถนำสิ่งที่ได้ เรียนรู้ทั้งจากประสบการณ์เดิม จากการอ่าน จากการลงมือปฏิบัติของตนเองนั้นมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนได้เป็นอย่างดี ทำให้บรรยากาศแห่งการเรียนรู้เป็นการเรียน แบบร่วมมือ มากกว่าการรอรับข้อมูล ข่าวสาร จากผู้สอน และผู้สอนเองนอกจากจะได้ เป็น ผู้ให้ความรู้ที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญแล้ว ยังได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากผู้เรียนได้ ถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้อันผู้เรียนและผู้สอน ความรู้ไม่ได้ มีเพียงคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว อีกต่อไป แต่ความรู้นั้นมีหลากหลายตอบสนองให้ได้ค้นหา ทุกแง่มุม จากทุกสถานที่ไม่ว่า จะเป็นในหรือต่างประเทศ ก็ตาม เกิดเป็นการ เรียนรู้ได้ตลอดชีวิต บนโลกไร้พรมแดน ได้อย่างยั่งยืน

บทสรุป

หากแต่ว่าข้อมูลที่หลากหลายบนโลก

ไร้พรมแดน สามารถเข้าถึงได้ง่ายบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ตนั้น ผู้เรียนจำเป็นจะต้อง คิดวิเคราะห์ ก่อนที่จะเชื่อหรือนำสิ่งที่ได้อ่าน ได้ฟังได้ดูไป เป็น ความเชื่อแล้ว ต้องรู้เท่าทันสื่อ ในสถานการณ์ที่ ทุกคนสามารถเป็นได้ทั้งผู้ให้และผู้รับข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ หากแต่ว่า การรู้เท่าทันมีน้อยเกินไป ก็อาจจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คลาดเคลื่อนและ นำไปสู่การเข้าใจ ฐึ่ลึก มีทัศนคติที่ผิดไป นำไปสู่ การนำไปปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสมในบริบท ที่ตนเองอาศัยอยู่นั้นเอง

ในทุกๆ มุม ในทุกทิศทางที่มีข้อดี และ ประโยชน์มหาศาลย่อมมีข้อเสียที่เป็นจุดบกพร่อง อยู่เสมอ เราผู้เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ จึงต้องตระหนักถึง ข้อนี้ด้วย การที่จะ นำวิธีการใดมาใช้ในบริบท ที่มีความแตกต่างกันทั้ง เวลา สถานที่ บุคคล สังคม วัฒนธรรมและความ เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่นนั้น จะต้องอาศัยการนำ มาปรับ นำมาประยุกต์ เพื่อใช้อย่างบูรณาการให้ เกิด ประโยชน์สูงสุด

“ในทุกส่วนดี ย่อมมีส่วยเสียซ่อนเร้นอยู่ เราผู้เป็นคนที่ต้องรู้และตามหาให้เจอแล้วจะสามารถ นำทุกแนวคิด ทฤษฎีใหม่ ๆ มาใช้ในการสร้าง องค์ความรู้ได้อย่างคุ้มค่าต่อการเรียนรู้โลกไร้พรมแดน ตลอดชีวิตของการเป็นมนุษย์ชาติ”

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ พุ่มพวง. (2558). การจัดการกรรมการเรียนรู้ด้วยทฤษฎีเชื่อมโยงความรู้ (Connectivism) ผ่าน สื่อสังคมออนไลน์. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์*, 10(19), 1-13.
- อนุชา โสมาบุตร. (2560). *8 Digital Citizenship: 8 คุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดิจิทัล*. สืบค้น เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2564. จาก <https://teacherweekly.wordpress.com>.
- Downes, S. (2021). *Stephen Downes Knowledge, learning, community*. from <https://downes.ca/presentation/545>
- Downes, S. (2012). *Connectivism and Connective Knowledge*. from Code: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode>

Siemens, G. (2004). *Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age*. from <http://www.elearnspace.org/Articles/connectivism.htm>

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

Developing a Program to Strengthen Strategic Leadership of Secondary School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham

ณัฐวัฒน์ เทศบุตร¹, สุวัฒน์ จุลสุวรรณ²
Nattawat Tesaputr¹, Suwat Julsuwan²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม และ 2) พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยประกอบด้วย 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 314 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และประเมินโปรแกรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับน้อย ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก และลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงจากมากไปหาน้อยคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ความคาดหวังและสร้างโอกาสแห่งอนาคต ความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ การคิดเชิงปฏิกิริยา และความคิดความเข้าใจระดับสูง ตามลำดับ และ 2) โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย 5 โมดูล (Module) ได้แก่ Module 1: ความคิดความเข้าใจระดับสูง Module 2: ความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนด

¹ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master of Education Degree Program Student, Educational Administration and Development, Mahasarakham University

² Lecturer of Educational Administration and Development Program, Faculty of Education, Mahasarakham University

กลยุทธ์ Module 3: ความคาดหวังและการสร้างโอกาสแห่งอนาคต Module 4: การคิดเชิงปฏิบัติ และ Module 5: การกำหนดวิสัยทัศน์ 4) กิจกรรมและวิธีการพัฒนา ประกอบด้วยการสร้างความตระหนัก การพัฒนาความรู้ความเข้าใจ การพัฒนาโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และ 5) การประเมินผล และผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: โปรแกรม ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This research aimed: 1) to explore existing situations, desirable situations, and needs to develop the strategic leadership of secondary school administrators under the secondary educational service area office mahasarakham; and 2) to develop the program to strengthen strategic leadership of secondary school administrators under the secondary educational service area office mahasarakham. Mixed methods research was employed. The research divided into two phases: The 1st phase was exploring the existing situations, desirable situations, and needs to develop the strategic leadership of secondary school administrators. Data were collected from 314 samples of secondary school administrators and teachers under the secondary educational service area office mahasarakham through stratified random sampling technique; and the 2nd phase was developing a program to strengthen strategic leadership of secondary school administrators. The program was evaluated to find propriety and feasibility by 5 experts. The research instruments were existing and desirable situations questionnaire, interview form, and the program evaluation form. Statistics used in analyzing data were mean, standard deviation, and modified priority needs index.

The research results were: 1) The existing situations of strategic leadership of secondary school administrators were at a low level, while the desirable situations were at a high level. Priority needs to develop from high to low were creating a vision, anticipating and creating a future, gathering multiple inputs to formulate strategy, revolutionary thinking, and high order of thinking and understanding respectively; and 2) The program to strengthen strategic leadership of secondary school administrators under the secondary educational service area office mahasarakham comprising 1) Rationale; 2) Objective; 3) content consists of 5 modules; Module 1 high order of thinking and understanding, Module 2 gathering multiple inputs to formulate strategy, Module 3 revolutionary thinking, Module 4 anticipating and creating a future, and Module 5 creating a vision; 4) methods and activities of development consists of creating awareness, develop understanding and knowledge, and on the job learning development; and 5) assessment. The program evaluation to find propriety and feasibility was at the highest level.

Keywords: program, strategic leadership, secondary school administrator

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันเต็มไปด้วยความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความสลับซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) เกิดการเปลี่ยนแปลงสูงและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัญหาที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อนและมีความเชื่อมโยงกัน การแก้ปัญหาหนึ่งอาจกระตุ้นให้เกิดอีกปัญหาหนึ่ง จึงจำเป็นต้องร่วมกันแก้ปัญหาอย่างประสานสัมพันธ์ มีการบูรณาการความคิดที่หลากหลาย เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการแก้ปัญหา (Giles, 2017) นอกจากนี้ ยังเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน (Disruptive Change) อย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ได้แก่ 1) พัฒนาการของเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 2) คนรุ่นใหม่ที่มีมุมมองที่หลากหลายและแตกต่างจากมุมมองเดิม 3) กลุ่มธุรกิจใหม่ขนาดเล็ก (Start-up) ที่มีรูปแบบการทำงานและแนวคิดที่แตกต่างในการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และ 4) ความรวดเร็วและความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ยังมีสถานการณ์แพร่ระบาดของ Covid-19 ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของมนุษย์และการใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ซึ่งบริบทของสังคมโลกดังกล่าวนับเป็นปัจจัยภายนอกที่มีความสำคัญซึ่งกระทบองค์กร

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบองค์กรทุกระดับทุกประเภท รวมทั้งองค์การทางการศึกษาซึ่งจัดเป็นองค์กรทางสังคมประเภทหนึ่ง จะต้องมีการปรับตัวและพัฒนากลยุทธ์ในการขับเคลื่อนองค์กรที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำองค์กรจะต้องแสดงบทบาทการนำที่ชัดเจน สร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากบุคลากรในองค์กร เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนองค์กรอย่างมีพลัง สามารถสร้างการแข่งขันและการเติบโตขององค์กร สามารถวิเคราะห์

ข้อมูลที่มีความแตกต่างและซับซ้อน มีมุมมองและวิสัยทัศน์ในระดับสังคมโลกที่เชื่อมต่อและโยงใยกันด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องมีความพร้อมที่จะใช้กระบวนการทำงานแบบใหม่ สามารถสร้างแรงจูงใจให้ทีมงาน และสามารถใช้กระบวนการทำงานแบบส่งเสริมความร่วมมือของบุคลากรภายในและเครือข่ายการทำงานภายนอกให้มากยิ่งขึ้น จึงนับได้ว่าผู้นำเป็นเงื่อนไขและปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในองค์กร เพราะองค์การจะมีความเจริญรุ่งเรืองหรือตกต่ำนั้น สาเหตุหนึ่งมาจากผู้นำองค์กรมีภาวะผู้นำมากน้อยเพียงใด ในอันที่จะโน้มน้าวใจให้บุคลากรร่วมกันทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังที่ Ivancevich and Matterson (2008) ซึ่งถึงความสำคัญของผู้นำว่า ผู้นำมีความสำคัญในการนำองค์กรไปสู่ทิศทางที่เหมาะสม ก้าวสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ มีความรอบรู้หลักการบริหารจัดการที่ดี รู้หลักการจัดการใช้ทรัพยากรในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด กล่าวคือ มีภาวะผู้นำในการใช้คน สร้างบรรยากาศในองค์กร สร้างความร่วมมือของบุคลากรในองค์กร เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในองค์กร ผู้นำองค์กรจึงต้องปรับกรอบความคิด (Mindset) และทัศนคติในการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะ และความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ดำเนินกลยุทธ์เชิงรุกที่มุ่งบรรลุเป้าหมายเชิงอนาคตที่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ชานินทร์ เอื้ออภิธร, 2560)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) เป็นรูปแบบภาวะผู้นำองค์กรรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การนำองค์กรในศตวรรษที่ 21 ให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันได้ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก (Local, National and Global Competitiveness) โดยผู้นำต้องมีความคิดความเข้าใจระดับสูง ความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ สร้างความคาดหวังและโอกาส

แห่งอนาคต มีความคิดเชิงปฏิกิริยาหรือคิดนอกกรอบ ตลอดจนการกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต (Dubrin, 2010) สอดคล้องกับ Betty (2005) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรที่จะช่วยให้ผู้นำมองเห็นภาพรวมขององค์กร และสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างชัดเจน การดำเนินการเชิงกลยุทธ์จะมีความลึกซึ้งในการวิเคราะห์ปัญหาในระดับที่ส่งผลต่ออนาคตขององค์กร นั่นคือภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการกำหนดและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กรตามที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ในทำนองเดียวกัน Maria (2011) ชี้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ช่วยให้สมาชิกเข้าใจวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และทิศทางที่แน่นอนขององค์กรไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งและความสับสนในการทำงาน และ กล้าคัดค้าน จิตต์สงวน, ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และ ไพฑูรย์ สนิลารัตน์ (2557) ชี้ถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ต้องมีรูปแบบของความเป็นผู้นำที่เปลี่ยนแปลงไป และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) เป็นรูปแบบของการผู้นำที่นำความสำเร็จก้าวหน้ามาสู่องค์กร ผู้นำที่ประสบความสำเร็จล้วนแต่มีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ทั้งสิ้น

โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นองค์กรทางสังคม มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อสร้างเยาวชนของชาติที่มีคุณภาพ มีทักษะที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคปัจจุบัน ยุคข่าวสารไร้พรมแดน ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้องมีกรวางแผนทางการศึกษา เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต แต่สภาพการจัดการและพัฒนาการศึกษา พบว่า ยังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนา ทั้ง

ด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนการบริหารและจัดการศึกษาที่ยังต้องปฏิรูปเพิ่มเติมให้เกิดประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) สภาพการณ์ข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าการขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษาอย่างขาดประสิทธิภาพ ขาดกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ในทำนองเดียวกัน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม มีสภาพปัญหาคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน กอปรกับสภาวะปัจจุบันเกิดการแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อย่างไรก็ตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม คงจะไม่สนองตอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการแก้ไขปัญหาคคุณภาพการศึกษาที่ผ่าน ๆ มา จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำจะต้องแสดงบทบาทการนำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นหัวใจหัวใจต่อสำคัญของนักเรียนที่จะเข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถกำหนดกลยุทธ์อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเพื่อบรรลุเป้าหมายระยะยาวและสามารถแข่งขันได้

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในองค์กรภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งการบริหารจะเน้นการใช้กลยุทธ์เป็นเครื่องมือการขับเคลื่อนองค์กรและบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำเน้นการนำเชิงกล

ยุทธ์เป็นสำคัญ ซึ่งหากหน่วยงานทางการศึกษาซึ่งมีบทบาทเสมือนผู้ประกอบการ (Entrepreneur) โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการพัฒนาให้มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ย่อมช่วยให้การศึกษาได้รับการพัฒนาสู่คุณภาพที่มุ่งบรรลุและสามารถปรับตัวภายใต้สภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ยังขาดเครื่องเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และจากการศึกษาลักษณะของนวัตกรรมที่เหมาะสมที่จะใช้ในการพัฒนามีหลายรูปแบบ แต่รูปแบบของการใช้โปรแกรมที่ถูกต้องแบบมาเป็นการเฉพาะจะให้ประสิทธิผลสูง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ แต่ละระยะมีขั้นตอนการดำเนินการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการ

วิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.2 นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จากการสังเคราะห์มาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1.3 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ ไปวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 1,752 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 35 คน และครู จำนวน 1,717 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางที่ Krejcie and Morgan (1970)

ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 314 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 18 คน และครู จำนวน 296 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Type) มีค่าความเชื่อมั่นค่าถามสภาพปัจจุบัน .95 และค่าถามสภาพที่พึงประสงค์ .97

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2559)

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 ศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความโดดเด่น (Outstanding) จำนวน 3 คน โดยการสัมภาษณ์

1.2 นำผลการศึกษาวีธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี และจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ มาใช้ในการออกแบบโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1.3 ประเมินความเหมาะสม (Propriety) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) จำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์

3.2 แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

แบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของ Likert (Likert Type Rating Scale)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี โดยการศึกษาและทำความเข้าใจในแง่ของความหมายของคำให้สัมภาษณ์ เพื่อสร้างข้อสรุปเป็นความเรียง และสนับสนุนด้วยข้อมูลจากการสัมภาษณ์

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1.1 สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ความคิดความเข้าใจระดับสูง ความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ การคิดเชิงปฏิบัติ และอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ ความคาดหวังและการสร้างโอกาสแห่งอนาคต และการกำหนดวิสัยทัศน์ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ความคาดหวัง และการสร้างโอกาสแห่งอนาคต ความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ การคิดเชิงปฏิบัติ และความคิดความเข้าใจระดับสูง ตามลำดับ

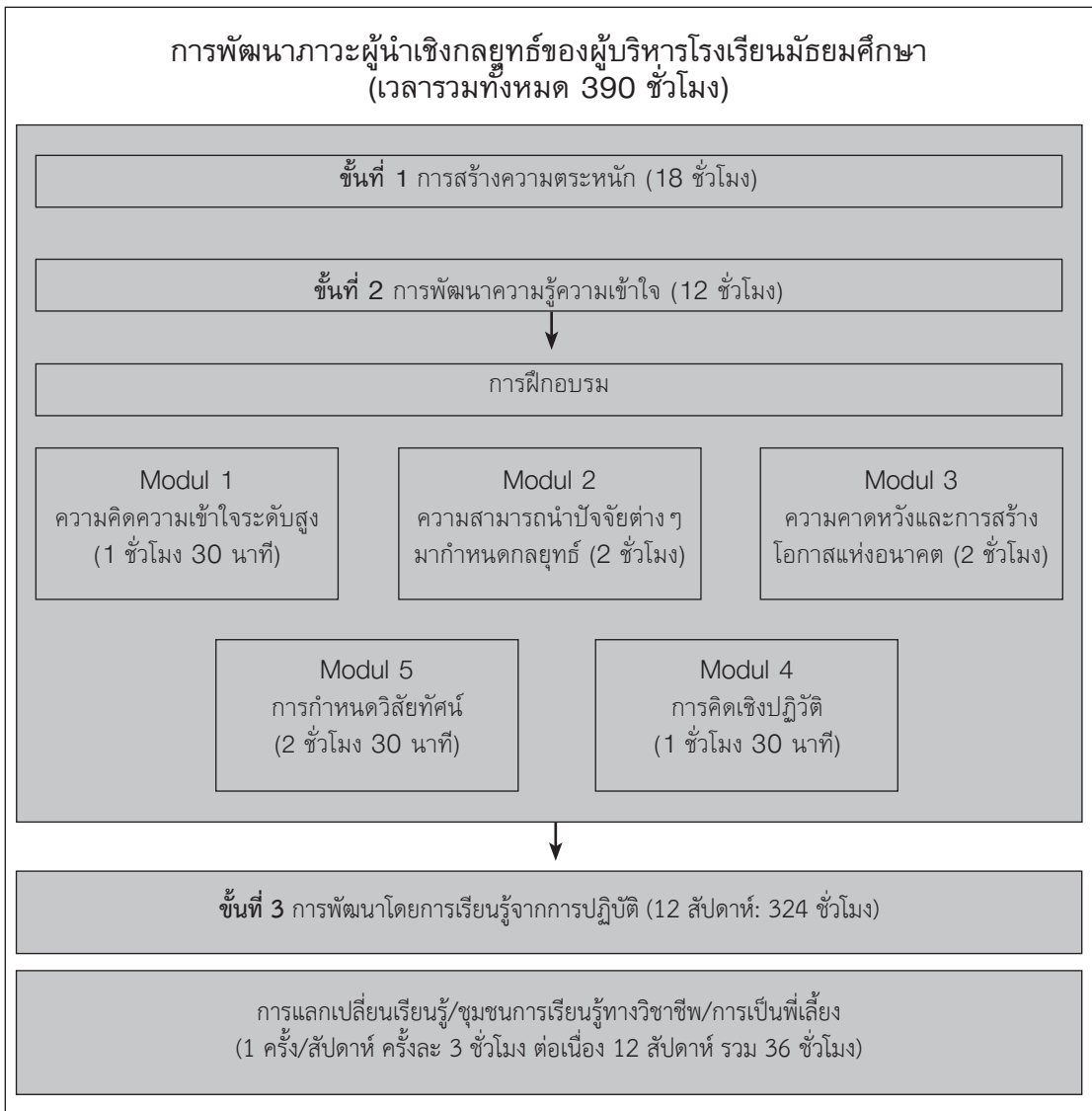
2. โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้คือ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม: เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีภาวะผู้นำเชิงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สูงขึ้น 3) เนื้อหาสาระ: ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ (Module) ได้แก่ Module 1 ความคิดความเข้าใจระดับสูง Module 2 ความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ Module 3 ความคาดหวังและการสร้างโอกาสแห่งอนาคต Module 4 การคิดเชิงปฏิบัติ และ Module 5 การกำหนดวิสัยทัศน์ 4) วิธีการและกิจกรรมการพัฒนา: ดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1: การสร้างความตระหนัก โดยการบอกเล่าประสบการณ์ความสำเร็จในการนำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร และการศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีความโดดเด่นในการนำเชิงกลยุทธ์ ขั้นที่ 2: การพัฒนาความรู้ความเข้าใจ โดยการศึกษาด้วยตนเอง (Self-learning) และการฝึกอบรม (Training) แต่ละ Module ใช้เวลาในการฝึกอบรมลดหลั่นกันไปตามลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ดังนี้ Module 1 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง 30 นาที Module 2 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง Module 3 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง Module 4 ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที และ Module 5 ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที ขั้นที่ 3: การพัฒนาโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (On the Job Learning)

ควบคู่ไปกับการประชุม (Meeting) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Sharing Experiences) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการมีพี่เลี้ยง (Mentoring) 5) การประเมินผล: ประกอบด้วย การประเมินก่อนระหว่าง และหลังการพัฒนา โดยการสอบ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสะท้อนจากเพื่อนผู้บริหารที่เข้าร่วมโครงการและจากพี่เลี้ยง และการ

ประเมินจากบุคลากรในสถานศึกษาของผู้บริหารที่เข้าร่วมพัฒนา

วิธีการและกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน แสดงโดยแผนภาพ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงวิธีการและกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเร่งด่วน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่ง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินความรู้ความสามารถและความพร้อมในการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามภารกิจของสถานศึกษา กฎหมายระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และเมื่อผ่านกระบวนการคัดเลือกแล้ว แม้จะมีการสัมภาษณ์ก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง แต่ก็เน้นความพร้อมในการปฏิบัติงานหน้าที่ข้อกำหนด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้เน้นไปที่การพัฒนาภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับสถานการณ์การนำองค์การ นอกจากนี้การรับรู้ของครูซึ่งเป็นให้ข้อมูลเป็นส่วนใหญ่ มีการรับรู้เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำ ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการนำเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านก็พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ความคิดความเข้าใจระดับสูง ความสามารถนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ การคิดเชิงปฏิบัติ และอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ ความคาดหวังและการสร้างโอกาสแห่งอนาคต และการกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งก็ถือได้ว่าทุก ๆ ด้านยังอยู่ในระดับที่ต้องเร่งพัฒนา โดยเฉพาะด้านการกำหนด

วิสัยทัศน์ และความคาดหวังและการสร้างโอกาสแห่งอนาคต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การนำองค์การทุกประเภท รวมทั้งองค์การทางการศึกษาหรือสถานศึกษา จำเป็นต้องมีทิศทางที่ชัดเจน ความคาดหวังและเป้าหมายระยะยาวมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ มองเห็นโอกาสที่สามารถแข่งขันได้ ตลอดจนสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงในด้านคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งในปัจจุบันยังต่ำกว่ามาตรฐานดังที่ ตะวัน สือกระแสร์ (2556) ระบุว่า การกำหนดวิสัยทัศน์เป็นการกำหนดภาพอนาคตขององค์การที่ต้องการจะไปให้ถึง ซึ่งจะต้องมีความชัดเจนและจะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จไว้ด้วย โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ร่วมกันกำหนดเพื่อให้เป็นที่ยึดถือร่วมกันและเป็นทิศทางในการดำเนินงานร่วมกัน ทำนองเดียวกันกับ อีร์ศักดิ์ ชนะบางแก้ว (2557) กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป็นการสร้างความคาดหวังที่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาที่มองเห็นได้ รับรู้ เข้าใจร่วมกันได้เหมือนกัน และมีแผนปฏิบัติที่แสดงให้เห็นวิธีการที่มุ่งสู่จุดหมายชัดเจน คุ่มค่า ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ โดยผู้บริหารจะมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ถ้าผู้บริหารไม่มีวิสัยทัศน์ มีวิสัยทัศน์แคบ ก็อาจทำให้สถานศึกษาไม่พัฒนาหรือไม่สามารถดำรงอยู่ได้

ผลการวิจัยยังพบว่าสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ยังมีความแตกต่างระหว่างระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่คาดหวังให้ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีกับสภาพภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีอยู่จริง การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามหาสารคาม ทั้งที่ดำเนินการโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ยังด้อยประสิทธิภาพและไม่ตรงเป้าหมาย ขาดการมุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และการที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นครูซึ่งมีการรับรู้เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานกลางของชาติ มีความเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ และความคาดหวังและการสร้างโอกาสแห่งอนาคต ในอันที่จะกำหนดเป้าหมายที่มุ่งบรรลุให้ชัดเจน และกำหนดกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายคุณภาพที่สูงขึ้น ดังที่ Ireland and Hitt (1999) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้นั้นจะต้อง 1) สามารถให้วิสัยทัศน์ที่แจ่มชัดและมีลักษณะที่จูงใจที่ได้จากบุคคลฝ่ายต่าง ๆ 2) ตระหนักให้ความสำคัญต่อการใช้ประโยชน์และดำรงรักษาจุดเด่นที่เป็นแกนสมรรถนะขององค์กรให้ได้ เพราะจุดเด่นดังกล่าวจะเป็นทั้งทรัพยากรและขีดความสามารถที่จะทำให้องค์กรมีอัตลักษณ์สู่ความได้เปรียบในการแข่งขัน 3) มุ่งเน้นกิจกรรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยกระบวนการของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) ดำเนินกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมความมีประสิทธิผลอย่างยั่งยืนขององค์กรด้วยการกระตุ้นและเปิดกว้างแก่ทุกคน 5) ยึดมั่นและมุ่งเน้นแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ อย่างมีจริยธรรม ด้วยการแสดงถึงความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม ยึดมั่นในหลักการของตน ทั้งสามารถจูงใจผู้ปฏิบัติให้ปฏิบัติงานบนหลักของความมีจริยธรรม และ 6) สามารถสร้างความมีประสิทธิผล และความมีคุณภาพขององค์กร ระหว่างการควบคุมที่เน้นในความยืดหยุ่นและการริเริ่มใหม่ ๆ ที่มุ่งผลระยะสั้นและมุ่งผลระยะยาว ทำนองเดียวกันกับ พัทธน์ นนทนาธรณ์ (2561) ชี้ว่า ผู้นำที่ดีจะต้องมีความสามารถในการคิดกำหนดวิสัยทัศน์และยังต้อง

เชื่อมโยงให้เข้ากับการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ ต้องรังสรรค์วิสัยทัศน์ที่ทรงอำนาจเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานขององค์กร

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ความคาดหวังและสร้างโอกาสแห่งอนาคต ความสามารถนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ การคิดเชิงปฏิกิริยา และความคิดความเข้าใจระดับสูง ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าด้านที่มีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับแรกมีความสอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญที่สถานศึกษามุ่งบรรลุในระยะยาวที่สะท้อนความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ส่วนองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่มีความต้องการจำเป็นในลำดับที่ลดหลั่นลงไปเป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนในการกำหนดวิสัยทัศน์และการสร้างกลยุทธ์เพื่อดำเนินการให้บรรลุวิสัยทัศน์ กล่าวคือ วิสัยทัศน์จะช่วยสร้างความผูกพันและร้อยรัดพลังของสมาชิกเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถกำหนดวิสัยทัศน์องค์กรได้เหมาะสมกับบริบทและสอดคล้องกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง วิสัยทัศน์จึงเป็นเป้าหมายอนาคตที่สามารถเกิดขึ้นได้จริง มีความชัดเจน สิ่งที่ต้องการให้เกิดคืออะไร จะต้องทำอะไร และทำอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมายนั้น วิสัยทัศน์ที่แจ่มแจ้งชัดเจนนั้นมาจากการเข้าใจองค์การอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง แต่ในปัจจุบันเป้าหมายที่มุ่งบรรลุในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังไม่บรรลุเป้าหมาย แสดงว่ากลยุทธ์การขับเคลื่อนสถานศึกษาที่มุ่งสู่วิสัยทัศน์จำเป็นต้องทบทวน และเป็นบทบาทสำคัญของผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ดังที่ รังสรรค์ ประเสริฐศรี

(2551) ซึ่งว่า การกำหนดวิสัยทัศน์จะต้องกว้างไกลชัดเจนเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงปัจจุบันและอนาคต กระตุ้นสมาชิกให้มีความรู้สึกสนใจ มุ่งมั่น ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดีประกอบด้วย วิสัยทัศน์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และค่านิยมของสถานศึกษา ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการคิดและให้การสนับสนุน สะท้อนให้เห็นจุดหมายปลายทาง ทิศทางในอนาคตที่ทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย และ Dubrin (2004) ระบุว่า การกำหนดวิสัยทัศน์จะสะท้อนภาพขององค์การที่ต้องการจะเป็นไปในอนาคต หรือเป็นเป้าหมายที่มีลักษณะกว้างๆ ซึ่งเป็นความต้องการในอนาคต โดยยังไม่ได้กำหนดวิธีการเอาไว้ว เป็นการสร้างความคิดโดยใช้คำถาม และวิสัยทัศน์ซึ่งเป็นรูปแบบของข้อเสนอแนะแบบไม่เจาะจง และเป็นตำแหน่งของทิศทางที่จะไป ในการกำหนดวิสัยทัศน์มีการศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกแล้วนำข้อมูลมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ให้นุคลากรมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ นุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์นโยบายระดับต่างๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มีการประชุมชี้แจง ให้นุคลากรเข้าใจวิสัยทัศน์ก่อนนำไปสู่การปฏิบัติ ชี้แจงให้นุคลากรทุกฝ่าย มองเห็นความเป็นไปได้ของวิสัยทัศน์ มีการตรวจสอบ ทบทวนวิสัยทัศน์และปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนและส่งเสริมให้นุคลากรทุ่มเทกำลังกายกำลังใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายเน้นการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ Dubrin (2004) ได้ชี้ถึงการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสแห่งอนาคต ซึ่งต้องอาศัยทักษะการคาดคะเนอนาคต จาก

คำกล่าวที่ว่า การมองอนาคตอย่างทะลุปรุโปร่ง เป็นเรื่องของความแตกต่างระหว่างความสำเร็จและความล้มเหลว ดังนั้นจึงต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับอนาคต เป็นการคาดคะเนอย่างแม่นยำเกี่ยวกับบรรณนิยมและความต้องการของสังคม การมีความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคตนั้น เป็นความสามารถวางแผนงานและกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการดำเนินงานอย่างมีหลักการและเป็นระบบ มีความสามารถทำงานเชิงรุก โดยการออกแบบการแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วนเป็นรูปธรรมชัดเจน มีความสามารถคิดเชิงรุกสร้างวิกฤติให้เป็นโอกาส และไม่รีรอที่จะนำโอกาสนั้นมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา มีความสามารถคาดการณ์แนวโน้มอนาคตและคิดเชิงรุกกำหนดทิศทางของสถานศึกษาได้ สามารถวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางแก้ไข ปัญหาเพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีทักษะและไหวพริบ การคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ และเป็นนักวางแผนกลยุทธ์ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมาย

3. โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหาสาระ 4) วิธีการและกิจกรรมการพัฒนา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีวิธีการคือ ขั้นที่ 1: การสร้างความตระหนัก โดยการบอกเล่าประสบการณ์ความสำเร็จในการนำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร และการศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีความโดดเด่นในการนำเชิงกลยุทธ์ ขั้นที่ 2: การพัฒนาความรู้ความเข้าใจ โดยการศึกษาด้วยตนเอง (Self-learning) และการฝึกอบรม (Training) แต่ละ Module ใช้เวลาในการฝึกอบรมลดหลั่นกันไปตามลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ดังนี้ Module 1 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง 30

นาที่ Module 2 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง Module 3 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง Module 4 ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที และ Module 5 ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

ขั้นที่ 3: การพัฒนาโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (On the Job Learning) ควบคู่ไปกับการประชุม (Meeting) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Sharing Experiences) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการมีพี่เลี้ยง (Mentoring) และ 5) การประเมินผล มีการประเมินก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนา โดยการสอบ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสะท้อนจากเพื่อนผู้บริหารที่เข้าร่วมโครงการ และจากพี่เลี้ยง และการประเมินจากบุคลากรในสถานศึกษาของผู้บริหารที่เข้าร่วมพัฒนา และผลการประเมินโปรแกรม พบว่า ทั้งด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้ยึดกระบวนการพัฒนาโปรแกรม ตลอดจนหลักการกระบวนการ และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ กล่าวคือ การพัฒนาภาวะผู้นำได้ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการเรียนรู้และพัฒนาควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษาของผู้บริหาร รองลงมาเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของคนอื่น และการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ดังที่ Rabin (2013) ได้เสนอหลักการพัฒนาภาวะผู้นำแบบ 70-20-10 ซึ่งเป็นแนวคิดพัฒนาขึ้นโดย Center for Creative Leadership โดยแบ่งหลักการพัฒนาภาวะผู้นำออกเป็น แบบเป็นทางการ ร้อยละ 10 และแบบไม่เป็นทางการร้อยละ 90 โดยในส่วนของการพัฒนาแบบไม่เป็นทางการ แนะนำให้ร้อยละ 70 ของการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์และลงมือปฏิบัติในงานจริง และร้อยละ 20 ของการเรียนรู้

เป็นการเรียนรู้ที่ได้รับการกระตุ้นและสนับสนุนจากผู้อื่น เช่น การได้รับการโค้ชโดยหัวหน้าของตนเอง ส่วนการพัฒนาภาวะผู้นำแบบเป็นทางการอีกร้อยละ 10 เป็นการเรียนรู้ในห้องเรียน เรียนทางไกลผ่าน e-learning หรือการเรียนรู้ผ่านวิทยากร สอดคล้องกับ Lombardo & Eching (1996) ได้กล่าวอ้างถึงผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารอาวุโสได้ระบุถึงการพัฒนาประสบการณ์ที่สำคัญของตนมาจากแหล่งที่สำคัญ ได้แก่ ร้อยละ 70 มาจากความท้าทายจากงานที่ปฏิบัติ ร้อยละ 20 มาจากบุคคลอื่น และร้อยละ 10 มาจากการเข้ารับการฝึกอบรมและการเข้าศึกษารายวิชาอย่างเป็นทางการ ทำนองเดียวกันกับ Reinhold, Patterson, and Hegel (2015) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำแบบ 3x3x3 โดยชี้ว่าบุคคลและองค์กรได้เผชิญความท้าทายกับความพยายามที่จะประยุกต์ใช้และบูรณาการการเรียนรู้และการพัฒนาขีดความสามารถภาวะผู้นำในการทำงาน ความท้าทายเหล่านั้น ได้แก่ 1) การอบรมอย่างเป็นทางการซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ซึ่งไม่ได้รับประกันว่า แนวคิด หลักการปฏิบัติหรือแนวทางการแก้ปัญหาจะเป็นที่เข้าใจอย่างถ่องแท้ และถูกนำมาประยุกต์ใช้หลังสิ้นสุดโครงการ การเรียนรู้ใหม่ๆ ก็ถูกลืมอย่างง่ายดาย หากปราศจากการประยุกต์ใช้ เขาได้เน้นย้ำว่า ภาวะผู้นำและการพัฒนาภาวะผู้นำมักจะขึ้นอยู่กับบุคคลที่มีส่วนร่วมในบริบทการทำงาน การพัฒนาภาวะผู้นำเป็นการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ Soft skills ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต้องมีความสามารถในการประยุกต์ใช้แนวคิดและแนวทางในบริบทแวดล้อมของผู้เข้าอบรม ทักษะดังกล่าวจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจ ตัดสินใจ และภาวะของจิตใจ และนอกเหนือจากนี้คือ ความปรารถนาและการตั้งใจที่จะปฏิบัติสิ่งที่ได้เรียนรู้ ซึ่งผิดกับ Hard Skills ที่สามารถประยุกต์ใช้ในสิ่งแวดล้อมในขณะที่การฝึกอบรมได้โดยง่าย เช่น การฝึกทักษะคอมพิวเตอร์หรือทักษะด้าน

เทคนิคต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพ์พิศา ชัชชวพันธ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา องค์ประกอบของโปรแกรม คือ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหาสาระ โดยเนื้อหาสาระของโปรแกรม ประกอบด้วย 3 โมดูล ได้แก่โมดูล 1) หลักการของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โมดูล 2) คุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โมดูล 3) ทักษะของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 4) กิจกรรมการพัฒนาของโปรแกรม มีกระบวนการพัฒนา 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การอบรมสัมมนาและใช้ชุดฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนที่ 2 การเรียนรู้โดยการทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่วนที่ 3 การเรียนรู้ผ่านการทำงาน 5) การวัดและประเมินผลโปรแกรม ใช้เวลาในการพัฒนา จำนวน 180 ชั่วโมง และผลการวิจัยของ จรูญรัตน์ วัฒนศักดิ์ศิริ (2561) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพบว่า วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ใช้วิธีการฝึกอบรมโดยการบรรยาย กรณีศึกษา การประชุมแบบระดมสมอง และหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้ระยะเวลาการฝึกอบรม 19 ชั่วโมง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยชี้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับน้อย ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรต้องพิจารณาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของตน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญและดำเนินการพัฒนา

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการสร้างวิสัยทัศน์ และด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาสแห่งอนาคต

1.2 ผลการวิจัยชี้ว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ มีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาลำดับที่ 1 และลำดับที่ 2 ได้แก่ ความคาดหวังและสร้างโอกาสแห่งอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ 2 ด้านนี้อยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่สืบบทบาทหน้าที่พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร ควรให้น้ำหนักและความสำคัญกับ 2 ด้านนี้เป็นเบื้องต้น

1.3 ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ควรนำไปใช้เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับน้อย ดังนั้นจึงควรทำวิจัยปฏิบัติการเพื่อมุ่งพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

2.2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาส แห่งอนาคต และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ อยู่ใน ระดับน้อย ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มาก ดังนั้นจึงควรทำการวิจัยและพัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีความจำเพาะเจาะจงใน ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาสแห่งอนาคต และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์

2.3 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการ

จำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้ บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม ด้านการ กำหนดวิสัยทัศน์ มีลำดับความสำคัญของความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาเป็นลำดับที่ 1 ดังนั้น จึงควรพิจารณาทำการวิจัยและพัฒนา หรือการ วิจัยปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเฉพาะด้านการ กำหนดวิสัยทัศน์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน, ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และไพฑูรย์ ลินลาวัฒน์. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์น เอเชีย*, 4(1), 201-211.
- จรรยาวัฒน์ วัฒนศักดิ์ศิริ (2561). *การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าสาขาวิชาในมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารและ พัฒนาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ตะวัน ลือกระแสร. (2556). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศ. *วารสาร มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์*, 6(3), กันยายน- ธันวาคม.
- ธานินทร์ เอื้ออภิธร. (2560). *มนุษย์จะสร้างทักษะการเรียนรู้ใหม่เพื่อรับมือความเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างไร*. แหล่งสืบค้น <https://thestandard.co/author/thanin/> สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2564.
- ธีรศักดิ์ ชนะบางแก้ว. (2557). *ภาวะผู้นำ*. แหล่งสืบค้น: <http://baanjomyut.com>. สืบค้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2564.
- พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์: การแปลงวิสัยทัศน์สู่ความเป็นจริง*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ ผู้นำธุรกิจเพื่อสังคมแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิมพ์พิศา ชัชชวพันธ์. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). *ภาวะผู้นำ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2559). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Betty, A. (2005). Lesson in Strategic Leadership for Service. *Nurse Leader*, 3(5), 25-35.
- Dubrin, J.A. (2004). *Leadership: Research Finding: Practice and Skills*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Dubrin, J.A. (2010). *The Principles of Leadership*. 6th ed. Toronto: Houghton Mifflin Company.
- Giles, S. (2017). *How VUCA is Reshaping the Business Environment, and What it Means for Innovation*. Retrieved from: <https://www.forbes.com>, 20 May 2021.
- Ireland, R.D. & Hitt, M.A. (1999). Achieving and Maintaining Strategic Competitiveness in the Twenty-first Century: The Role of Strategic Leadership. *Academy of Management Executive*, 13(1), 43-47.
- Ivancevich, J.M., and Matterson, T.M. (2008). *Organization Behavior and Management*. 6th ed. Houston: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lombardo, M.M., and Eichinger, R.W. (1996). *Career-architect Development Planner*. Minneapolis, MN: Lominger
- Maria E.M. (2011). *Leadership theory and educational outcomes: The case of distributed and transformational leadership*. Retrieved from: <http://www.icsei.net/icsei2011/Full%20Papers/0125.pdf>, 20 August 2021.
- Rabin, R. (2013). *Blended Learning for Leadership: The CCL Approach*. Retrieved December 31, 2014, from <http://www.ccl.org/Leadership/pdf/research/BlendedLearningLeadership.pdf>
- Reinhold, D., Patterson, T., and Hegel, P. (2015). *Make Learning Stick: Best Practices to Get the Most Out of Leadership Development*. Retrieved from Center for Creative Leadership website: <http://media.ccl.org/wp-content/uploads/2015/02/MakeLearningStick.pdf>.

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

Academic Leadership of School Administrators Affecting the Teaching Efficiency of Teachers in school under Roi et Primary Educational Service Area Office 1

ประเสริฐ กองสุข¹, ชัยยนต์ เพาพาน²

Prasoet Kongsook¹, Chaiyon Paophan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 2) ศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 342 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ครูจำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.82 และแบบสอบถามประสิทธิภาพการสอน เท่ากับ 0.74 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจ การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน การนิเทศการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) ประสิทธิภาพการสอนของครูอยู่ในระดับมากที่สุดโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ด้านเทคนิคและทักษะในการสอนที่หลากหลาย และด้านการวางแผนและเตรียมการสอน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาวิชาที่สอน 3) ภาวะ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

¹ Master of Education Degree Program Student in Educational Administration, Roi-Et Rajabhat University

² Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi-Et Rajabhat University

ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_5) ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ (X_4) ด้าน การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน (X_2) ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครู ร้อยละ 54.70 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.762 + .256X_5 + .216X_4 + .150X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .345ZX_5 + .262ZX_4 + .195ZX_2$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ประสิทธิภาพการสอน

Abstract

This research aimed: 1) to study the academic leadership of school administrators under the Roi et primary educational service area office 1 2) to study the teaching efficiency of teachers in school under the Roi et primary educational service area office 1 3) to study the relationship of the academic leadership of school administrators affecting the teaching efficiency of teachers and 4) to study the academic leadership of school administrators affecting the teaching efficiency of teachers under the Roi et primary educational service area office 1. The samples of this research were 342 the school administrators and the teachers under the Roi et primary educational service area office 1; 30 administrators and 312 teachers. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with reliability of innovative leadership of school administrators is 0.82 and the efficiency of academic administration was 0.74 The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression.

The research results were as follows:

1) The academic leadership of school administrators under the Roi et primary education service area office 1 on overall was at the highest level. When considering each aspect, it was found that aspects were at the highest average level. There are professional teacher's development, defining vision, goal and the learning mission, curriculum and teaching management, and the supervision learning management. The lowest average level is making the environment to support to learn. 2) The teaching efficiency of teachers on overall was at the highest level. When considering each aspect, it was found that aspects were at the highest average level. There are making atmosphere and environment support to learn,

measurement and evaluation learning, the various techniques and teaching skill, plan and prepare to teach. The lowest average is the knowledge and understanding to curriculum and content of subject that teaching 3) The relationship academic leadership of school administrators affecting the teaching efficiency of teachers correlated positively with the statistically significant at .01 level. 4) The academic leadership of school administrators. Make the environment to support to learn (X_5), professional teacher's development (X_4), curriculum and teaching management (X_2) together predicted the teaching efficiency of teachers at 54.70 percent. The equation with raw score and standard score can be written as follows:

A predictive equation in raw score

$$Y' = 1.762 + .256X_5 + .216X_4 + .150X_2$$

A predictive equation in standard score

$$Z'_y = .345ZX_5 + .262ZX_4 + .195ZX_2$$

Keywords: Academic Leadership of School Administrators, the Teaching Efficiency of Teachers

บทนำ

“คุณภาพการศึกษา” คำนี้เป็นคำที่กล่าวถึงกันมาเนิ่นนานเกี่ยวกับความหมายของคุณภาพการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นหาวิธีการและแนวทางที่จะทำอย่างไรให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้ดีขึ้นทัดเทียมกับนานาชาติ ครูในฐานะที่เป็นผู้นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติและรับผิดชอบโดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจถึงเป้าหมาย ตลอดจนกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ (กอบศักดิ์ มุลมัย 2554: 46) อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์ด้านคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น โดยมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แต่เมื่อพิจารณาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นพื้นฐาน (O-NET) พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และผลคะแนนสอบ PISA ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าอีกหลายประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน เนื่องจากข้อจำกัดที่สำคัญของการศึกษาไทยทั้งปัญหาเรื่องหลักสูตร ระบบการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนการจัดการจัดการศึกษาด้วย และครูที่มีคุณภาพยังกระจายไม่ทั่วถึงไปยังสถานศึกษาต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559: 41-42) และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) กล่าวถึงปัญหาด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษาซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560: 45-48) จากสภาพการณ์ ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำที่เห็นความสำคัญ

ทางวิชาการในการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาเพื่อจัดการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ (โรจน์สารรัตน์, 2557: 25)

ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเป็นงานหลักที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการถือเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 12) และนาวาสุขรมย์ (2550: 13) ยังกล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำความรู้ ทักษะตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ ให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย และ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการยังสร้างสรรค์ในการชี้แนะหรือโน้มน้าวใจข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดจน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางาน วิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้อีกกับ ผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ (สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า, 2553: 188-190)

ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อบทบาทผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษา ในอนาคตจะต้องสร้างองค์การและปรับปรุงระบบใหม่เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของโครงสร้างสังคมใหม่ ความรู้ในการสอนและหลักสูตรจะเน้นทักษะหนึ่งในการเป็นผู้นำจากที่มุ่งเน้นที่การสอนและการเรียนรู้จากด้านของจรรยาบรรณในการทำงาน

มีการยอมรับฟังจากผู้ร่วมงานและช่วยในการกำหนดทิศทางในโรงเรียนและยิ่งไปกว่านั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้อง มองการศึกษาเป็นส่วนประกอบหนึ่งของการบริหารเพื่อต่อสู้กับปัญหาที่ไม่ต้องให้นักเรียนเผชิญหน้าอย่างโดดเดี่ยว (Murphy and Kevin, 1999: 163) อย่างไรก็ตาม สภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า มีสถานศึกษาในการกำกับดูแลทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีโรงเรียนที่มีจำนวนครูไม่ครบชั้น อยู่ในสภาวะขาดแคลนครูทำให้ครูต้องสอนในวิชาที่ตนเองไม่มีความชำนาญทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ และยังมีปัญหาด้านความพร้อมทางทรัพยากรและบุคลากรของโรงเรียน และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนของชุมชน (ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2563: 11) จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา เป็นผู้อำนวยการความสะอาด เป็นผู้สนับสนุน และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการพัฒนาครู ซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และความต้องการของผู้ปกครอง

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครู จึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยคาดว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และยกระดับการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อาจส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาได้ ในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ และด้านการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อย่างน้อย 3 ด้าน สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ และ 5) ด้านการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 2,845 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 230 คน และครูจำนวน 2,615
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 342 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 30 คน และครูจำนวน 312 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางที่ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 42-44) ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน การเลือกกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางเลขจนครบ 342 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ (Likert Type)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพ การสอนของครูในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Type)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขออนหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดและติดต่อประสานงานกับโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อแจกแบบสอบถาม และสามารถเก็บข้อมูลกลับคืนมาได้ทั้งหมด จำนวน 342 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปประมวลผลคิดเป็นร้อยละเปอร์เซ็นต์ และวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิภาพ การสอนของครู โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้าน

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ การสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยใช้การ วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) และสร้างสมการถดถอย เพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถาน ศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและ พันธกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 5 ข้อ และอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ข้อ โดยด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับ ครูมีการปรับปรุงเป้าหมายเพื่อการพัฒนา งาน วิชาการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกปี

1.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและ การเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 4 ข้อ และอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถาน ศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีคำสั่งชัดเจน

1.3 ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 4 ข้อ และอยู่ใน ระดับมากที่สุดจำนวน 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้คณะ ครูเข้าใจบทบาทของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

1.4 ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 5 ข้อ

และอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ข้อ และอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตาม การประเมินคุณภาพเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2. ประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร และเนื้อหาวิชาที่สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 6 ข้อ อยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระวิชา จากหลักสูตรสู่การสอนในชั้นเรียนได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสม

2.2 ด้านการวางแผนและเตรียมการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 6 ข้อ อยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เลือกวิธีการสอนได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้

2.3 ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

2.4 ด้านเทคนิคและทักษะในการสอนที่หลากหลาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ ฝึกแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้

2.5 ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ มีการรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละด้านกับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ($r=0.64-0.69$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_5) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ร้อยละ 48.30 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ (X_4) เข้าไปจะมีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 53.40 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 5.10 และเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน (X_2) เข้าไป จะมีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 54.70 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 1.30 ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมานี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูใน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 เขียนเป็นสมการถ้อยพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y' = 1.762 + .256X_5 + .216X_4 + .150X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน

$$Z'_y = .345ZX_5 + .262ZX_4 + .195ZX_2$$

อภิปรายผล

จากการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
การสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
ผู้วิจัยนำประเด็นข้อค้นพบสำคัญและนำมา
อภิปราย ดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุดเกือบทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการพัฒนา
ความเป็นครูมืออาชีพ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาท
อย่างยิ่งในการส่งเสริมพัฒนาครูเพื่อเพิ่มสมรรถนะ
ทางวิชาชีพให้เกิดขึ้น จึงมีความสำคัญและจำเป็น
อย่างยิ่งที่จะสร้างครูให้บังเกิดศักยภาพทางสมรรถนะ
ที่สูงก้าวสู่ความเป็น “ครูมืออาชีพ” ซึ่งจะช่วยพัฒนา
ทักษะการสอนเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนได้
ผลการวิจัยสอดคล้องกับจักรกฤษ วงษ์ชาติ (2551:
81-84) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะ
ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ พบว่า ภาวะ
ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน
คือ 1) ด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง
ด้านหลักสูตร 2) ด้านการประเมินนักเรียน 3) ด้าน

การจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
4) ด้านการประเมินผลการสอนของครู 5) ด้าน
การวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ โดย
ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ
จิตติณัฐ ปรงชัยภูมิ (2561:117) ได้วิจัยเรื่อง
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติ
งานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 30 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์
ทางบวกในระดับสูง ($r_{xy}=.462$) อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

2. ประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างบรรยากาศและ
สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นด้านที่มีค่า
เฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษา
เห็นถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการ
เรียนรู้ของผู้เรียน การบริหารสภาพแวดล้อมเพื่อ
พัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์
ของสถานที่เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
และการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในสถาน
ศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ
ดังที่ นรา สมประสงค์ (2555: 37) ชี้ว่า บทบาท
ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสภาพ
แวดล้อมด้านการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียน
การสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา
จัดบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน การจัดบริการ
ทางด้านวิชาการ การจัดบรรยากาศในห้องเรียน
เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทุกสถานที่ทุกเวลาและ
ทุกโอกาส ผลการวิจัยสอดคล้องกับ จรัสศรี
หะทะยัง (2557: 61-66) ได้วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่
ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูภาษาอังกฤษ
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและลักษณะของความเป็นครู อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชา ด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน และด้านบรรยากาศการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูทั้ง 5 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก โดยด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวิจัยสอดคล้องกับ วิเชียร ทองคลี (2554: 119-122) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติณัฐ ประจักษ์ภูมิ (2561:117) ได้ศึกษา งานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r_{xy}=0.462$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จากตัวแปรที่ทดสอบแล้วมีความสามารถในการพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ดังต่อไปนี้ คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรือพยากรณ์ร้อยละ 54.70 อภิปรายได้ดังนี้

4.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นตัวแปรแรกๆที่เข้าสู่สมการมีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 48.30 สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2551: 18) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ต้องดำเนินงานสนับสนุน ช่วยเหลือการจัดบรรยากาศงานวิชาการ สอดคล้องกับแนวคิดของนรา สมประสงค์ (2555: 37) ได้กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา จัดบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน การจัดบริการทางด้านวิชาการ การจัดบรรยากาศในห้องเรียน การศึกษาดูงานของครู และการจัดบรรยากาศห้องต่างๆ ของโรงเรียน การจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทุกสถานที่ ทุกเวลา และทุกโอกาส

4.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ เป็นตัวแปรที่สองที่เข้าสู่สมการมีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 53.40 สอดคล้องกับแนวคิดของ นาวา สุขรมย์ (2550: 25) การพัฒนาความเป็น

ครูมืออาชีพ คือ การดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมให้ครู มีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมกับสภาพของสังคม นำไปใช้ปรับปรุงการ จัดการเรียนการสอน และการ พัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีการ ดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมให้ครู มีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมกับสภาพของสังคม นำไป ใช้ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ แนวคิดของ Hoy & Hoy (2006: 2–83) ได้กล่าวว่า การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ เป็นคุณสมบัติ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการส่งเสริมพัฒนาความ เป็นครูด้านการจัดกิจกรรมเรียนการสอน จัดให้มีการ ประชุมสัมมนาหรืออบรม ที่สถาบันหรือหน่วยงาน อื่นเป็นผู้จัดตามโครงการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริม ให้ครูมีความรู้ ความสามารถเพิ่มทักษะ และ ความสามารถของบุคคลในองค์กร

4.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและ การเรียนการสอน เป็นตัวแปรที่สามที่เข้า สู่สมการ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 54.70 สอดคล้อง กับแนวคิดของชวลิต ชูกำแหง (2551: 64-65) ได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการบริหารงาน ด้านวิชาการซึ่งเปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรม ทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด จะต้องบริหารอย่างเป็นระบบระเบียบและรวมถึง กระบวนการเรียนการสอนด้วย มีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ การวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตร ไปใช้ และการประเมินหลักสูตร สอดคล้องกับ ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2554: 49) ได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับ หลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่การ วางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์ หลักสูตร โดยการตรวจสอบ หลักสูตร แม่บท ก่อนนำไปใช้การเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ สอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย ไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ด้าน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่า เฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ แต่กลับเป็นปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ดังนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาควรมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนและสร้างความเป็นกัลยาณมิตร กับครูและนักเรียนเพื่อเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ ของโรงเรียน

1.2 จากการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการ สอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ด้านความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาวิชาที่สอน มีค่า เฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการ ส่งเสริมให้ครู ได้มีความรู้ความเข้าใจตระหนัก และ เห็นความสำคัญของหลักสูตร ตั้งแต่หลักสูตรแกน กลาง หลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนตัวชี้วัดของ รายวิชา กำหนดกิจกรรมเหมาะสมกับจุดประสงค์ และเนื้อหา ใช้ทักษะการสอนแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสม กับเนื้อหา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยในเชิงลึกด้วย การ พัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ

ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่จะส่งผลดีต่อพัฒนาการจัดการศึกษาในพื้นที่

2.2 ควรทำการศึกษภาวะผู้นำทางวิชาการ

ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากหลาย ๆ พื้นที่ในสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี เพื่อให้ได้ผลวิจัยเชิงลึกที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งในแง่ปัจจัยเงื่อนไข กระบวนการ ยุทธศาสตร์และผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กอบศักดิ์ มูลชัย. (2554). *ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จรัสศรี หะทะยัง. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- จักรกฤษ วงษ์ชาติ. (2551). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- จิตติณัฐ ประจักษ์ภูมิ. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ทศนา เขมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรา สมประสงค์. (2555). *การจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นาวา สุขรมย์. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษหนองคาย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุดรธานี: มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- วิเชียร ทองคลี. (2554). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). *ภาวะผู้นำทฤษฎีและนวัตกรรมการศึกษาร่วมสมัยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- วีระยุทธ ชาดะกาญจน์. (2551). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2545). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. (2564). *ข้อมูลสารสนเทศ. ร้อยเอ็ด: กลุ่มนโยบายและแผน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.*
- Hoy, A.W., and Hoy, W.K. (2006). *Instructional Leadership a Learning-centered guide*. The United States of America: Allyn and Bacon.
- Krejie, R.V., and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607-610.
- Likert, R.R. (1962). *New pattern of Management*. New York: McGraw-Hill.
- Murphy, K.J. and Kewin, O. (1999). *Handbook of Labor Economics*. Amsterdam: North-Holland Constructivist Perspectives.

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Development of English Reading Comprehension Model Based Onconstructivist Theory and Cooperative Learning to Enhance Reading English Comprehension for Phatomsuksa 5 Students

รชยา ธงภักดิ์¹

Rachaya Thongphak¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ (1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (2) ประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้ 2.1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และ 2.2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสถิธิ อำเภอมือทองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ คู่มือการใช้รูปแบบ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ สถิติ t-test (dependent sample) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้

1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ (RACHA Model) มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นเพิ่มความรู้ใหม่ ขั้นตรวจความเข้าใจ ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นวัดและประเมินผล

¹ ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนลำปา่ววิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

¹ Senior professional level teacher at Lampaowittayakom School, Kalasin Province

ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีมีความเป็นไปได้และมีความสอดคล้องในระดับมาก และมีประสิทธิภาพ 80.13/81.05

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้, การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ, ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์, การเรียนรู้แบบร่วมมือ

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop and determine the efficiency of English reading instructional model based on Constructivist theory and Cooperative Learning to enhance reading comprehension ability for Phatomsuksa 5 students 2) evaluate the effectiveness of English reading instructional model based on Constructivist theory and Cooperative Learning by 2.1) comparing students' reading comprehension ability between before and after learning by using the model and 2.2) studying students' opinions toward the model. The samples of this study consisted of 35 Pratomsuksa 5 students attending in the second semester of the academic year 2020 at Tesaban 1 Kalasinpittayasit School, Muang Kalasin District, Kalasin Province. They were selected by the cluster random sampling technique Research instruments consisted of: 1) RACHA Model 2) a handbook for the model 3) lesson plans 4) a reading comprehension test, and 5) questionnaire for student's opinion toward the mode. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test dependent and content analysis.

The results were as follows:

1. The English reading instructional model based on Constructivist theory and Cooperative Learning to enhance reading comprehension ability for Phatomsuksa 5 students (RACHA Model) consisted of 4 components: principles, objectives, learning procedures which had five steps, step 1 Reviewing Background Knowledge: R, step 2 Acquiring New Knowledge: A, step 3 Checking for Understanding: C, step 4 Helping and Sharing in Group: H, step 5 Assessing results: A and (4) and assessment and evaluation. The RACHA Model verified by the experts was at the highest level and the efficiency of the model was 80.13 / 81.05

2. The effectiveness of the RACHA Model indicated that 2.1) after using the RACHA model, the students' reading comprehension were higher than before receiving the instruction at a .05 significance level, 2.2) after using the RACHA model, the students had opinion toward learning activities of the model at the high level.

Keywords: English Reading Instructional Model, Constructivist theory, Cooperative Learning, Reading Comprehension

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ รวมถึงการสร้างความสำเร็จเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความหลากหลายในสังคมโลก การเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาในการสื่อสารรวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น กระบวนการศึกษาธิการได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งในสาระการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องเรียนรู้โดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ คือ มีความสามารถในการสื่อสาร มีความสามารถในการรับและส่ง หรือสื่อสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจ และทัศนคติของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เผชิญได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยทั้ง 4 ทักษะนี้ ทักษะการอ่านถือว่าเป็นทักษะที่มีความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่งในโลกศตวรรษที่ 21 ที่ความรู้ข่าวสาร ความก้าวหน้า และเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวต่างๆ ในโลกล้วนต้องอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ซึ่งการอ่านมีบทบาทสำคัญอย่างมากในชีวิตมนุษย์ เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการรับข้อมูล เป็นการรับสารที่มีความจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน รวมทั้งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการ

เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ เพื่อใช้เชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ยิ่งอ่านมาก ยิ่งเกิดการเรียนรู้มาก (Koralex, 2012) นอกจากนี้การอ่านก็ยังเป็นทักษะที่ผู้เรียนใช้มากที่สุดในเวลาเรียน เพราะเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ เป็นทักษะที่ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อต่างๆ ทำให้ผู้อ่านฉลาด รอบรู้ ทันเหตุการณ์ และติดตามความก้าวหน้าของโลก (Kreishan and Saidat, 2011) กล่าวได้ว่าการอ่านเป็นทักษะที่ผู้อ่านสามารถเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมด้วยตนเองได้ตลอดเวลาในโลกยุคปัจจุบันที่มีเทคโนโลยี ข้อมูล และสื่อต่างๆ มากมาย ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านย่อมจะมีผลดี และประสบความสำเร็จมากกว่า

การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนประสบปัญหาในด้านทักษะการอ่านจำนวนมาก เนื่องจากเป็นทักษะที่นักเรียนบอกว่ายาก ประกอบกับคลังคำศัพท์น้อยไม่สามารถเข้าใจในบทอ่านได้ โดยเฉพาะบทอ่านที่เป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน นักเรียนจะทำความเข้าใจได้ยากมากขึ้น ทำให้นักเรียนไม่สามารถเข้าใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้ กล่าวคือ นักเรียนไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านสรุปและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้ เป็นเหตุให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้น และขาดแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ผลการทำข้อสอบการอ่านยังพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเทศบาล 1 ภาพสินธุ์พิทยาสลิต, 2563) จากปัญหาที่พบมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐกานต์ พรหมเสน และเพ็ญภา คล้ายสิงห์โต (2559) ที่ได้กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนไทยยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ นักเรียนมีปัญหาในการสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการขาดทักษะทางภาษา ทั้งในด้านคำศัพท์

และโครงสร้างทางภาษาชาติสื่อในการเรียน เนื้อเรื่อง ที่อ่านไม่น่าสนใจ เป็นเรื่องไกลตัวไม่สอดคล้องกับ ภูมิหลังหรือสภาพแวดล้อมของนักเรียน เนื้อเรื่อง ยากเกินไปหรือสลับซับซ้อนเกินระดับความสามารถ ของนักเรียนทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการ อ่าน อนุมานได้ว่ากรณีที่นักเรียนส่วนมากยังมี ระดับความสามารถในด้านการอ่านภาษาอังกฤษ อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจและยังขาดทักษะการอ่าน เพื่อความเข้าใจอยู่นั้น อาจจะเป็นเพราะยังขาด วิธีการหรือเทคนิคที่เหมาะสมที่จะช่วยให้ผู้เรียน มีประสิทธิภาพในการอ่านเพื่อความเข้าใจเพิ่ม มากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันก็ได้มีนักการศึกษาและ นักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการอ่าน ได้ทดลองใช้เทคนิคและ วิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อจะหาวิธีการสอนแบบใดจะ เป็นวิธีการที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุดที่จะทำให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านควบคู่กันไปด้วย เพราะในการอ่านถ้าไม่เข้าใจหรือจับใจความสำคัญ ในสิ่งที่อ่านไม่ได้แล้วก็ย่อมจะไม่ก่อประโยชน์ใดๆ เลย (เรวดี หิรัญ, 2539)

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี และแนวคิด การจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาความสามารถทาง ภาษา ส่งเสริมการใช้กระบวนการคิด ที่จะช่วย พัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน ซึ่ง พบว่า ทฤษฎีและแนวคิดที่มุ่งเน้นกระบวนการสร้าง ความรู้ที่สามารถส่งเสริมความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist theory) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีรากฐานมาจาก ทฤษฎีของเพียเจต์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างความ รู้ขึ้นในใจเอง (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2550) กรอบ แนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์จะให้ความสำคัญ กับความรู้และประสบการณ์เดิมว่าจะเป็น พื้นฐานของการสร้างความรู้ใหม่ (อัมพร ม้าคะนอง

2546) และผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการอ่าน ภาษาอังกฤษที่สนุกสนาน สร้างแรงจูงใจให้กับ นักเรียนได้ โดยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธี ที่สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนและส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการ ฝึกฝนทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ทักษะการ บันทึกรู้ ความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการจัดการกับ ความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ ใหม่และทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม จัดว่า เป็นวิธีการเรียนรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ให้เหมาะ สมกับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อีกวิธีหนึ่ง การเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนเป็นการเรียนกลุ่มเล็กที่ ช่วยให้ผู้เรียนกล้าซักถาม และมีความสนใจเรียน มากขึ้นผู้เรียน ทุกคนพยายามช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน (Johnson and Johnson, 1994)

จากปัญหาและความสำคัญดังที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสนใจจะใช้ทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับ การเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถ ด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการ เรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้ แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน

ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะคือ

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ก่อนและหลังเรียน

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้หลังการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎี โดยมีรายละเอียดดังนี้

หลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวิจัย

- แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558)
- วิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) (Creswell, 2011)
- แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบระบบการสอน ADDIE Model (Kevin Kruse, 2008)
- การออกแบบการสอนเชิงระบบ (Dick, Carey and Carey, 2005) .
- รูปแบบการสอนเชิงระบบ (System Approach) (Joyce and Weil, 2009) และ (Kemp Morrison and Ross, 1994)

แนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการพัฒนาการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

1. ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Long, 1985; Swain, 1998; Anderson, 2000; Krashen, 2007)
2. ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Barlett, 1932; Mayer, 1975; Rumelhart, 1994; Hacker, 1998; Weaver, 1980; วิสาข์ จัฒติวัตร, 2541)
3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget
4. ทฤษฎีวิวัฒนาการเชิงสังคมของ ygotsky
5. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning)
- 6.ทฤษฎีการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory)
- 7.ทฤษฎีกระบวนการอ่าน (Ray Reutzel and Robert B. Cooter, Jr, 1996)

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนนำเสนอ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวิจัย (Research: R1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: A)
2. การพัฒนา (Development: D1) ออกแบบและพัฒนา Design and Development: D and D)
3. การวิจัย (Research: R2) ทดลองใช้ (Implement: I)
4. การพัฒนา (Development: D2) ประเมินผล (Evaluation: E)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

1. ความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสถิติ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 185 คน

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 ที่กำลังเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

- ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

1) ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2) ความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื้อหาที่ใช้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ซึ่งประกอบด้วยบทอ่านจากหนังสือเรียนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และบทอ่านจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 8 บท โดยใช้สอนใน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง

4. การศึกษาที่ใช้ระยะเวลาในการทดลองรวม 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 16 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ที่มีลักษณะเป็นแบบแผนเชิงผสมผสานแบบรองรับภายใน (The Embedded Design) ด้วยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) เสริมด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) เพื่อตอบคำถามการวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: A) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยผู้วิจัยทำการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ การเรียนรู้แบบร่วมมือ ศึกษาความต้องการและสภาพปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และความต้องการจำเป็นของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) ออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 (Design and Development: D & D) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาหาคูณภาพและประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนาเป็นโครงร่างรูปแบบ และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของรูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบ และแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนที่มีลักษณะไม่แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ ก่อนนำไปทดลองใช้จริง (Implement) กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R2) การทดลองใช้ (Implementation: I) เป็นขั้นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยนำแนวคิด ADDIE Model ของ Kruse (2008) ในขั้นการทดลองใช้ (Implementation) ร่วมกับแนวคิดการวิจัยและพัฒนา (research and development) ในขั้นการวิจัย (Research: R2) ในขั้นนี้ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) ร่วมกับการใช้รูปแบบการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลอง (Experimental Design) แบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน (The One Group Pretest-Posttest Design) (มาเรียนนิลพันธุ์, 2558)

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) เป็นการประเมินผล (Evaluation: E): เป็นการ

ประเมินและรับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเสนอรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และแบบประเมินต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านพิจารณาประเมินรูปแบบ จากนั้นปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงรายละเอียดการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หลักการ เหตุผลและประโยชน์ให้นักเรียนทราบและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและเหตุผล กระบวนการเรียนการสอน วิธีการเรียนการวัดประเมินผลและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้
2. ก่อนเริ่มใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่ง

เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย (Multiple Choices) แบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผลคะแนนก่อนการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างไว้เป็นคะแนนทดสอบก่อนการเรียน

3. ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสถิติ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน ที่เรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ใช้เวลาดำเนินการทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ โดยจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง แผนละ 2 ชั่วโมง ตามตารางเรียนของนักเรียน รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง

4. หลังนักเรียนเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ครบตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ หลังการเรียนโดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมกับแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้น

5. นำผลที่ได้จากการทดสอบแบบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ด้วยกลวิธี DR-TA ร่วมกับการใช้แผนผังมโนทัศน์ไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

6. สอบถามความคิดเห็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้นด้วยแบบสอบถามความคิดเห็น

7. การประเมินผลการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบแผนที่กำหนด และนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานทางสถิติ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

8. สรุปและอภิปรายผลการทดลอง

สรุปผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยในลักษณะของงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ E_1/E_2 กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.13/81.05

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสรุปดังนี้

2.1 หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ (RACHA Model) นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ (RACHA Model) มีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ เน้นที่ผู้เรียนสร้างความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง

จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม และผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เน้นการร่วมมือกันเรียนรู้

2) วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความสามารถด้าน การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 3) กระบวนการจัดการ เรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นทบทวนความรู้ เดิม (Reviewing Background Knowledge: R) ขั้นที่ครูทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงไปสู่ความรู้ ใหม่ โดยครูทำหน้าที่กระตุ้นนักเรียน โดยสร้าง คำถามก่อนการอ่าน หรือใช้ ภาพ เกม เพลง กระตุ้น ให้นักเรียนเกิดความสนใจ (2) ขั้นเพิ่มความรู้ใหม่ (Acquiring New Knowledge: A) ขั้นที่ครูนำเสนอ เนื้อหาใหม่ สอนคำศัพท์ก่อนอ่าน และฝึกกิจกรรม ในการอ่าน โดยเน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับ บทอ่านด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น (3) ขั้น ตรวจสอบความเข้าใจ (Checking for Understanding: C) ขั้นที่ครูกระตุ้นกิจกรรมระหว่าง การอ่านด้วยการสร้างคำถามเพื่อให้นักเรียนได้ตรวจสอบความ เข้าใจในบทอ่านของตนเอง (4) ขั้นแลกเปลี่ยน เรียนรู้ (Helping and Sharing in Group: H) ขั้นที่ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนระดมสมอง ปรึกษาหารือกัน โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในการอ่าน (5) ขั้นวัดและประเมินผล (Assessment Results: A) ขั้นสรุปประเด็นของเรื่อง ที่อ่านและการประเมินกิจกรรมการอ่าน 4) การวัด และประเมินผล จากผลการหาค่าประสิทธิภาพของ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ตามเกณฑ์ E_1/E_2 กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่า ประสิทธิภาพเท่ากับ 80.13/81.05 เป็นผลมา จากการที่ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบขึ้นอย่างเป็นระบบ และตามหลักการทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ของ Driver and Bell 1986; Underhill 1991 ที่เน้น ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมการเรียน

รู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้นักเรียนได้ มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการทำงานร่วมกัน (Wallace, 1992) และได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการ เรียนรู้อย่างเป็นระบบตามลำดับขั้นตอนของวิธีการ เชิงระบบโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานคือ สภาพปัญหาและความต้องการการเรียนการสอน อ่านภาษาอังกฤษ ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการ ดำเนินการอย่างเป็นระบบตามแนวคิด ADDIE Model ของ Kruse (2008) ร่วมกับกระบวนการ วิจัยและพัฒนา (Research and Development) ทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมที่ นำไปใช้จริงได้

2. การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการ จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการ เรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถ ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ (RACHA Model) พบว่า

2.1 ความสามารถด้านการอ่านภาษา อังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนด้วยรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการสอน ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกิจกรรมการ อ่านของผู้เรียนให้มีปฏิสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยน ความรู้ ได้ทำงานร่วมกัน และบทอ่านอยู่ในความ สนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และเกิดเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีกระบวนการ ขั้นตอนการสอนที่แตกต่างจากการจัดการเรียนรู้อย่าง แบบปกติ ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการ อ่าน สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Vygotsky (1978) ที่กล่าวว่าผู้เรียนมีระดับการ พัฒนาศักยภาพอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับการพัฒนา ความคิดที่แท้จริงซึ่งผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาเองได้ กับระดับการพัฒนาศักยภาพซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้อง

ได้รับความช่วยเหลือจากครูหรือเพื่อนที่มีความสามารถสูงกว่าด้วยการสนับสนุนที่เหมาะสมผู้การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจนกระทั่งได้เกิดความรู้ใหม่เป็นของตนเอง ผลการวิจัยในครั้งนี้ยัง สอดคล้องกับ จุฑารัตน์ พิมพ์ไทยสง (2562) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ อัญชลี สุขระโทก (2557) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ (RACHA Model) พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, $S.D.=0.06$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เห็นด้วยเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X}=4.32$, $S.D.=0.19$) รองลงมา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X}=4.29$, $S.D.=0.13$) และด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.18$, $S.D.=0.08$) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ จากขั้นตอนการสำรวจความต้องการจำเป็น การสนทนากลุ่มครูผู้สอน การสำรวจความต้องการของนักเรียน จนทำให้นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ

การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของนักเรียนในการพัฒนาด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงและตามศักยภาพโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือในสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับ จิตติมา เขียวพันธ์ (2563) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมมัลกัลยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ศึกษา รูปแบบให้เกิดความเข้าใจองค์ประกอบต่างๆ ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่ตั้งไว้

1.2 อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทของสมาชิกในแต่ละกลุ่มที่ได้รับโดยละเอียด โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยการความสะดวก ช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนเกิดปัญหาในการเรียน

1.3 ใช้ทักษะในการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ตั้งประสบการณ์เดิมของตนเองออกมาใช้ เพื่อนักเรียนจะได้เข้าใจในบทเรียนได้รวดเร็ว และดียิ่งขึ้น

1.4 สร้างบรรยากาศในการเรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษระหว่างครูผู้สอนและนักเรียนให้มีความเป็นกันเองเพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจใน

การมีปฏิสัมพันธ์ที่ตีระหว่างเพื่อนนักเรียนและครู ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะอื่นนอกจากการอ่านด้วย เช่น การพูด การเขียน เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับ

การเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจกับผู้เรียนในระดับอื่น เช่น ระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น

2.3 ควรให้ผู้เรียนในกลุ่มเปลี่ยนบทบาทที่ได้รับผิดชอบในบทอ่านแต่ละบท พร้อมทั้งศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียน

2.4 ควรศึกษาการใช้รูปแบบในการอ่านประเภทอื่นๆ เช่น การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา เขียวพันธุ์. (2563). การพัฒนา รูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศุภบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุฑารัตน์ พิมพ์ไทยสง. (2562). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิพสุคนธ์ ไชยราช. (2545). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกลไกมนุษย์ระหว่างการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ของ Underhill กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทศนา แชมมณี. (2545). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แชมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). วิจัยวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม.
- วิสาร จัตวีวัตร. (2543). การสอนอ่านภาษาอังกฤษ. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช. (2554). สถิติเพื่อการวิจัย. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2554). การทดสอบและการประเมินผลการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Driver, R., and Bell, B. (1986). *Students' Thinking and the Learning of Science: A Constructivist View*. The School Science Review.
- Joyce, B., Weil, M., and Calhoun, E. (2009). *Models of Teaching*. 8 ed. New York: Allyn & Bacon.
- Koralex, D. (2012). *Reading Aloud with Children of All Ages*. [online] from: <http://journal.naeyc.org/btj/200303/readingaloud.pdf>. [accessed August 14, 2020].
- Krashen, S.D. (1988). *Second language acquisition and second language learning*. USA: Prentice-Hall International.
- Kruse, K. (2004). *Introduction to instructional design and the ADDIE*. [online] From: http://www.e-learningguru.com/articles/art2_1.htm. [accessed August 12, 2020].
- Kruse, K. (2007). *Instruction to Instructional Design and the ADDIE Model*. [online] from: http://www.elearninggurn.com/articles/art1_1.htm [accessed August 12, 2020].
- Nation, P. (2009). *Teaching ESL/EFL Reading and Writing*. UK: Routledge.
- Nuttall, C. (1996). *Teaching reading skills in a foreign language*. Bath: Heinemann.
- Piaget, J. (1986). *The construction of reality in the child*. NY: Ballantine Book.
- Richards, J.C. and Schmidt, R. (2010). *Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics*. 4th ed. UK: Pearson Education Limited.
- Underhill, R.G. (1991). Two layers of constructivist curricular interaction. In E. von Glasersfeld (ed.), *Radical Constructivist in Mathematics Education*. Dordrecht, TheNatherlands: Kluwer Academic.

การพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม Development of Research Management, Office of General Education, Mahasarakham University

รัตนา บุตรดี¹

Rattana Bhuddee¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาบริบทการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 3) เพื่อศึกษาผลของกระบวนการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Practical Action Research) จำแนกออกเป็น ขั้นที่ 1: ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นที่ 2: ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นที่ 3: ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) ขั้นที่ 4: สะท้อนผล (Reflect)

ผลการวิจัย พบว่า 1) บริบทการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป ภายใต้การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์สำนักศึกษาทั่วไป ในปีงบประมาณ 2564 ได้กำหนดกรอบประเด็นการวิจัยแบบมุ่งเป้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการวิจัยของบุคลากร จำนวน 5 โครงการ ระยะเวลาการวิจัย ระหว่างวันที่ 25 ธันวาคม 2564-30 กันยายน 2564 2) จากการศึกษากระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไปผ่านรูปแบบของกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้ผู้รับทุนอุดหนุนการวิจัยได้ทราบหลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามสัญญารับทุนอุดหนุนการวิจัย งบประมาณสำนักศึกษาทั่วไป และแนวทางการพัฒนางานวิจัย สะท้อนปัญหา อุปสรรค และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานวิจัย3) ผลของกระบวนการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไปในครั้งนี้ พบว่า จำนวนผลงานที่อยู่ระหว่างการตีพิมพ์บทความ (Submissions Online) ในวารสารระดับชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล TC12 มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลในห้วงระยะเวลาการดำเนินงานวิจัยในปีที่ผ่านมา

โดยสรุป ผลของการพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป ส่งผลให้หน่วยงานได้แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของบุคลากรสำนักศึกษาทั่วไป ในประเด็นของความพร้อมในการทำงานวิจัย และควรมีการส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือกับเครือข่ายทางวิชาการในการพัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพการวิจัยให้กับบุคลากรในสำนักศึกษาทั่วไปต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ: บริหารงานวิจัย, กระบวนการวิจัย

¹ นักวิชาการศึกษา, สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Educator, Office of General Education, Mahasarakham University

Abstract

The present research aims to 1). study the context of the development of research management, 2). study the development process of research management, and 3). to study the results of the research management process of the Office of General Education, Mahasarakham University. This study uses Participatory Action Research method to gather the information, which is classified into 4 procedures, 1. Planning, 2. Action, 3. Observe, and 4. Reflect.

The results revealed as following. 1). The context of the development of research management under the implementation of General Education Office's strategic plan in the fiscal year of 2021 has targeted five projects about research issue framework with the objectives to develop the staff's research knowledge during 25 December 2021 to 30 September 2022. 2). According to the study of the development of research management process, it showed that exchanging knowledge enabled research grant recipients to know about the rules, regulations, guidelines relating to the research grant contracts, budgets of the Office of General Education, and research development guidelines to reflect problems, obstacles, and factors of success in doing research. 3). The results of the research management process indicated that the number of pending publications in national journal articles in the TC12 database (online submissions) was significantly higher comparing to the data of the research period over the past year.

In conclusion, the research management development has resulted that General Education Office gained guidelines for developing research potential of the staff. For the readiness of the research work, it was suggested to promote cooperation with academic networks to develop knowledge and research potential of the staff in the future.

Keywords: research management, research process

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพของประเทศในเวทีสากล ผ่านการสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสร้างความรู้และนวัตกรรมผ่านระบบวิจัยและพัฒนา เพื่อประโยชน์ในการภาคการผลิตโครงสร้างพื้นฐานและยกระดับความเข้มแข็งของสังคมโดยรวม ดังนั้นการวิจัยและพัฒนาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการแสวงหา

ความรู้ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2556) การศึกษาค้นคว้าวิจัยในแขนงต่างๆ เพื่อนำความรู้ หรือองค์ความรู้ที่หลากหลายมาใช้ในการพัฒนาประเทศ ได้กลายเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของนานาประเทศ เพื่อผลักดันให้ประเทศเจริญและพัฒนา โดยอาศัยฐานความรู้เป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงและเป็นแรงขับเคลื่อนในทิศทางใหม่ที่สำคัญของสถานการณ์ระดับโลก ในส่วนของประเทศไทย

ก็มีการปรับเปลี่ยนแนวทางและรูปแบบการพัฒนา ซึ่งได้เล็งเห็นความสำคัญในด้านการวิจัยเช่นกัน โดยมีแนวคิดให้พัฒนาการวิจัยที่ต้องเห็นผล เป็นรูปธรรม ประเมินได้ และแปรให้เกิดประโยชน์ ได้ทั้งในเชิงผลลัพธ์ หรือผลกระทบต่อความก้าวหน้าของประเทศอย่างชัดเจน ต้องมีการบริหารจัดการการวิจัยแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพ (สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ, 2551: 1) การลงทุนด้านการวิจัย เป็นกระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง การสร้างสรรค์ และการจัดการองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นกับสังคม ซึ่งองค์ความรู้หรือข้อเท็จจริงที่ได้รับการสะสมในช่วงเวลาต่าง ๆ จะก่อให้เกิดเป็นทุนทางปัญญา ก่อปรี่ขึ้นเป็นสังคมแห่งฐานการเรียนรู้ตามมา ประเทศที่มีการสะสมทุนทางปัญญาให้กับสังคมไว้มาก หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ประเทศที่มีฐานการลงทุน การวิจัยเพื่อสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมไว้มาก ย่อมพัฒนาไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นสังคมที่มีการวิวัฒนาการในองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง มีระบบและกระบวนการในการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้เสริมสร้างความอยู่ดีกินดีให้กับสังคม ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคมได้อย่างเหมาะสม สร้างความก้าวหน้า ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมให้กับประเทศ ผลผลิต หรือผลงานจากการวิจัยเมื่อถูกนำไปใช้ประโยชน์ จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างระดับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น (สมพร อัครวิลาหนท์ และปิยะทัศน์ พาพอนุรักษ์, 2561: 2)

การดำเนินพันธกิจด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพประสิทธิภาพ ต้องมีการดำเนินการตามนโยบายแผนงาน งบประมาณมีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากร ให้มีสมรรถนะในการทำวิจัยส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับหน่วยงานภายนอกสถาบัน

เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพมีประโยชน์สนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ในวงกว้างและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะชน ดังนั้น หน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีผลงานวิจัยเป็นจำนวนมาก และต้องมีการสนับสนุนให้เกิดการวิจัย อำนวยความสะดวกให้สามารถดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือที่เรียกว่า การบริหารงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับ (วิจารณ์ พานิช, 2546: 16-17) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิจัย เป็นการประยุกต์ใช้หลักการและวิธีการด้านการจัดการเพื่อตั้งศักยภาพของในสังคม เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ ดังนั้น การจัดการให้เกิดทิศทางและลำดับความสำคัญของการวิจัยเป็นเรื่องสำคัญของชาติ เป็นกลไกระดมทรัพยากรและกำลังนักวิจัยให้มุ่งทำงานวิจัยในประเด็นหรือปัญหาที่มีความสำคัญสูงก่อน และลำดับความสำคัญของการวิจัยจะมีประโยชน์น้อย หรือกล่าวได้ว่าก่อผลในการระดมกำลังทำงานวิจัยที่มีลำดับความสำคัญสูงไม่ได้ หากไม่มีการจัดการให้เป็นไปตามนโยบายนั้น

สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอนเทียบเท่าคณะ มีพันธกิจทั้งสิ้น 4 ข้อ ดังนี้ 1) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด 2) พัฒนาอาจารย์และบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถตามสมรรถนะ 3) พัฒนาระบบบริหารจัดการสำนักศึกษาทั่วไป 4) พัฒนาระบบสารสนเทศและสร้างนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจ (แผนกลยุทธ์สำนักศึกษาทั่วไป ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2568, 2563: 21) ซึ่งนโยบายการบริหารสำนักศึกษาทั่วไป (พ.ศ. 2564-2568) ให้ความสำคัญในการพัฒนาสำนักศึกษาทั่วไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยใช้องค์ความรู้และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ฝังลึกลงไปในชีวิตการปฏิบัติงานขององค์กร

(Organizational Learning) (แผนกลยุทธ์สำนักศึกษาทั่วไป, 2563: 3) การส่งเสริมการวิจัยเพื่อสะท้อนการบริหารจัดการของสำนักศึกษาทั่วไปเป็นอีกภารกิจหนึ่งที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถตอบสนองนโยบายการบริหารงานของสำนักศึกษาทั่วไป อีกทั้งหน่วยงานให้ความสำคัญ และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนาความสามารถในการพัฒนาการปฏิบัติผ่านกระบวนการวิจัย ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ดูแลงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในการจัดระบบ วางแผน จำเป็นต้องมีการตรวจสอบและติดตามความคืบหน้าของบุคลากรที่ทำวิจัยเพื่อเป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาผลของกระบวนการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้รับทุนอุดหนุนการวิจัย งบประมาณสำนักศึกษาทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 25 คน
2. ด้านสถานที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. ด้านระยะเวลาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือน มกราคม - กันยายน 2564

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ของผู้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 5 โครงการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยดำเนินการประสานผู้วิจัยที่รับทุนอุดหนุนการวิจัย ซึ่งมีขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1: ขั้นวางแผน (Planning)

1. ศึกษาบริบทของการดำเนินงานบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป
2. วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป
3. ได้แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพการวิจัยแก่บุคลากร

ขั้นที่ 2: ขั้นปฏิบัติการ (Action)

1. จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวิจัย
2. จัดกิจกรรม Monthly Meeting แลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานวิจัย จำนวน 9 ครั้ง

ขั้นที่ 3: ขั้นสังเกตการณ์ (Observe)

1. เข้าร่วมสังเกตการณ์ เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 4: สะท้อนผล (Reflect)

1. ถอดบทเรียน สะท้อนผลการปฏิบัติงาน AAR เพื่อเป็นข้อมูลสะท้อนผลในการพัฒนาการดำเนินงาน

2. สรุปปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานต่อไป

3. สะท้อนผลในการพัฒนาการดำเนินงานบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึกกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นแบบบันทึกที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากการพูดคุย สนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา อุปสรรค ความสำเร็จในแต่ละประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2. เทปบันทึกเสียง ผู้วิจัยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือข้อความจากการเก็บข้อมูลจากการพูดคุย สนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา อุปสรรค ความสำเร็จในแต่ละประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในบางประเด็นที่อาจมีข้อความตกหล่น ผู้วิจัยจะเปิดเทปบันทึกเสียงเพื่อความแม่นยำในการนำเสนอผลอีกวิธีหนึ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลหรือข้อความจากการเก็บข้อมูลจากการพูดคุย สนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา อุปสรรค ความสำเร็จในแต่ละประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย จำนวน 9 ครั้ง ดังนี้

1. การดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 1 วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2564 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 6 คน

2. การดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 2 วันที่ 8 มีนาคม 2564 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 7 คน

3. การดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 3 วันที่ 23 มีนาคม 2564 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 6 คน

4. การดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 4 วันที่ 5 เมษายน 2564 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 7 คน

5. การดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 5 วันที่ 20 เมษายน 2564 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 5 คน

6. การดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 6 วันที่ 27 เมษายน 2564 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 4 คน

7. การดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 7 วันที่ 28 พฤษภาคม 2564 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 6 คน

8. การดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 8 วันที่ 15 มิถุนายน 2564 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 3 คน

9. การดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 9 วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 7 คน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่กำหนดไว้ มีขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น จะกระทำภายหลังการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกครั้ง เพื่อจะได้นำข้อมูลมาสะท้อนผลของการบริหารงานวิจัย และจัดหมวดหมู่ความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค แยกแยะผลของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาริบทบทการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า มีโครงการวิจัยที่รับทุนอุดหนุนการวิจัยสำนักศึกษาทั่วไป ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 5 โครงการ ระยะเวลาการวิจัย 25 ธันวาคม 2564-30 กันยายน 2564 ได้แก่ 1) การศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของผู้เรียน กรณีศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2) การพัฒนาการจัดการงานกลุ่มงานบริหารและยุทธศาสตร์ สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาอาจารย์ผู้สอนรายวิชา 0043 001 การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 4) การพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 5) การประยุกต์ใช้ Google Sheet ในการบริหารจัดการการให้บริการแก้ไขปัญหาทางห้องเรียนรวม สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. จากการศึกษากระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไปผ่านรูปแบบของกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้ผู้รับทุนอุดหนุนการวิจัยได้ทราบหลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามสัญญา รับทุนอุดหนุนการวิจัย งบประมาณสำนักศึกษาทั่วไป และแนวทางการพัฒนางานวิจัย สะท้อนปัญหา อุปสรรค และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานวิจัย

3. จากการศึกษาผลของกระบวนการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไปในครั้งนี้

พบว่า จำนวนผลงานที่อยู่ระหว่างการตีพิมพ์บทความ (Submissions Online) ในวารสารระดับชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI 2 มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลในห้วงระยะเวลาการดำเนินงานวิจัยในปีที่ผ่านมา

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้เอาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอภิปรายผลเพื่อศึกษาถึงความสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ ซึ่งผลการอภิปรายผลการวิจัยมีดังนี้

1. การศึกษาริบทบทการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลให้มีการขออนุมัติขยายระยะเวลาการวิจัย ซึ่งอาจทำให้ข้อค้นพบบางประการไม่ทันต่อเหตุการณ์ ในช่วงเวลาที่ต้องการแก้ไขปัญหา หรือต้องการผลการวิจัยเพื่อประกอบการตัดสินใจ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากขาดระบบและกลไกการบริหารงานจัดการงานวิจัยในการกำกับติดตาม ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิมล มิระสิงค์ (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการงานวิจัยตามแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นของผลการวิจัยที่พบว่า 1) ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยมีปัญหาไม่ชัดเจนเกี่ยวกับระบบและกลไกการบริหารงานวิจัย ที่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาด้านกรวิจัย 2) พัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยตามแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ควรพัฒนาระบบกลไกการบริหาร

งานวิจัยที่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวิจัย ได้แก่ ระบบและกลไกการบริหารงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ ระบบกลไกเพื่อสร้างงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ระบบกลไกสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือ งานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ (ปรีชญา เวสารัชช, 2546: 32-33) จากการศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคของมหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้ 1) ปัญหาทั่วไปมหาวิทยาลัยขาดการ ประสานร่วมมือและความเชื่อมโยงระหว่างหน่วย งานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐภาคเอกชนและองค์กร ชุมชนงานวิจัยไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ งานขาดการพัฒนาการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญา ท้องถิ่นและการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยีและ ประชาชนยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัย 2) ปัญหาด้านบทบาทของมหาวิทยาลัยในการวิจัย มหาวิทยาลัยยังไม่ให้ความสำคัญกับงานวิจัยเท่าที่ ควรแต่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการมากกว่า มุ่งแก้ไขปัญหาให้ชุมชนขาดการจัดการงานวิจัย ที่เป็นระบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ยังไม่เข้มแข็งเป็นเอกภาพขาดทิศทางการวิจัยที่ ชัดเจนขาดงบประมาณสนับสนุนในเบื้องต้นประเด็น ปัญหาและพัฒนาโครงการและขาดการจัดการในการ จัดตั้งศูนย์วิจัยพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี 3) ปัญหาด้านคุณภาพของงานวิจัยงานวิจัยส่วนใหญ่วิทยากรที่นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็น รูปธรรมขาดการบูรณาการขององค์ความรู้เพื่อใช้ แก้ปัญหา 4) ปัญหาด้านบรรยากาศและคุณภาพ นักวิจัยนักวิจัยขาดวัฒนธรรมและวิธีการศึกษาใน การทำงานร่วมกันขาดกระบวนการจัดการและ พัฒนานักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องขาดนักวิจัยคุณภาพ มีจำนวนจำกัดและขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทรัพย์สินทางปัญญาอันเกิดจากการวิจัย 5) ปัญหา ด้านการสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยยังขาดการ สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นฐานที่มี ความจำเป็นบางด้านขาดการสนับสนุนให้มีการวิจัย

ต่อเนื่องขาดแหล่งทุนหรืองบประมาณสนับสนุนให้ ครอบคลุมทุกสาขาและขาดระบบฐานข้อมูลงานวิจัย ที่ดีทำให้เกิดการวิจัยซ้ำซ้อน 6) ปัญหาด้านการใช้ ประโยชน์จากงานวิจัยมหาวิทยาลัยไม่มีการนำผล งานวิจัยไปใช้แก้ปัญหาหรือช่วยพัฒนาตามความ ต้องการของชุมชนและและสังคมอย่างเพียงพอ ขาดการจัดการข้อมูลพื้นฐานและฐานข้อมูลจำเป็น เพื่อการเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีพัฒนาการ จัดการเพื่อขยายผลในเชิงพาณิชย์และการขยายผล สู่สาธารณะชนในเชิงบริการวิชาการแก่สังคม ทั้งยังมีเหตุผลสนับสนุนจากงานวิจัยของอมรวิรัช นาคกร ทรรพ (2547: 79 - 80) ที่ได้กล่าวว่า ปัจจุบันการ วิจัยในสถาบันการศึกษาแยกออกจากการวิจัยของ หน่วยงานรัฐและเอกชนทำให้งานวิจัยมีลักษณะต่าง คนต่างทำไม่มีการเชื่อมโยงความรู้ระหว่างหน่วยงาน ต่าง ๆ จากลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถาบัน การศึกษาขาดความเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษายังขาดความเป็นเลิศ ทางวิชาการเนื่องจากงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศและไม่ เป็นแหล่งความรู้ที่ส่งเสริมกับการพัฒนาประเทศ

2. การศึกษาระบบการพัฒนาการบริหารงาน วิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิจัยของ สำนักศึกษาทั่วไปผ่านรูปแบบของกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้ผู้รับทุนอุดหนุนการวิจัยได้ทราบ หลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานตามสัญญาับทุนอุดหนุนการ วิจัย งบประมาณสำนักศึกษาทั่วไป และแนวทาง การพัฒนางานวิจัย สะท้อนปัญหา อุปสรรค และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานวิจัย สอดคล้องกับการศึกษาของชนะวิทย์ อนุสุเรนทร์ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหาร งานวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการบริหาร งานวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศไทย ที่

ได้ผลการศึกษาว่าการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัย ผู้บริหารได้นำหลักการบริหารมาใช้ในการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัย ได้แก่ การวางแผนงาน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม มาใช้ในการบริหารจัดการในองค์กรเชิงสร้างสรรค์ จนทำให้การบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัย โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ (1) การจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านวิจัย (2) การบริหารงบประมาณ/แหล่งทุน (3) การสร้างเครือข่ายงานวิจัยและการทำงานเป็นกลุ่มวิจัยแบบบูรณาการ และ (4) การบูรณาการ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริหารวิชาการ

นอกจากนี้ยังไปสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานวิจัยในประเทศไทยประกอบไปด้วย ปัจจัยที่เกื้อหนุนที่เกิดจากสภาพแวดล้อม และปัจจัยภายในมหาวิทยาลัย ได้แก่ (1) นโยบาย/วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร (2) ความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ (3) การบริหารจัดการและภาวะผู้นำของผู้บริหารมหาวิทยาลัย (4) บุคลากรวิจัย (5) งบประมาณและแหล่งจากภายนอก (6) สิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการวิจัย

อนึ่ง ในการนี้ก็ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรุณศรี เงินเสื่อ (2559) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยมียุทธศาสตร์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นของการผลการศึกษาที่ว่าความต้องการและแนวทางการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประกอบด้วย 1) ด้านปัจจัยการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษา 2) ด้าน

กระบวนการบริหารงานวิจัยแบบประเมินเสริมพลัง และ 3) ด้านผลการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษา และสอดคล้องกับประเด็นของการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่มุ่งสู่ความสำเร็จ คือ 1) นโยบายการบริหารงานวิจัย 2) ครูและบุคลากรการวิจัย 3) ผู้บริหารสถานศึกษา 4) งบประมาณการวิจัย 5) ระบบฐานข้อมูลทางการศึกษาเพื่อการบริหารงานวิจัย และ 6) การจัดสรรเวลา

และพบว่าผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ วิภาพร นิธิปรีชานนท์. (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) 2) แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารงานวิจัยของ สพฐ. ผลการศึกษาพบว่า 1. องค์ประกอบพื้นฐานในการบริหารงานวิจัย มีจำนวน 48 ตัวแปร จัดเป็น 4 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการวิจัย 2) การสร้างความตระหนักและแรงจูงใจ 3) การสื่อสารเพื่อการวิจัยโดยใช้เทคโนโลยี และ 4) การประสาน/สร้างเครือข่ายวิจัยและการมีส่วนร่วม ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .01 และที่ส่งผลทางตรงต่อการบริหารงานวิจัยของ สพฐ. คือ องค์ประกอบที่ 2 และ 4 คือ การสื่อสารเพื่อการวิจัยโดยใช้เทคโนโลยี และการประสาน/สร้างเครือข่ายวิจัยและการมีส่วนร่วม ข้อที่ 2. แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารงานวิจัยของ สพฐ. ได้ 6 ด้าน คือ 1) กลวิธีในการดำเนินงานวิจัย 2) หลักการเป้าหมายและแนวทางการบริหารงานวิจัย 3) การจัดโครงสร้างการบริหารงานวิจัย 4) สร้างนักวิจัย 5) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวิจัย 6) การสร้างงานวิจัยและนำไปใช้ประโยชน์

ทั้งนี้ ผลงานบางส่วนของวิจัยนี้ของ
สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไป
มีส่วนใกล้เคียงกับผลงานวิจัยของบุศรา สารเกษ
(2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการ
พัฒนาระบบกลไกการบริหาร จัดการงานวิจัย
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อศึกษาสถานภาพ
ปัจจุบันและปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเกี่ยว
กับพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัย
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ และปัจจัยที่มีผลต่อความ
ต้องการในการพัฒนาระบบกลไกการบริหารงาน
วิจัย รวมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ
ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานวิจัย
เพื่อนำไปเป็นแนวทางปรับปรุงระบบกลไกการ
บริหารจัดการงานวิจัยให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ
และครอบคลุมตามความต้องการของผู้ปฏิบัติมาก
ยิ่งขึ้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการ
งานวิจัยปัจจุบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏตามวงจร
PDCA สามารถปฏิบัติได้ในระดับดี การกำหนด
ยุทธศาสตร์ นโยบาย เป้าหมายการบริหารการงาน
วิจัย สามารถทำได้ค่อนข้างชัดเจนและสอดคล้อง
กับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการวิจัย สามารถ
ทำได้ค่อนข้างชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายการ
พัฒนาคุณภาพการวิจัยทั้งระยะสั้นและระยะยาว
รวมทั้งมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพ
แต่ที่สามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง ได้แก่
การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ
เป้าหมายเชิงกลยุทธ์สนับสนุนการวิจัยของคณาจารย์
และการสนับสนุนห้องปฏิบัติการวิจัย หน่วยวิจัย
หรือศูนย์เครื่องมือสนับสนุน การวิจัย การให้รางวัล
ค่าตอบแทน กับนักวิจัยในการตีพิมพ์เผยแพร่ การ
รวบรวม คัดสรร วิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จาก
งานวิจัย เพื่อเป็นองค์ความรู้เพื่อให้คนทั่วไปเข้าใจ
และการอำนวยความสะดวกในการจัดการทรัพย์สิน
ทางปัญญา จากการวิจัย นอกจากนี้ยังต้องให้พัฒนา
ระบบ กลไกการบริหารจัดการงานวิจัยขั้นสุดท้าย
ของการวิจัยในงานนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่

หรือนำไปใช้ประโยชน์หลังเสร็จสิ้นโครงการแล้วมาก
ที่สุด ทั้งนี้ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับ
ความต้องการในการพัฒนาด้านระบบ กลไก การ
บริหารจัดการงานวิจัย คือ ระดับการศึกษา มีความ
สัมพันธ์เชิงบวก ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยด้าน
ประสบการณ์ในการทำวิจัย ที่มีความสัมพันธ์กับ
ความต้องการในการพัฒนา ด้านระบบกลไกด้าน
บริหารจัดการงานวิจัย คือ ตำแหน่งทางวิชาการ
มีความต้องการในการพัฒนาด้านระบบ กลไกการ
บริหารจัดการงานวิจัยต่ำกว่าผู้ที่ไม่ใช่ตำแหน่งทาง
วิชาการที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 ปัจจัยด้านสภาพ
การบริหารจัดการงานวิจัย คือ การติดตามประเมิน
ผลการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวก ที่ระดับ
นัยสำคัญ 0.01 โดยปัญหาและอุปสรรคที่พบ
มากที่สุดคือเรื่องของเวลา เนื่องจากคณาจารย์
ไม่มีเวลาในการทำวิจัยและมีภาระงานอื่นมาก ซึ่ง
เป็นประเด็นที่สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม จะได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการ
บริหารงานวิจัยให้ประสบความสำเร็จต่อไป

3. การศึกษาผลของกระบวนการบริหาร
งานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม พบว่า จำนวนผลงานที่อยู่ระหว่าง
การตีพิมพ์บทความ (Submissions Online) ใน
วารสารระดับชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI 2 มี
สัดส่วนเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลในห้วง
ระยะเวลาการดำเนินงานวิจัยในปีที่ผ่านมา ซึ่งม
ีความใกล้เคียงสอดคล้องและสามารถนำมาเป็น
แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิจัยของ
สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้
ต่อไปในอนาคต คือ ผลงานวิจัยของนาวาโทหญิง
อาทิตยา ดวงมณี (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัย
เรื่อง พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารงานวิจัยโดยการ
เทียบเคียงสมรรถนะตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษา
เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงกลาโหม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
องค์ประกอบการบริหารงานวิจัยตามเกณฑ์คุณภาพ

การศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ และเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารงานวิจัยระหว่างวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมกับสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิจัยมี 8 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 การจัดการกระบวนการและการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงานวิจัย องค์ประกอบที่ 2 การวางแผนการวัด และการวิเคราะห์ผลการดำเนินการด้วยการวิจัย องค์ประกอบที่ 3 ภาวะผู้นำด้านการวิจัย องค์ประกอบที่ 4 การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการวิจัย องค์ประกอบที่ 5 การจัดการความรู้ด้านการวิจัย องค์ประกอบที่ 6 การผูกใจผู้ปฏิบัติงานวิจัย องค์ประกอบที่ 7 การกำกับดูแลและการให้บริการด้านการวิจัย และองค์ประกอบที่ 8 การพัฒนาสภาพแวดล้อมและศักยภาพด้านการวิจัย ทั้งยังสอดคล้องกับจิตพิพร จิตตวิณะ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง สภาพการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา มีคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัย ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการผลิตผลงานวิจัยและมีคณะกรรมการระดับส่วนงานทำหน้าที่บริหารจัดการให้เกิดผลงานวิจัยในส่วนงาน รวมถึงการมีหน่วยงานส่งเสริมการวิจัยและบัณฑิตศึกษาเป็นหน่วยงานกลางที่ให้การสนับสนุนการทำวิจัย และประสานงานด้านงานส่งเสริมการวิจัยกับส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย แนวทางสำคัญในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย เพื่อมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย คือ สร้างวัฒนธรรมและค่านิยมให้บุคลากรเน้นการวิจัยมากกว่าการจัดการเรียนการสอน และมีข้อเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการบริหารงบประมาณเพื่อก่อให้เกิดรายได้จากการให้บริการทางการศึกษาในด้านอื่นมากกว่าการจัดการเรียนการสอน อันเป็นการ

ช่วยลดภาระงานของคณาจารย์ส่งผลให้มีเวลาทำวิจัยเพิ่มขึ้น ในการจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัยควรมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยและการนำเสนอผลงานวิจัยในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการระดมทุนในการสนับสนุนการทำวิจัยทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน อันจะเป็นการช่วยสร้างเครือข่ายเพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้ได้จริง และมีการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศ (Center of Excellence) สาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยตามกลุ่มสาขาวิชาและส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

จากการอภิปรายผลงานวิจัยการพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ร่วมกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้ได้แนวทางที่จะมาพัฒนาทั้งในด้านการกำหนดนโยบายด้านการวิจัย การเตรียมความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินงานวิจัยให้กับบุคลากรในสำนักศึกษาทั่วไป ตลอดจนการสร้างเครือข่ายวิจัยกับบุคลากร และหน่วยงานอื่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรมีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1.1 ควรมีการเตรียมความพร้อมด้านการบริหารเวลาในการดำเนินงานวิจัยของทีมนักวิชาการสำนักศึกษาทั่วไปที่รับทุนวิจัย

1.2 ควรมีการพัฒนาศักยภาพการวิจัยด้านองค์ความรู้ระเบียบวิธีวิจัยแก่ทีมนักวิชาการสำนักศึกษาทั่วไปที่รับทุนวิจัย และบุคลากรอื่นที่สนใจ

1.3 ควรมีการสร้างเครือข่ายงานวิจัยกับหน่วยงานและบุคลากรนอกสำนักศึกษาทั่วไป เพื่อพัฒนาภารกิจของสำนักศึกษาทั่วไปด้วยงานวิจัย

1.4 ควรกำหนดแผนการดำเนินงานการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management: KM) ให้ชัดเจน เพื่อให้ทีมบุคลากรสำนักศึกษาทั่วไป ได้รับความรู้ และบุคลากรอื่นที่สนใจ ได้กำหนด

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 สำนักศึกษาทั่วไปควรกำหนดกรอบเนื้อหาการวิจัยให้สอดคล้องและต่อเนื่องกับผลการวิจัยที่ได้ดำเนินการจากปีงบประมาณที่ผ่านมา

2.2 สำนักศึกษาทั่วไปควรดำเนินงาน

วิจัยร่วมกับภาคีเครือข่ายวิจัยนอกสำนัก และให้สอดคล้องกับภารกิจของสำนักต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิจัยของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

- ชนะวิทย์ อนุสุเรนทร์. (2561). *การบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศไทย*. คุษณินิพนธ์ปรัชญาคุษณินิพนธ์บัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหงศิลปากร.
- จิตติพร จิตต์วิณะ. (2556). *สภาพการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุศรา สารเกษ. (2555). *แนวทางการพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2546). *ข้อเสนอต่อการปฏิรูประบบวิจัยในมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2546). *การบริหารงานวิจัย แนวคิดจากประสบการณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วิภาพร นิธิปรีชานนท์. (2554). *แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คุษณินิพนธ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิมล มิระสิงห์. (2557). *รายงานการวิจัยการพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม รายงานการวิจัย
- สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2553). *การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสู่ “ครูมืออาชีพ” สมาคมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย*. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมพร อิศวิลานนท์ และปิยะทัศน์ พาฬอนุรักษ์. (2561). *การจัดการงานวิจัยสู่ผลลัพธ์และผลกระทบ: แนวคิดและกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันคลังสมองของชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553*. (ฉบับเดือนพฤศจิกายน 2553). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2556). *มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2556*. กรุงเทพมหานคร.

- สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2563). *แผนกลยุทธ์สำนักศึกษาทั่วไป 2563*. มหาสารคาม. อมรวิชัย นาครทรรพ. (2547). *ปฏิรูประบบวิจัยเคลื่อนสังคมไทยด้วยความรู้: ข้อเท็จจริงและข้อเสนอเพื่อการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ*. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาระบบวิจัยของประเทศ.
- อรุณศรี เงินเลื้อ. (2559). *รูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อาทิตยา ดวงมณี. (2555). *การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารงานวิจัยโดยการเทียบเคียงสมรรถนะตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม*. วิทยานิพนธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร Development Guidelines for Strengthening the Desirable Characteristics of Armed Forces Academies Preparatory School Students

รังพิรัชต์ แย้มเกษร¹, จุลดิศ คัญทัพ²

Rangpiracht Yamkaesorn¹, Juladis Khanthap²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร และ 2) เสนอแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลแบบสอบถามในกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม ได้แก่ ครู-อาจารย์ บุคลากรฝ่ายปกครอง และนักเรียนหัวหน้าตอน (หัวหน้าชั้นเรียน) ของโรงเรียนเตรียมทหาร รวมจำนวนทั้งสิ้น 186 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกตัวแทน (ผู้บริหาร/ผู้นำ) กลุ่มดังกล่าว จำนวน 3 คน ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารโดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทัศนคติ รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวินัยทหารและความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ทางทหาร ด้านวิชาการ และด้านสมรรถภาพร่างกาย ตามลำดับ แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร ในภาพรวมพบว่า มี 5 แนวทาง ได้แก่ 1) ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยกำหนดวิธีการติดตามประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นไปได้จริง 2) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามลำดับความเร่งด่วนโดยเรียงจากด้านที่มีปัญหามากที่สุดก่อน 3) ออกแบบกิจกรรมการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) ส่งเสริมการใช้งานดิจิทัลอย่างเหมาะสม สร้างสรรค์และปลอดภัย และ 5) ใช้เครื่องมือดิจิทัลช่วยในการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่วนแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารเป็นรายด้าน พบว่า มี 23 แนวทางย่อย ซึ่งโรงเรียนเตรียมทหารสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์, นักเรียนเตรียมทหาร

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

¹ Graduate Student Master of Education Program in Education Administration Suryadhep Teachers College, Rangsit University

² Thesis Advisor, Suryadhep Teachers College, Rangsit University

Abstract

The objectives of this study are 1) to study the current desirable characteristics of the students of Armed Forces Academies Preparatory School and 2) to propose guidelines for the development of the desirable characteristics of the students of Armed Forces Academies Preparatory School, employing the combined research designed, both qualitative and quantitative approaches. The data collections were conducted through questionnaires distributed to 186 respondents including instructors, administrative staff, and class presidents working at Armed Forces Preparatory School. In-depth interview was done with three representatives selected from executives or leaders. The study revealed the existed high level of desirable characteristics of the Armed Forces Academies Preparatory School students. The highest average values are attitudes followed by morality and ethics, military disciplines and leadership, military and academic knowledge, and physical fitness, respectively. The study found that there are 5 guidelines for implementing the development and strengthening of the desirable characteristics of Armed Forces Academies Preparatory School students as follows: 1) emphasizing and strengthening the desirable characteristics by specifying practical evaluation and follow-up mechanism, 2) promoting the prioritization of the most pressing and problematic desirable characteristics, 3) designing the activities to strengthen desirable characteristics in collaboration with all related and responsible agencies, 4) promoting appropriate, safe and productive use of the digital platform, and 5) utilizing digital platform to evaluate and organize activities to strengthen the desirable characteristics. As to each aspect of the development guidelines for strengthening the desirable characteristics of Armed Forces Academies Preparatory School students, the study found additional 23 sub-guidelines which the Armed Forces Academies Preparatory School can apply to further development and strengthening of desirable characteristics of its student to be in compliance with the modern context and the ever-changing tide in the future.

Keywords: Desirable Characteristics, Armed Forces Academies Preparatory School Students

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมายและรวดเร็วในหลายมิติ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่ขับเคลื่อนสังคมโดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology) เป็นฐาน (อารีย์ นัยพินิจ, ภัทรพงษ์

เกริกสกุล และธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร, 2557) กระแสดังกล่าวได้นำพาให้สังคมต่างๆ ทั่วโลกเชื่อมโยงเข้าหากัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมและวัฒนธรรม เกิดการหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกันทั้งโลก กลายเป็นโลกยุคใหม่ที่ประเทศต่างๆ พึ่งพาอาศัยกัน พัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน และมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น ที่สำคัญสังคมของโลกยุคใหม่ ทำให้การเปลี่ยนแปลงในมิติ

ต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อวงกว้าง ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดสภาวะดังกล่าวคือ อิทธิพลของอินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งเป็นเสมือนเทคโนโลยีแห่งศตวรรษ (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, 2561) ที่เชื่อมโยงโลกทั้งใบเข้าไว้ด้วยกัน ผู้คนในสังคมสมัยใหม่สามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้ทั่วโลกอย่างรวดเร็วโดยไร้ขีดจำกัด ด้านพรมแดน ข้อมูลข่าวสารหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ซีกโลกหนึ่งจึงสามารถส่งผลกระทบต่อซีกโลกหนึ่งได้อย่างง่ายดายภายในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งแน่นอนว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นย่อมมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบในระดับโลกหรือในระดับปัจเจกบุคคลก็ตาม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อสังคมโลกเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อปัจเจกบุคคล ทำให้ปัจเจกมีการเชื่อมโยงกับโลกมากขึ้น นำมาซึ่งความคิดที่คนคิด พฤติกรรม และอัตลักษณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (พรรณพิลาศ กุลติลก, 2560) ในการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการศึกษาที่มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเป็นตัวแปรสำคัญเช่นนี้ สิ่งที่จะเป็นพื้นฐานประการสำคัญคือ การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ ทั้งนี้ การมีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอ เนื่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นเหมือน “ดาบสองคม” ที่แฝงอยู่ในระบบการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562)

ผู้เรียนในยุคสมัยใหม่ จึงต้องมีคุณสมบัติที่จำเป็น หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่นอกเหนือไปจากความรู้ความสามารถตามวัตถุประสงค์ของสถาบันการศึกษาแล้วยังมีความจำเป็น ต้องมีความตระหนักถึงความเสี่ยง ต่อภัยเงียบบนโลกออนไลน์ควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างชาญฉลาด มีความรับผิดชอบ และห่างไกลจากภัยออนไลน์ได้ทั้งในการศึกษาและการใช้ชีวิตประจำวัน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่ทันต่อยุคสมัย นับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน เป็นที่ทราบกันดีว่า การพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นภารกิจอันสำคัญยิ่งของสถานศึกษาทุกแห่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ระบุไว้ชัดเจนว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดจะต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาผ่านการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในลักษณะต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ปัจจุบัน สถานศึกษาต่าง ๆ ได้มีการปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านการศึกษา และมีความพยายามในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยส่วนใหญ่จัดให้มีการเรียนการสอนและการประเมินผลเป็นลักษณะรายวิชาบนพื้นฐานของโลกแห่งความเป็นจริง โดยละเอียดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรปรากฏในโลกออนไลน์หรือ “โลกเสมือน” ไปอย่างน่าเสียดาย

วิธีการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่บ่งชี้ถึงความต้องการในการพัฒนาระบบการศึกษาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาคุณลักษณะและทักษะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับโรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นสถาบันการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการผลิตและหล่อหลอมเด็กชายวัยรุ่นที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ให้เปลี่ยนสภาพจากชีวิตนักเรียนพลเรือน มาเป็นผู้ที่มีบุคลิกและจิตวิญญาณความเป็นทหาร รวมทั้งมีความรู้ทางวิชาการ ซึ่งการผลิตนักเรียนเตรียมทหารให้มีคุณภาพ

และมีมาตรฐานถือเป็นภารกิจหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2543) ปัจจุบันหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหารมีการปรับปรุงให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2551 ซึ่งในปีการศึกษา 2563 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารไว้ 6 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2) ด้านวินัยทหารและความเป็นผู้นำ
- 3) ด้านทัศนคติ
- 4) ด้านสมรรถภาพร่างกาย
- 5) ด้านความรู้ทางทหาร และ
- 6) ด้านวิชาการ

โดยการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารทั้ง 6 ด้าน ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์สำหรับการปรับปรุงการดำเนินงานในการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ซึ่งจะสนับสนุนการเตรียมนักเรียนเตรียมทหารให้มีความพร้อมที่จะก้าวไปสู่การศึกษาในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ นวมินทราชตรียาธิราช และโรงเรียนนายร้อยตำรวจในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร

คำถามวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารเป็นอย่างไร
2. การพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารควรมีแนวทางอย่างไร

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร” ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ประกอบด้วย

- 1) วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Method) ใช้เพื่อศึกษาถึงสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร
- 2) วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) ใช้เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 186 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ครู-อาจารย์ บุคลากรฝ่ายปกครอง และนักเรียนหัวหน้าชั้น ดังนี้

- 1) กลุ่มครู-อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานในส่วนของ การศึกษา 4 กอง ได้แก่ กองการศึกษา กองวิชาทหาร กองพลศึกษา และกองสถิติ รวมจำนวนทั้งสิ้น 142 คน
- 2) กลุ่มบุคลากรฝ่ายปกครอง ที่ปฏิบัติงานในกรมนักเรียน ประกอบด้วย นายทหารปกครอง นายตำรวจปกครอง และครูฝึก รวมจำนวนทั้งสิ้น 20 คน

3) กลุ่มนักเรียนหัวหน้าชั้น ซึ่งเป็นนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าชั้นเรียนทั้ง 24 ชั้นเรียน จำนวน 24 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อศึกษาถึงสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Census เพื่อศึกษาในประชากรทั้งหมดของทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลวิจัยในห้วงเวลาที่ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัย (ระหว่างเดือนสิงหาคม-กันยายน 2563) จำนวนทั้งสิ้น 186 คน

สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกตัวอย่างที่เป็นผู้แทนจากกลุ่มต่างๆ กลุ่มละ 1 คนที่สามารถให้ข้อมูลได้ตรงกับความมุ่งหมายของการวิจัย ทำให้ได้ตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพรวม 3 คน ได้แก่

- 1) ผู้บริหารของกลุ่มครู-อาจารย์ (ระดับรองผู้อำนวยการกอง)
- 2) ผู้บริหารของกลุ่มบุคลากรฝ่ายปกครอง (ระดับผู้บังคับการกรมนักเรียน)
- 3) ผู้นำของนักเรียนหัวหน้าชั้น (ระดับหัวหน้านักเรียนเตรียมทหาร)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารและแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอัน

พึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 58 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (6 ข้อ) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ อายุ เพศ หน้าที่/ ความรับผิดชอบหลัก ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ และระยะเวลาปฏิบัติงานที่โรงเรียนเตรียมทหาร โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ Check list คือ การเลือกตอบจากตัวเลือกที่จัดให้ (ยกเว้นอายุให้ใส่จำนวนปี)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร (45 ข้อ) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านวินัยทหารและความเป็นผู้นำ 3) ด้านทัศนคติ 4) ด้านสมรรถภาพร่างกาย 5) ด้านความรู้ทางทหาร และ 6) ด้านวิชาการ โดยมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เลือกตอบจากค่าที่กำหนดให้ระหว่าง 1-5 ตามความหมายไว้ดังนี้

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร (7 ข้อ) ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended question) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนตอบแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารในภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ติดต่อประสานขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากโรงเรียนเตรียมทหาร

- ขั้นตอนที่ 2 แจกแบบสอบถาม จำนวน 186 ฉบับ ให้กับกลุ่มประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครู-อาจารย์ จำนวน 142 ฉบับ กลุ่มบุคลากรฝ่ายปกครอง จำนวน 20 ฉบับ และกลุ่มนักเรียนหัวหน้าชั้น จำนวน 24 ฉบับ ตามจำนวนเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ตลอดจนวิธีการและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

- ขั้นตอนที่ 3 รับแบบสอบถามที่ตอบกลับมาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มครู-อาจารย์ จำนวน 142 ฉบับ กลุ่มบุคลากรฝ่ายปกครอง จำนวน 20 ฉบับ และกลุ่มนักเรียนหัวหน้าชั้น จำนวน 24 ฉบับ รวมจำนวนทั้งสิ้น 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยได้ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับก่อนนำไปวิเคราะห์

- ขั้นตอนที่ 4 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อคิดเห็นจากแบบสอบถามมาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 3 คน โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30-45 นาทีต่อคน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่ผ่านกระบวนการ Cleaning เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูลเรียบร้อยแล้วนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

1) ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร” เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งมีข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามในกลุ่มประชากรจำนวน 186 คน และการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 3 คน มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้านเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 186 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 62.9 ส่วนเพศหญิงมีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1

ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 186 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง

18-59 ปี โดยกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีจำนวนมากที่สุด 69 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 และกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41-59 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 ส่วนกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 18-20 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนหัวหน้าชั้น มีจำนวนน้อยที่สุด 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9

ด้านประเภทบุคลากรของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 186 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครู-อาจารย์ มีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมาคือ นักเรียนหัวหน้าต่อน มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 ส่วนบุคลากรฝ่ายปกครอง (นายทหาร-นายตำรวจ ปกครองและครูฝึก) มีจำนวนน้อยที่สุด 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

โดยสรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม

ทั้งหมดจำนวน 186 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-40 ปี และเป็นกลุ่มครู-อาจารย์มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร

สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวินัยทหาร และความเป็นผู้นำ ด้านทัศนคติ ด้านสมรรถภาพร่างกาย ด้านความรู้ทางทหาร และด้านวิชาการ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารโดยรวมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายด้าน รวมทั้งแปลผลจากค่าเฉลี่ยเป็นระดับความคิดเห็นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารโดยรวมและรายด้าน (N=186)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	μ	σ	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.41	0.32	มาก	2
2. ด้านวินัยทหารและความเป็นผู้นำ	4.34	0.43	มาก	3
3. ด้านทัศนคติ	4.47	0.31	มาก	1
4. ด้านสมรรถภาพร่างกาย	4.22	0.58	มาก	6
5. ด้านความรู้ทางทหาร	4.31	0.43	มาก	4
6. ด้านวิชาการ	4.26	0.50	มาก	5
รวม	4.34	0.33	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 186 คน พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.34$, $\sigma=0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร จำนวน 6 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 คือ ด้านทัศนคติ อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.47$, $\sigma=0.31$) อันดับ 2 คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.41$, $\sigma=0.32$) อันดับ 3 คือ ด้านวินัย ทหารและความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.34$, $\sigma=0.43$) อันดับ 4 คือ ด้านความรู้ทางทหาร อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.31$, $\sigma=0.43$) อันดับ 5 คือ ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.26$, $\sigma=0.50$) และอันดับสุดท้าย อันดับที่ 6 คือ ด้านสมรรถภาพร่างกาย อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.22$, $\sigma=0.58$)

โดยสรุป ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านสมรรถภาพร่างกาย ด้านวิชาการ และด้านความรู้ทางทหาร

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร

การวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่

1) ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อที่เป็นคำถามปลายเปิดสำหรับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารโดยรวมและรายด้าน ซึ่งมีผู้ตอบข้อคำถามดังกล่าวจำนวนทั้งหมด 14 คน

2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็น

ผู้แทนจากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครู-อาจารย์ จำนวน 1 คน กลุ่มบุคลากรฝ่ายปกครอง จำนวน 1 คน และกลุ่มนักเรียนหัวหน้าชั้น จำนวน 1 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพทั้ง 2 แหล่งโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สามารถนำเสนอเป็นแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารในภาพรวม และรายด้าน ดังนี้

แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารในภาพรวม

1) ให้ความสำคัญในการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารทั้งในโลกความเป็นจริงและโลกออนไลน์ เนื่องจากปัจจุบันโรงเรียนเตรียมทหารมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนและการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนเตรียมทหารมากขึ้น รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ทดแทนการเรียนในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังได้ทดลองอนุญาตให้นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 2 ใช้โทรศัพท์มือถือได้ในบางช่วงเวลา แต่ยังไม่ห้ามพกพาไปที่ตึกเรียน ทำให้พบว่า การใช้โทรศัพท์มือถือของนักเรียนเตรียมทหารในช่วงเวลาที่กำหนดก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าเป็นโทษ จึงมีแนวโน้มที่จะส่งเสริมการใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและการติดต่อสื่อสารมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จะต้องหาวิธีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในโลกออนไลน์ของนักเรียนเตรียมทหารที่ชัดเจนและเป็นไปได้อย่างแท้จริง เนื่องจากในโลกออนไลน์มักจะไม่มีการระบุตัวตนที่แท้จริงทำให้การติดตามประเมินผลเป็นไปได้ค่อนข้างยาก

2) ให้ความสำคัญเร่งด่วนในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารด้านที่มีปัญหามากเป็นลำดับแรกๆ ได้แก่ ด้าน

สมรรถภาพร่างกายซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด รองลงมา คือ ด้านวิชาการ ด้านความรู้ทางทหาร ด้านวินัย ทหารและความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทัศนคติ ตามลำดับ

3) ออกแบบกิจกรรมการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานด้านการศึกษาและหน่วยงานด้านการปกครองบังคับบัญชา เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งดำเนินการให้สอดคล้อง บูรณาการไปกับกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 6 ด้านที่ดำเนินการอยู่แล้ว

4) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารควบคู่ไปกับการส่งเสริมการใช้งานดิจิทัลอย่างเหมาะสม สร้างสรรค์ และปลอดภัย มีการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด แม้ว่าทางโรงเรียนจะห้ามใช้โทรศัพท์มือถือหรือเครื่องมือดิจิทัลในช่วงเวลาที่อยู่ในโรงเรียน แต่ในชีวิตจริงเมื่อนักเรียนเตรียมทหารอยู่นอกโรงเรียนหรือกลับภูมิลำเนา ก็จะต้องมีการใช้งานดิจิทัลซึ่งถือเป็นเรื่องปกติในยุคปัจจุบัน ในขณะที่นักเรียนอาจยังมีวุฒิภาวะที่ไม่เพียงพอหรือขาดความระมัดระวังในการเลือกเสพสื่อต่างๆ ทำให้มีความเสี่ยงในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและอาจก่อให้เกิดผลเสียหายตามมาได้ ที่สำคัญ พฤติกรรมและการแสดงออกบนโลกออนไลน์จะเป็นตัวตนที่แท้จริง

มากกว่าในโลกความเป็นจริง เนื่องจากโลกเสมือนมีความเป็นอิสระมากกว่า ทำให้นักเรียนอาจแสดงนิสัยที่แท้จริงออกมาได้ง่ายกว่า ถ้าไม่มีการอบรมปลูกฝังในเรื่องการใช้งานออนไลน์อย่างเหมาะสม และขาดการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดก็อาจจะเกิดผลเสียตามมาได้

5) ใช้เครื่องมือดิจิทัลช่วยในการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร เช่น การใช้ Google Form ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนเตรียมทหารต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ของกรมนักเรียน ทำให้มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อีกด้วย

แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารรายด้าน

แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวินัยทหารและความเป็นผู้นำ ด้านทัศนคติ ด้านสมรรถภาพร่างกาย ด้านความรู้ทางทหาร และด้านวิชาการ ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารรายด้าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนเตรียมทหาร	แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนเตรียมทหาร
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	1.1 ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความรับผิดชอบทั้งในโลกความเป็นจริงและโลกออนไลน์ 1.2 เสริมสร้างวินัยในการใช้งานดิจิทัลภายใต้ระเบียบที่โรงเรียนกำหนด 1.3 ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในโลกออนไลน์ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร รายด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนเตรียมทหาร	แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนเตรียมทหาร
2. ด้านวินัยทหารและความเป็นผู้นำ	<p>2.1 ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความเป็นผู้นำทางทหารทั้งในโลกออนไลน์และโลกความเป็นจริง</p> <p>2.2 เสริมสร้างวินัยทหารด้านการเคารพในระบบเกียรติศักดิ์ในการใช้งานดิจิทัล</p> <p>2.3 ใช้เกมออนไลน์บางเกมเป็นเครื่องมือในการฝึกความเป็นผู้นำ การวางแผน การตัดสินใจ</p>
3. ด้านทัศนคติ	<p>3.1 ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความรักในอาชีพทหาร-ตำรวจ และทัศนคติเชิงบวกต่อวิชาชีพทั้งในโลกออนไลน์และโลกความเป็นจริง</p> <p>3.2 เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติในการใช้งานดิจิทัล</p> <p>3.3 ใช้ข่าวด้านลบที่กองทัพถูกโจมตีหรือถูกตั้งข้อสงสัยในโลกโซเชียลมาเป็นประเด็นในการอบรมปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อกองทัพโดยให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง</p> <p>3.4 สร้างความตระหนักและย้ำเตือนให้เสพสื่อออนไลน์อย่างระมัดระวัง หลีกเลี่ยงการแสดงทัศนคติในเรื่องต่างๆ ผ่านช่องทางออนไลน์เนื่องจากอาจถูกนำไปใช้ในทางที่ไม่ดี</p> <p>3.5 ค้นหาวิธีการติดตามประเมินพฤติกรรมการแสดงทัศนคติในโลกออนไลน์ของนักเรียนเตรียมทหาร</p>
4. ด้านสมรรถภาพร่างกาย	<p>4.1 ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีเมื่อใช้งานดิจิทัล</p> <p>4.2 ส่งเสริมการใช้งานดิจิทัลในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ด้านสุขภาพได้อย่างเหมาะสม</p> <p>4.3 สร้างความตระหนักและย้ำเตือนถึงความเสี่ยงและอันตรายของข้อมูลสุขภาพในโลกออนไลน์ ใช้ข้อมูลและแบ่งปันข้อมูลสุขภาพด้วยความระมัดระวังและมีวิจารณญาณ</p> <p>4.4 จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยอันตรายรูปแบบใหม่จากอินเทอร์เน็ต เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ข้อมูลสุขภาพบนอินเทอร์เน็ตได้อย่างเท่าทัน ไม่ตกเป็นเหยื่อของสื่อโซเชียล</p>

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร รายด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนเตรียมทหาร	แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนเตรียมทหาร
5. ด้านความรู้ทางทหาร	<p>5.1 ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างการใช้งานดิจิทัลเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้วิชาทหารตำรวจสำหรับการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>5.2 สร้างความตระหนักและย้ำเตือนถึงความเสี่ยงและอันตรายของข้อมูลความรู้ทางทหารในโลกออนไลน์ ใช้และแบ่งปันข้อมูลทางทหารด้วยความระมัดระวังและมีวิจารณญาณ</p> <p>5.3 ใช้สื่อโซเชียลโดยสร้างกลุ่มปิดในสื่อสาร มีรหัสเข้ากลุ่ม และแบ่งปันข้อมูลความรู้วิชาทหารตำรวจอย่างระมัดระวัง</p> <p>5.4 จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของข้อมูลทางทหาร</p> <p>5.5 ใช้เกมออนไลน์หรือภาพยนตร์ออนไลน์เกี่ยวกับสงครามและการทหารเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนวิชาทหาร</p>
6. ด้านวิชาการ	<p>ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างการใช้งานดิจิทัลเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้านวิชาการสำหรับการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนและเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>6.2 ส่งเสริมทักษะการใช้งานดิจิทัลโดยมุ่งประโยชน์ด้านการสืบค้น ข้อมูลวิชาการ การเรียนรู้เพิ่มเติม การเข้าถึงคลังความรู้ที่สามารถศึกษาทบทวนได้ตลอดเวลา การทำงานมอบหมาย และการส่งงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนทางไกล การติดต่อสื่อสารกับครู-อาจารย์ทางออนไลน์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>6.3 ครู-อาจารย์มีหน้าที่คอยตักเตือนนักเรียนให้รู้จักแยกแยะข้อมูลและตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลก่อนนำข้อมูลมาใช้ และมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลให้ถูกต้องทุกครั้ง</p>

อภิปรายผล

จากข้อมูลผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวินัยทหารและความเป็นผู้นำ ด้านทัศนคติ ด้านสมรรถภาพร่างกาย ด้านความรู้ทางทหาร และด้านวิชาการ ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรือ ตามความคาดหวังของผู้บังคับบัญชาในส่วน

บัญชาการกองทัพเรือ” ของ สุรศักดิ์ ประทานวรปัญญา (2557) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนนายเรือ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความจงรักภักดี 2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 3) ด้านความเป็นผู้นำทางทหาร 4) ด้านความเป็นชาวเรือ และ 5) ด้านความเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นสุภาพบุรุษทหารเรือ ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนนายเรือสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ซึ่ง วชิรดิล คำศิริรักษ์, อุษา ปราบหงษ์ และ ถาดทอง ปานศุภวัชร (2559) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรเจริญวิทยา จำนวน 18 ด้าน ได้แก่ 1) มีวินัย 2) ใฝ่เรียนรู้ 3) ประหยัด/อยู่อย่างพอเพียง 4) ซื่อสัตย์สุจริต 5) กตัญญูกตเวทิตะ 6) ขยัน 7) ตรงต่อเวลา 8) ความรับผิดชอบ 9) อ่อนน้อมถ่อมตน 10) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 11) ภาคภูมิใจในความเป็นชาติ 12) อดทน 13) มุ่งมั่นในการทำงาน 14) จิตสาธารณะ 15) ทำงานเป็นทีม 16) เคารพให้เกียรติ 17) สามัคคี และ 18) จิตสำนึกประชาธิปไตย ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับมากเช่นกัน ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า หน่วยงานทั้งฝ่ายวิชาการและฝ่ายปกครองที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความพร้อมที่จะเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารให้สูงขึ้นจนถึงระดับ “มากที่สุด” ได้

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารรายด้านซึ่งพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทัศนคติ นั้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรศักดิ์ ประทานวโรปัญญา (2557) ที่พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนนายเรือด้านความจงรักภักดีเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ ความจงรักภักดีเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ประการหนึ่งของนักเรียนเตรียมทหารในยุคดิจิทัลด้วย ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนเตรียมทหารสามารถคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารด้านทัศนคติได้เป็นอย่างดี ซึ่งการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารด้านทัศนคติอยู่ในความรับผิดชอบของนายทหาร-นายตำรวจปกครอง และครูฝึก กรมนักเรียน

สำหรับข้อมูลผลการวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารพบว่า ควรให้ความสำคัญเร่งด่วนในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารด้านสมรรถภาพร่างกายเป็นอันดับแรก เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด รองลงมาคือ ด้านวิชาการ ด้านความรู้ทางทหาร ด้านวินัย ทหารและความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรมจริยธรรมตามลำดับ ทั้งนี้ การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารด้านสมรรถภาพร่างกายควรมุ่งเน้นในเรื่องการเสริมสร้างการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีเมื่อใช้งานดิจิทัล การใช้งานดิจิทัลในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ด้านสุขภาพได้อย่างเหมาะสม และการสร้างความตระหนักถึงความเสี่ยงและอันตรายของข้อมูลสุขภาพในโลกออนไลน์ ใช้ข้อมูลและแบ่งปันข้อมูลสุขภาพด้วยความระมัดระวังและมีวิจารณญาณ โดยควรจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนเตรียมทหารเกี่ยวกับภัยอันตรายรูปแบบใหม่ๆ จากอินเทอร์เน็ต ซึ่งรวมถึงภัยจากข้อมูลสุขภาพที่เป็นเท็จด้วย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง “ความฉลาดทางดิจิทัล” ที่ สรานนท์ อินทนนท์ (2561, ใน เข็มพร วิรุณราพันธ์ และลักษมี คงลาภ, บรรณาธิการ) กล่าวถึงอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์ดิจิทัลไว้ว่าเป็นสิ่งที่แม้จะเพิ่มความสะดวกสบาย แต่ก็แฝงไป

ด้วยภัยอันตรายต่างๆ เช่น ภัยต่อสุขภาพ การเสพติดเทคโนโลยี อันตรายจากมิจฉาชีพออนไลน์ การคุกคามทางไซเบอร์ และการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ แนวคิดเรื่องความฉลาดทางดิจิทัลจึงมุ่งเน้นความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และมีทักษะความฉลาดทางดิจิทัล เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมออนไลน์และในชีวิตจริงได้โดยไม่ทำให้ตัวเองและผู้อื่นเดือดร้อน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง คุณลักษณะที่ดีของพลเมืองดิจิทัล (วรลักษณ์ สงวนแก้ว, 2563) ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการ

เสริมสร้างความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยี โดยพลเมืองดิจิทัลไม่เพียงต้องเป็นผู้ที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพแต่จะต้องใฝ่รู้และให้ความสำคัญกับมาตรการเพื่อความปลอดภัยและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง (2561) เรื่อง ทักษะของพลเมืองดิจิทัลที่ควรบ่มเพาะให้เกิดขึ้นกับพลเมืองดิจิทัลทุกคนในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว และทักษะในการคิดวิเคราะห์มีวิจารณญาณที่ดี สามารถวิเคราะห์แยกแยะระหว่างข้อมูลที่ถูกต้องและข้อมูลที่ผิด ข้อมูลที่มีเนื้อหาดีและข้อมูลที่เข้าข่ายอันตราย ข้อมูลออนไลน์ลักษณะใดที่ควรตั้งข้อสงสัย หาคำตอบให้ชัดเจน ก่อนเชื่อและนำไปแชร์ ดังนั้น การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารให้เกิดประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางดิจิทัล คุณลักษณะที่ดีของพลเมืองดิจิทัล และทักษะที่ดีจำเป็นของพลเมืองดิจิทัล ดังที่กล่าวมา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนเตรียมทหารควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้นำไปใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลมากขึ้น

1.2 ควรส่งเสริมให้มีการนำความรู้ที่ได้

จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทราชตรียาธิราช และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหารไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เหมาะสมของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารเพื่อเสนอเป็นแนวทางในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารที่สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า นักเรียนนายเรือ นักเรียนนายเรืออากาศ และนักเรียนนายร้อยตำรวจ

2.2 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหารเพื่อให้ได้ข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งในโลกความเป็นจริงและโลกออนไลน์ของนักเรียนเตรียมทหารเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 รวมทั้งเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในกลุ่มชั้นปีเดียวกัน เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการพัฒนา การวัดและการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สืบค้นจาก <https://sgs.boppobec.info/menu/Data/measurmentGuide.pdf>

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2552). ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์. *วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 1(3), 154-162. สืบค้นจาก http://journal.drchalard.com/journal/1/1-3/aded_1_3_11.pdf
- พรรณพิลาศ กุลติล (2560). การขับเคลื่อนสังคมผ่านสื่อใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 25(49), 59-77. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/husojournal/article/view/99215/77122>
- ภักภณ สนิทสม และณัฐพล จารัตน์ (2558). คุณลักษณะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของกองทัพไทย. *วารสารนักรบริหาร*, 35(1), 75-86. สืบค้นจาก http://www.ar.or.th/ImageData/Magazine/20055/DL_10531.pdf?t=637249371256601921
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์. (2551). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา*, 2(1), 25-33.
- โรงเรียนเตรียมทหาร. (2560). *หลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร พุทธศักราช 2554* (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560).
- วชิรตล คำศิริรักษ์, อุษา ปราบหงษ์ และ ถาดทอง ปานศุภวัชร. (2559). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 6(1), 97-105. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/npuj/article/view/53363/44297>
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. (2561). *คู่มือพลเมืองดิจิทัล*. สืบค้นจาก <https://thaidigizen.com/wp-content/uploads/2018/06/DigitalCitizenship-Book-ok.pdf>
- วรลักษณ์ สงวนแก้ว. (2563). *พลเมืองดิจิทัล: Digital Citizens*. สืบค้นจาก [https://www.stou.ac.th/study/sumrit/1-59\(500\)/page2-1-59\(500\).html](https://www.stou.ac.th/study/sumrit/1-59(500)/page2-1-59(500).html)
- สรานนท์ อินทนนท์. (2561). *ความฉลาดทางดิจิทัล*. ใน เข็มพร วิรุณราพันธ์ และลักษมี คงลาภ (บ.ก.). สืบค้นจาก <http://cdclickthailand.com/fact-sheet-ความฉลาดทางดิจิทัล-dq-digital-intelligenc/>
- สุรศักดิ์ ประทานวโรปัญญา. (2557). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรือตามความคาดหวังของผู้บังคับบัญชาในส่วนบัญชาการกองทัพเรือ (Master's thesis)*. สืบค้นจาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/55930008.pdf
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มงานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ. (2562). *เอกสารบทความวิชาการด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ*. สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/25_people/ewt_dl_link.php?nid=101&filename=index
- สำนักงานบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล. เอกสารสนับสนุนการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล*.

- อารีย์ นัยพินิจ, ภัทรพงษ์ เกริกสกุล และธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร (2557). การปรับตัวภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา*, 7(1), 1-12. สืบค้นจาก http://asc.mcu.ac.th/ascadmin/wp-content/uploads/shwcp_19/51-files/Globalization-โลกาภิวัตน์.pdf
- Internet World Stats. (2020). *World Internet Usage and Population Statistics 2020 Year-Q3 Estimates*. Retrieved from <https://www.internetworldstats.com/stats.htm>
- Sheng, L.E. & Basaruddin, F. (2014). Ways of Improving Students Performances in Assessments from Instructors and Students Perspectives. *International Journal of Asian Social Science, Asian Economic and Social Society*, 4(2), 301-306. Retrieved from [http://www.aessweb.com/pdf-files/ljass-%204\(2\)%20301-306.pdf](http://www.aessweb.com/pdf-files/ljass-%204(2)%20301-306.pdf)
- Wani, A.M. (2014). Personality Characteristics of Higher Secondary School Students. *South Asian Academic Research Journals*, 4(11), 55-61. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/292736014_PERSONALITY_CHARACTERISTICS_OF_HIGHER_SECONDARY_SCHOOL_STUDENTS
- Yaghoubi, J., Mohammadi, I.M., Iravani, H. & Attaran, M. (2008). Desired characteristics of faculty members and students in E-learning in higher education of Iran: Virtual students' viewpoint. *Journal of Research and Planning in Higher Education*, 14(1), 159-173. Retrieved from <https://www.sid.ir/en/Journal/ViewPaper.aspx?ID=111354>

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ของนักเรียนสาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2

The Development of English Reading for Main Idea Skill by Cooperative Learning with CIRC Technique of Vocational Certificate in Accounting 2 students

ธีรรา กมลเพชร¹, ประสงค์ สายหงษ์²

Theewara Kamolphech¹, Prasong Saihong²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้อ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนสาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่นที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 34 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยมี 3 ชนิด ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC จำนวน 6 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมใช้เวลาทั้งหมด 18 ชั่วโมง แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test (Dependent Sample)

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.87/78.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้
2. ดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนสาขาการบัญชี ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร. 080-4051506 อีเมล: benjaphorn1506@gmail.com

² อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร. 083-1428231 อีเมล: prasong.sa@msu.ac.th

¹ Master Student Major Educational Curriculum and Instruction Faculty of Education Mahasarakham University. Tel. 080-4051506 E-mail: benjaphorn1506@gmail.com

² Department of Educational Curriculum and Instruction Faculty of Education Mahasarakham University. Tel. 080-4051506 E-mail: prasong.sa@msu.ac.th

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ, การเรียนรู้แบบร่วมมือ, เทคนิค CIRC

Abstract

The purposes of this research were: (1) to construct the reading for main idea skill lesson plans based on the CIRC technique for vocational certificate in accounting two students. It aimed to find the efficiency of the reading for main idea activities according to standard criterion 75/75. (2) compare the achievement of students ability in English reading for main idea skill and (3) study the student's satisfaction towards CIRC technique on reading main idea activities. The samples used in this research were 34 students from vocational certificate in accounting two students, in the first semester of the 2021 academic year in Khon Kaen Industrial and Community Education College. They were selected by using purposive sampling. The instruments used in this research were six lesson plans, English reading for main idea achievement test, and the student's satisfaction questionnaire towards the Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) technique. Statistics used in data analysis are average, mean, standard deviation values, t-test.

The results of the study are as follows:

1. The plans of English reading for main idea skill by cooperative learning activities with CIRC technique had the efficiency value of 78.87/78.43 which was higher than the 75/75 standard criterion.

2. The achievement of the reading for main idea of the students that were taught by using cooperative learning with CIRC technique of vocational certificate in accounting showed that the post-learning was more valuable than the pre-learning in the significant statistics different at .05 levels.

3. The student's satisfaction towards the instruction based on the cooperative learning activities using CIRC technique also indicated that students were satisfied with the cooperative learning activities using CIRC technique at a very high level.

Keywords: Reading for main idea, Cooperative Learning, CIRC Technique

บทนำ

ในโลกสังคมปัจจุบันการเรียนรู้อาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก

เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ด้วยการที่ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลของโลกที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และ

เข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิต รวมถึงอิทธิพลของความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารส่งผลให้ภาษาอังกฤษยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น (พำนินา วงศ์เลขา, 2553) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 กำหนดให้นักเรียนทุกคน ต้องเรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน เข้าใจความแตกต่างของภาษา สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงรวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราว และวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562)

การอ่าน เป็นทักษะที่จะต้องใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่ความรู้ทั้งปวง ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ช่วยเสริมสร้างความคิดและประสบการณ์ (คุชฎินานาหาร, 2553) เป็นทักษะพื้นฐานในการพัฒนาความรู้ความคิด ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินคุณค่าในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน (Grabe and Stoller, 2002) การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพนั้นผู้อ่านจะต้องมี “ความเข้าใจ” (Comprehension) ในเรื่องราวหรือสาระสำคัญของเนื้อหาที่อ่านด้วย เมื่อผู้อ่านเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านแล้วสามารถ นำสิ่งที่ตนอ่านจนเกิดความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการศึกษาเล่าเรียนได้ (Hayashi, 1999) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านภาษาอังกฤษในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 มีบทบาทมาก เพราะการอ่านจับใจความเป็นการพัฒนาสติปัญญาให้รู้จักคิดวิเคราะห์ ช่วยให้มีความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง และสามารถจับใจความสำคัญของประโยคหรือข้อความได้ในเวลาอันรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2562)

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จากการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดโดยนักเรียนไทยชาติทักษะด้านการตีความ สรุปความและวิเคราะห์ อีกประการหนึ่ง คือ วิธีการสอน ของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ยังใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ (เรวดี หิรัญ, 2539) เป็นผลให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการอ่าน จึงทำให้มีความสามารถในการอ่านต่ำ (วัฒนาพร ระวังบุกษ์, 2542) สอดคล้องกับการวิจัยของ เสาวลักษณ์ รัตนิวิธ (2550) พบว่า นักเรียนที่ได้คะแนนคำศัพท์สูง จะได้คะแนนการอ่านสูงด้วย ด้วยการที่นักเรียนไม่มีความหมายของคำศัพท์ จับใจความของเรื่องที่อ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจโครงสร้างของประโยค และ สอดคล้องกับ พิตรวลัย โกวิทวที (2550) กล่าวว่า เด็กไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน เพราะไม่มีความหมายคำศัพท์ในเรื่องที่อ่าน

การจัดการเรียนรู้แบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) หรือ การเรียนรู้แบบบูรณาการการอ่านและการเขียน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือแบบหนึ่งที่ออกแบบขึ้นเพื่อใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนโดยเฉพาะ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1) กิจกรรมพื้นฐานด้านการอ่านและเขียน (Basal related activities) 2) การดำเนินการสอนของครู (Direct Instruction) 3) การบูรณาการการอ่านและการเขียน (Integrated Reading and Composition) โดยที่นักเรียนจะร่วมมือกันเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและเขียน ต่อจากการสอนโดยตรงจากครูทุกครั้งซึ่งแต่ละครั้งจะเริ่มด้วยการสอนอ่านก่อน เนื่องจากทักษะทางภาษาสามารถพัฒนาให้บรรลุผลสำเร็จได้ถ้าครูจัดกิจกรรมการสอนและ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมในทุก ๆ ด้าน (วีชรา เล่าเรียนดี, 2548) เป็นการสอนที่มีการฝึกกระบวนการทำงานกลุ่มและทักษะการทำงานร่วมกันทางสังคม โดยสมาชิกทุกคน ต้องร่วมกันรับผิดชอบและสมาชิกต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ (กรมวิชาการ, 2550) ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นที่สนใจแก่ผู้เรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ของนักเรียนสาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 เพื่อเป็นการพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษให้ดีขึ้น และช่วยให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษ อีกทั้งเป็นกระบวนการกลุ่มที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันได้อย่างเต็มที่ เป็นประชาธิปไตยสร้างความผูกพันในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน และมีประโยชน์อย่างมาก ทำให้นักเรียนมีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนสาขาการบัญชี ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

วิธีการศึกษา

การดำเนินการวิจัย เรื่องการพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนสาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนสาขาการบัญชี โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ใช้เวลาในการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน รวม 18 ชั่วโมง มีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

1. Pretest ทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ที่ผ่านการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แล้วมาทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และตรวจให้คะแนนเก็บไว้เปรียบเทียบกับคะแนนทดสอบหลังเรียน
2. นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 6 แผน รวม 18 ชั่วโมง จนครบ โดยระหว่างการทดลองมีการทดสอบย่อยและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล E.I.
3. Posttest เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจนครบตามที่กำหนดแล้วนำแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ไปทดสอบและสอบถาม

กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการศึกษา

1. แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ของนักเรียนกลุ่ม

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนสาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
ด้านกระบวนการ (E_1)	60	47.32	3.13	78.87
ด้านผลลัพธ์ (E_2)	30	23.53	1.64	78.43

ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ E_1/E_2 เท่ากับ 78.87/78.43

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับ พึงพอใจมาก ($\bar{X}= 4.41$, S.D.=0.47) ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดลำดับเนื้อหา ความยากง่ายและความเหมาะสมกับระดับของนักเรียนอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X}= 4.27$, S.D.=0.57) เมื่อกล่าวถึงด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X}= 4.19$, S.D.=0.57) ด้านสุดท้ายคือด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนมีความพึงพอใจในการประเมินของครูผู้สอนอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.51)

สรุปและอภิปรายผล

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยการจัดกิจกรรมการ

ตัวอย่างมีประสิทธิภาพ 78.87/78.43 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้

2. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ของนักเรียนสาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดังตารางที่ 1)

เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ของนักเรียนสาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 78.87/78.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 หมายความว่า นักเรียนทั้งหมดได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินผลการจัดกิจกรรมใบงาน และแบบทดสอบย่อยท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 6 แผน คิดเป็นร้อยละ 78.87 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.43 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ที่ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของธิดาทิพย์สุข (2552) ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้อ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ผลการวิจัยพบว่า ผลการ

เรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ยังพบว่าสอดคล้องกับ วรรณัฐา หงส์อินทร์ (2557) ศึกษาเรื่องศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนภาษาอังกฤษและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิค CIRC และแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือมีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.20/75.98 และแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.08/74.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้อ่านด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิค CIRC มีค่าเท่ากับ 0.5953 หรือมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 59.53 และแผนการจัดการเรียนรู้อ่านด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิค CIRC มีค่าเท่ากับ 0.5336 หรือมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 53.36 3) ดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและทักษะทางการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค CIRC สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับไพรินทร์ พรวัฒนแก้ว (2554) วิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิค CIRC เรื่อง My Happy Family กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิค CIRC เรื่อง My Happy Family มีความเหมาะสมในระดับมาก และมีประสิทธิภาพ

เท่ากับ 81.13/78.17 2) ดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อเทียบกับเกณฑ์พบว่า ดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีพฤติกรรมการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับมาก 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

2. ดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ของนักเรียนสาขาการบัญชีก่อนและหลังเรียน พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ของนักเรียนสาขาการบัญชี มีดัชนีประสิทธิผลทางการอ่านหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสุวรรณ วิวิธเทศ (2552) ศึกษาเรื่องการวัดความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบให้นักเรียนร่วมมือกันกับการสอนแบบปกติ พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบให้นักเรียนร่วมมือกันกับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มสอนแบบกลุ่มร่วมมือกันเรียนสูงกว่าผลการเรียนที่ได้จากการสอนแบบปกติ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากนักเรียนไม่คุ้นเคยกับวิธีการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือมาก่อน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และประกอบกับครูผู้สอนได้หากิจกรรมใหม่ๆ มาช่วยในการจัดกิจกรรม ซึ่งทำให้การเรียนการสอนแบบปกติที่ทำให้นักเรียนไม่สนใจนั้นกลับมามีความสนใจและทำกิจกรรมร่วมมือกับครูและเพื่อน ทำให้การสอนแบบกลุ่มร่วมมือประสบความสำเร็จ และมีผลการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนที่ได้รับการสอนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ของนักเรียนสาขาการบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านครูผู้สอน รองลงมาคือ ด้านการวัดและการประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนได้ฝึกร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม เกิดความสามัคคี ทำให้ได้ฝึกใช้ภาษา และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูมอบหมายให้ มีการทำงานเป็นทีม มีการคิดเป็นลำดับขั้นตอน โดยการจัดการเรียนสอนโดยครูเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีการแลกเปลี่ยน ถามตอบครู นักเรียนไม่เกิดความเขินอาย ต่อการจัดการเรียนโดยครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนได้รับการประเมินจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ รายบุคคลและรายกลุ่ม ครูได้ชี้แจงคะแนน และประเมินอย่างยุติธรรม ทำให้นักเรียนได้เห็นคะแนน และผลการทำกิจกรรมของแต่ละคน จึงเกิดความพึงพอใจมากในการวัดและประเมินผลครั้งนี้ ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความพึงพอใจมาก เนื่องจากเป็นเนื้อหาที่มีความยากง่ายและเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ และเป็นกิจกรรมที่ใหม่น่าสนใจ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมาก ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละหน่วย ทำให้เห็นว่านักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาเต็มที่ เพราะนักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ใช้ภาษาอังกฤษในการฝึกพูดคุยกับเพื่อน ๆ ในห้องและครูช่วยชี้แนะนักเรียน สังเกตได้จากการเขียนอนุทินของนักเรียนและสังเกตจากแบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้เห็นผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

เมื่อพิจารณาในทุก ๆ ด้าน พบว่า นักเรียนสาขาการบัญชีมีความพึงพอใจมากต่อการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ โดยบรรยากาศการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกับเพื่อน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างจริงจัง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกิจกรรมที่เรียนรู้ส่งเสริมให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและด้วยประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อนองและต่อกลุ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนที่มีกิจกรรมกลุ่มนั้น ทำให้นักเรียนมีความสุขและเกิดความสามัคคีในหมู่เพื่อน ส่งผลให้นักเรียนมั่นใจในตนเอง เรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนและนักเรียนมีความรู้สึกที่เป็นกันเองต่อเพื่อนมากขึ้น ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนเห็นด้วยมากต่อบรรยากาศการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกับเพื่อน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนรูปแบบร่วมมือเทคนิค CIRC สามารถอ่านจับใจความในวิชาภาษาอังกฤษได้ถูกต้องดีกว่าการเรียนรู้แบบดั้งเดิม ดังนั้นควรควรนำกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ไปพัฒนาทักษะการอ่านให้กับนักเรียนในเนื้อหาอื่น ๆ หรือระดับชั้น อื่น ๆ หรือนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านอื่น ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการอ่านและการเขียนให้นักเรียน

1.2 ผลจากการวิจัยที่พบว่า การเรียนรูปแบบร่วมมือเทคนิค CIRC สามารถพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ดี ซึ่งวิธีการสอนดังกล่าวอาจมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นผู้ที่สนใจจะนำวิธีการสอนดังกล่าวไปใช้ ควรศึกษาขั้นตอนการจัด

กิจกรรม ศึกษาสภาพปัญหาของผู้เรียนก่อนนำไปใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด

1.3 เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียนให้กับนักเรียนได้ โดยครูผู้สอนควรจะศึกษารูปแบบ วิธีการ เทคนิค ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ให้เข้าใจเป็นอย่างดีก่อนนำไปใช้สอนในชั้นเรียน และควรมีการปฐมนิเทศนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดกิจกรรมเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ ในระหว่างการทำกิจกรรมครูควรให้ผู้เรียนมีอิสระในการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านมากกว่าการแก้ไขข้อผิดพลาดที่เป็นส่วนย่อยๆ เช่น การออกเสียง โครงสร้างทางไวยากรณ์ และควรให้แรงเสริมแก่นักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานตนเอง

1.5 ผู้สอนควรเป็นผู้แบ่งกลุ่มนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค CIRC โดยจัดกลุ่มเก่ง กลาง และอ่อนคละกัน เพื่อป้องกันการที่นักเรียนชอบหรือสนิทสนมกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ไม่เฉพาะเจาะจงอยู่กับใครคนใดคนหนึ่ง

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลของการใช้เทคนิค CIRC ในการจัดการเรียนการสอนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษในเนื้อหาอื่นๆ และระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบการใช้แผนจัดการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ กับทักษะอื่นๆ เช่น การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือ เทคนิค CIRC กับการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ เช่น วิธีการสอนแบบ Jigsaw, SQ6R เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2550). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 3. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ดุษฎี นานาหาร. (2553). การพัฒนากิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความคงทนในการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ3R. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 4(3), 24-31.

- ธิดา ทิพย์สุข. (2552). การพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิตรวัลย์ โกวิทวที. (2550). ทักษะและเทคนิคการสอนเขียนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพรินทร์ พรวัฒนแก้ว. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิค CIRC เรื่อง My Happy Family กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปาฏิณา วงศ์เลขา. (2553). บทบาทการขับเคลื่อนการศึกษาในประชาคมอาเซียน. [ออนไลน์] ได้จาก <http://www.social.obecgo.th/node/81> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 22 กรกฎาคม 2563].
- เรวดี หิรัญ. (2539). แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วณัฐฐา หงส์อินทร์. (2557). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. วารสารวิชาการฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ, 7(1), 463-478.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2548). เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เลิฟ แอนด์เลิฟเพรส.
- ศรีสุวรรณ วิวิธเทศ. (2552). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบให้นักเรียนร่วมมือกันเรียนกับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิฑ. (2550). การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา: กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการพัฒนาการรู้หนังสือเพื่อปวงชน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโรตารีแห่งประเทศไทย.
- Grabe, W. and Stoller, F. (2002). Teaching and Researching Reading. *Reading in a Foreign Language*, 14(2), 155-57.
- Hayashi, K. (1999). Reading Strategies and Extensive Reading in EFL Class. *RELC Journal*, 30(2), 114-32.

โครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิจารณ์ญาณและการทำงานเป็นทีมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

Project of the Enhancing Critical Thinking Skills and Teamwork Skills for Prathomsuksa 6 Students, Anuban Mahasarakham School

ธนต์พร โคจรานนท์¹

Thanutporn Kojaranon¹

บทคัดย่อ

โครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิจารณ์ญาณและการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม เป็นโครงการที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้คิดเป็น และสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกันเพื่อนักเรียน เพื่อสร้างผลงานของทีมได้สำเร็จลุล่วงได้ การวิจัยนี้

จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) รายงานผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิจารณ์ญาณและการทำงานเป็นทีมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม 2) ประเมินโครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิจารณ์ญาณและการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST และ 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะการคิดวิจารณ์ญาณและการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมโดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน จำนวนรวม 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. โครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิจารณ์ญาณและการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยมีผลการประเมินนักเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินผลงานของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลประเมินโครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิจารณ์ญาณและการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST พบว่า โครงการมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ทุกด้าน โดยมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. แนวทางการส่งเสริมทักษะการคิดวิจารณ์ญาณและการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมโครงการหรือการนำแนวทางการจัดกิจกรรมโครงการไปประยุกต์ใช้ ควรจัดในลักษณะการเรียนรู้เชิงรุก ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ได้แลกเปลี่ยน

¹ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

¹ Deputy Director, Anuban Mahasarakham school

เปลี่ยนความคิดเห็น และได้สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง โดยอาจจัดให้มีการประกวดผลงาน โครงการ โดยสิ่งสำคัญ คือ การให้นักเรียนตระหนักถึงเป้าหมายของการเรียนและการสร้างผลงาน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจจากสิ่งที่นักเรียนได้ทำ และส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ให้เกิดขึ้น

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, ทักษะการคิด, ทักษะการทำงานเป็นทีม

Abstract

Project of Enhance the Critical Thinking Skills and Teamwork Skills for Prathumsuksa 6 Students, Anuban Mahasarakham School was to develop students can thinking skills and teamwork skills with other students to successfully to created a team product. This research objective was to 1) Report the Project to Enhance the Critical Thinking Skills and Teamwork Skills for Prathumsuksa 6 Students, Anuban Mahasarakham School, 2) Evaluation the Project to Enhance the Critical Thinking Skills and Teamwork Skills for Prathumsuksa 6 Students, Anuban Mahasarakham School by used CIPPIEST Model, and 3) Study guidelines for to Enhance the Critical Thinking Skills and Teamwork Skills for Prathumsuksa 6 Students, Anuban Mahasarakham School. This mix-method research collected quantitative data and qualitative data from a sample group consisted administrators, teachers, the Basic education board and students total of 297 persons. The research instruments were 2 questionnaires and an interview form. Data analyzed used mean, standard deviation, and quantitative data analyzed by content analysis. The research result were found that;

1. The Project to Enhance the Critical Thinking Skills and Teamwork Skills for Prathumsuksa 6 Students, Anuban Mahasarakham School makes students develop the critical thinking skills and teamwork skills the student evaluate results overall were at the highest levels and students' products assessed overall were at the highest levels.

2. The results of the evaluation Project to Enhance the Critical Thinking Skills and Teamwork Skills for Prathumsuksa 6 Students, Anuban Mahasarakham School by CIPPIEST Model were found that the project passed all criteria, the overall assessment results are at a high level.

3. The guidelines to Enhance the Critical Thinking Skills and Teamwork Skills for Prathumsuksa 6 Students, Anuban Mahasarakham School in summary; Project implementation or how to use the project guidelines to apply should be managed in active learning, student can work and share their opinions and created the product by themselves, by possibly organizing a contest of works, projects, where the important thing is to make students aware of the goals of learning and creating works. to bring pride in what students have done and promote the character of the curious learners.

Keywords: Project Evaluation, Thinking Skills, Teamwork Skills

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) มาตรา 6 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนเป็นมีความสำคัญ มีความรู้ มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และบูรณาการตามความเหมาะสม และมาตรา 24 ให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้และปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และลักษณะที่พึงประสงค์ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดผลดีผลเสีย ต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ดังนั้น เราต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสุขบนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน แผนการศึกษาแห่งชาติของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2574) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการศึกษาตามวิสัยทัศน์ที่ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ พัฒนา

คนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะ พัฒนาสังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม ฐักริศาสตร์ และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมาย 2 ด้าน 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) และ 2) เพื่อการจัดการศึกษาที่บรรลุเป้าหมาย 53 ตัวชี้วัด 6 ยุทธศาสตร์ของการพัฒนาการศึกษาไทย

ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณและทักษะการทำงานเป็นทีม เป็นทักษะในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน เนื่องจากสภาพการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้นักเรียนในยุคนี้ ได้รับผลกระทบทั้งในมิติการใช้ชีวิต การเรียนรู้ครอบครัว ตลอดจนภาวะเสี่ยงต่างๆ ซึ่งสะท้อนถึงสังคมและความทันสมัยทั้งปวง ดังนั้น นักเรียนจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ เพื่อการดำรงอยู่อย่างมีคุณภาพ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ และมีความสามารถในการปรับตัว จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต (ทิศนา ชนกันต์, 2554; วิจารณ์ พานิช, 2555) และต้องเรียนรู้ทักษะใหม่ เพื่อความอยู่รอดในสังคม (Martin, 2010) นักเรียนในยุคนี้มีความเป็นเลิศในเนื้อหา (สาระของการเรียนรู้หลัก) ไม่เพียงพออีกต่อไป ในยุคที่มีความรู้และข้อมูลข่าวสารเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นักเรียนต้องมีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เพื่อให้สามารถคิด วิเคราะห์ และพิจารณาสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างชัดเจน และเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง การมีทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ จะช่วยให้นักเรียนตัดสินใจเรื่องต่างๆ ได้อย่างไม่ผิดพลาด และช่วยให้ดำเนินชีวิตในยุคข้อมูลข่าวสารนี้ได้อย่างปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ โลกยุคศตวรรษที่ 21 มีความจำเป็นที่ทุกคนต้องเรียนรู้การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน และการทำงานร่วม

กันให้ประสบผลสำเร็จ การอยู่รอดด้วยตัวเพียงคนเดียว อาจไม่เพียงพอสำหรับยุคแห่งศตวรรษที่ 21 นี้ ทักษะการทำงานเป็นทีม จึงมีความสำคัญและจำเป็น ครูจำเป็นต้องสร้างนักเรียนให้รู้จักคำว่า ทีม และการทำงานเป็นทีม หรือ Teamwork ซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถดำเนินชีวิต และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในปีการศึกษา 2562 โรงเรียนได้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโครงการที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้คิดเป็น และสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกันเพื่อนักเรียน เพื่อสร้างผลงานของ ทีมได้สำเร็จลุล่วงได้ ผลการดำเนินงานโครงการในครั้ง นี้ ถือว่า มีความสำเร็จลุล่วงอย่างเป็นรูปธรรม นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการทำงานเป็นทีม นักเรียนสามารถสร้างผลงานเป็นหนังสือภาพได้สำเร็จลุล่วงทุกทีม การดำเนินงานโครงการนี้ ยังเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนานักเรียนต่อ ๆ มา โดยการดำเนินโครงการครั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม และผู้รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจึงได้ทำการประเมินโครงการทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการประเมินโครงการรูปแบบ CIPPIEST ทำการประเมินโครงการใน 8 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผลด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายโอนความรู้ โดยผลการประเมินโครงการครั้งนี้ จะทำให้ทราบข้อเท็จจริงในการพัฒนานักเรียนในลักษณะโครงการ และจะทำให้ได้แนวทางปฏิบัติที่ดีเพื่อการต่อยอดการพัฒนานักเรียนในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. รายงานผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม
2. ประเมินโครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST
3. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำหรับผู้บริหาร ผู้วิจัย ผู้เกี่ยวข้อง และผู้สนใจ ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ และจัดเก็บเป็นข้อมูลอ้างอิงผลการดำเนินงานโครงการ
2. ได้ข้อมูลผลประเมินโครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST สำหรับผู้บริหาร ผู้วิจัย ผู้เกี่ยวข้อง และผู้สนใจ ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการนำสู่การปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานโครงการ หรือเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนต่อไป
3. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำหรับผู้บริหาร ผู้วิจัย ผู้เกี่ยวข้อง และผู้สนใจ ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ หรือเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนในลักษณะโครงการอื่นๆ ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร 3 คน ครู 96 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 13 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 354 คน รวมจำนวน 466 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร 3 คน ครู 96 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 13 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 185 คน รวมจำนวน 297 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินผลโครงการ จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ระหว่าง 0.31-0.725 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.75

2.2 แบบประเมินโครงการ (CIPPIEST) จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ระหว่าง 0.34-0.76 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.74

2.3 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ

3. เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

3.1 แบบประเมินผลโครงการ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานโครงการ

3.2 แบบประเมินโครงการ (CIPPIEST) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานโครงการ

3.3 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานโครงการ

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำกับข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของการตอบแบบประเมิน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การจัดกระทำกับข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของผลการตอบแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิด และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยมีผลการประเมินนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินผลงานของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลประเมินโครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST พบว่า โครงการ มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ทุกด้าน โดยมีผลการ ประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับ มากที่สุดสามด้าน คือ ด้านผลผลิต ด้านการถ่าย โอนความรู้ และด้านความยั่งยืน ส่วนด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

3. แนวทางการส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมโครงการหรือการนำ แนวทางการจัดกิจกรรมโครงการไปประยุกต์ใช้ ควรจัดในลักษณะการเรียนรู้เชิงรุก ให้ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้ สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง โดยอาจจัดให้มีการ ประกวดผลงาน โครงการ โดยสิ่งสำคัญ คือ การ ให้นักเรียนตระหนักถึงเป้าหมายของการเรียนและ การสร้างผลงาน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจจาก สิ่งที่นักเรียนได้ทำ และส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่ เรียนรู้ให้เกิดขึ้น

อภิปราย

ผลการวิจัยอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

1. โครงการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ส่งผลให้นักเรียน เกิดการพัฒนาทักษะการคิด และทักษะการทำงาน เป็นทีม โดยมีผลการประเมินนักเรียนโดยรวม อยู่ใน ระดับมากที่สุด และผลการประเมินผลงานของ นักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การพัฒนา นักเรียนโดยใช้โครงการในครั้งนี้ นักเรียนได้ฝึกการ คิดและการทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างผลงานของทีม ตนเองตามโจทย์ที่กำหนดให้ ทำให้นักเรียนได้ฝึก การคิดวางแผน คิดในเชิงลึก และกว้าง เพื่อสร้าง

เนื้อหาและโครงสร้างของเรื่องราว ออกแบบภาพและ สร้างเป็นหนังสือนิทานภาพผลงานของทีมตนเองได้ ซึ่งกิจกรรมของโครงการครั้งนี้ กระตุ้นให้นักเรียน ได้คิด และมีส่วนร่วมกับเพื่อนร่วมทีม เพื่อให้ สามารถสร้างสรรค์เป็นผลงานของทีมได้ ซึ่งมีผลการ วิจัยที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ ผลการศึกษา ของ จันทรธิกาญจน์ เสงี่ยม (2562) ได้ศึกษาการ ใช้เทคนิคการตั้งคำถามไต่สวนเบ็ญจวันเอช เพื่อ ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้าน นาโต ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลประเมินโครงการส่งเสริมทักษะการ คิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST พบว่า โครงการ มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ทุกด้าน โดยมีผลการ ประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับ มากที่สุดสามด้าน คือ ด้านผลผลิต ด้านการถ่าย โอนความรู้ และด้านความยั่งยืน ส่วนด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

3. แนวทางการส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมโครงการหรือการนำ แนวทางการจัดกิจกรรมโครงการไปประยุกต์ใช้ ควรจัดในลักษณะการเรียนรู้เชิงรุก ให้ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้ สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง โดยอาจจัดให้มีการ ประกวดผลงาน โครงการ โดยสิ่งสำคัญ คือ การ ให้นักเรียนตระหนักถึงเป้าหมายของการเรียน และการสร้างผลงาน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ จากสิ่งที่นักเรียนได้ทำ และส่งเสริมคุณลักษณะ

ใฝ่เรียนรู้ให้เกิดขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทนา สนานคุณ (2559) ได้ศึกษาการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST Model: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสระแก้ว (รุ่งโรจน์ธนกุล อุปถัมภ์) จังหวัดอ่างทอง ผลการประเมินพบว่า ด้านบริบท มีการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษโดยให้ยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ด้านประเมินผลกระหนาบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมองด้วยกิจกรรมที่หลากหลายส่งผลให้นักเรียนสนใจในการเรียนและมีความสุขต่อการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การดำเนินงานโครงการพัฒนาผู้เรียน ควรมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ต้องการอย่างชัดเจนและดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการพัฒนาเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหาร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

2.1 การประเมินผลโครงการควรวางแผนการปฏิบัติอย่างชัดเจน และแยกเครื่องมือไว้สำหรับการประเมินแต่ละด้าน เช่น การประเมินด้านบริบทและปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินในช่วงก่อนดำเนินงานโครงการ เป็นต้น

2.2 การประเมินผลโครงการ อาจมีการปรับใช้เครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการประเมินทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ และการประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม

2.3 การตัดสินผลงานของนักเรียน ควรมุ่งเน้นให้เกิดการยอมรับในผลงานและความสามารถของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ และเกิดทัศนคติที่ดีในการทำงานเป็นทีม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ หรือเครื่องมือประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนเพิ่มเติม

3.2 ควรศึกษาการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ด้านอื่นๆ ของนักเรียน โดยใช้การพัฒนาในลักษณะของโครงการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 และ (ฉบับที่ 3) 2553. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จันทร์ธิกาญ เสาร์เจริญ. (2562). การใช้เทคนิคการตั้งคำถามไพบูลย์วันเอชเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาไต่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทนา สนานคุณ. (2559). การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST Model: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสระแก้ว (รุ่งโรจน์ธนกุลอุปถัมภ์) จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ทิศนา แชมมณี. (2554). ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ: การบูรณาการในการจัดการเรียนรู้. *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*, 36(2), 188-198.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- Martin, J. (2010). *The Meaning of the 21st Century*. Bangkok, Inc.

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

Effects of story-based learning activities together with artistic creation on listening abilities and creativity of kindergarten 2 students

ธनिया สายคำสิง¹, มนตรี วงษ์สะพาน²
Taniya Saitamlueng¹, Montree Wongsaphan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ 2) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 29 คน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดทักษะการฟัง และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test (Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

คำสำคัญ: นิทาน, การฟัง, ความคิดสร้างสรรค์

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทร. 08-7233-4288 อีเมล: 63010582054@msu.ac.th

² อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร. 0910602393 อีเมล: montree.v@msu.ac.th

¹ Master Student Major Educational Curriculum and Instruction Faculty of Education Mahasarakham University.

Tel. 0872334288 E-mail: 63010582054@msu.ac.th

² Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Mahasarakham University.

Tel. 09-1060-2393 E-mail: montree.v@msu.ac.th

Abstract

The objectives of this research were: 1) to compare the listening abilities of Kindergarten Year 2 students between before and after school by using story-based learning activities together with art creation. 2) Compare the creativity of Kindergarten 2 students between before and after school with story-based learning activities together with art creation 3) Study the satisfaction of Kindergarten 2 students who received Story-based learning together with art creation. The sample group consisted of 29 students in Kindergarten 2/1, 2nd semester of the academic year 2021, at Burapha Phitthayakan Municipal School. The tools used in the research were a learning management plan, listening skills test and creativity test. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, and test the hypothesis with t-test statistics (Dependent Sample).

The results showed that:

1. Listening ability of Kindergarten Year 2 students who study with story-based learning activities together with creating art. There is a higher progression after school than before, with a statistically significant level of .01.
2. Creativity of Kindergarten Year 2 students who study with story-based learning activities together with art creation. There is a higher progression after school than before, with a statistically significant level of .01.
3. Kindergarten year 2 students who have been taught by using fairy tales as a base together with creating art. Their overall satisfaction with the learning activities was at a very satisfactory level.

Keywords: Story-based learning, Listening, Creativity

บทนำ

เด็กวัยก่อนเรียน หรือวัยอนุบาล (Preschool) เป็นวัยที่สำคัญระยะหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่เด็กเริ่มมีพัฒนาการหลายด้าน ก้าวหน้าขึ้น ทั้งด้านความคิด ภาษา การสื่อสาร ด้านกล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว และการช่วยเหลือตนเอง ทำให้เด็กพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของคนที่จะมีชีวิตอิสระ เป็นตัวของตัวเองเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวัยที่เด็กเริ่มจากครอบครัวไปสู่โรงเรียนอนุบาล หรือศูนย์เด็กเล็ก

ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และใช้ชีวิตภายนอกบ้านมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน หากเด็กวัยนี้ไม่ได้รับการส่งเสริมทักษะที่จำเป็นตามช่วงวัย อาจจะเป็นจุดตั้งต้นของปัญหาต่อไปในอนาคต (ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย, 2560) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กอายุ 4-5 ปี ซึ่งมีพัฒนาการทางด้านภาษาที่เด็กพูดจะค่อยๆ ซบซ้อนขึ้น สามารถเล่าเรื่องราวที่มีลำดับขั้นตอนให้ผู้ใหญ่ที่ไม่คุ้นเคยกับเด็กฟังได้เข้าใจทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตและพูดถึงอนาคตใกล้ๆ โดยเข้าใจความหมาย จนกระทั่งช่วงปลายของวัยนี้

คือเมื่ออายุ 6 ปี จะสามารถอธิบายความหมายของคำได้ เริ่มอ่านสะกดคำ นับเลขได้ถึง 30 เด็กในวัยนี้จึงควรได้รับการส่งเสริมในด้านภาษาที่เหมาะสม เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่งช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม เกิดความอบอุ่น ตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ที่อยู่รอบข้าง เด็กสามารถสร้างจินตนาการในสมองซึ่งก่อให้เกิดการทดลองขึ้น เด็กสามารถสร้างจินตนาการถึงวัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรืออยู่ในอดีต (ดวงเดือน ศาสตราจารย์, 2549) การฟังของเด็กเป็นการรับรู้เรื่องราวด้วยประสาทสัมผัสทางหู ที่เด็กสะสมแล้วนำไปสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษา (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551) การฝึกให้เด็กรู้จักฟังจะช่วยให้เด็กเพิ่มพูนคำศัพท์เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ โครงสร้างของภาษาพูดและได้เข้าใจเรื่องราวต่างๆ มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กใช้ภาษาพูดได้ถูกต้องยิ่งขึ้น รู้จักพูดคุยกับเพื่อนฝูง ทั้งยังกระตุ้นให้เด็กได้ใช้จินตนาการ (นิตยา ประพฤติกิจ, 2546)

จัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ในด้านการพัฒนาภาษาว่าเป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกรู้จักคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลาย โดยคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ กำหนดให้มีการพัฒนาการคิดของเด็กปฐมวัย โดยเป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนกเปรียบเทียบ สืบเสาะหาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชี่ยวชาญวิชาการมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ (สำนัก

วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2561) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2561 สำหรับเด็ก อายุ 3-6 ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1) กำหนดให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร โดยเด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย มีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิดเขียนคำ และการอ่านเบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ มีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการสมวัย นำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ มีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัย โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นให้มีความเหมาะสม และเป็นไปในทางบวกและสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ และโลก ความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี ทำให้ได้รับความปลอดภัย มีความสุขลดความยากลำบาก เอาชนะวิกฤตต่างๆ ได้ (สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2560) นอกจากนี้ความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความแตกต่าง ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมในที่สุด ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน และเป็นเรื่องที่คุณครูจะต้องให้ความสนใจและต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคน เนื่องจากเป็นข้อกำหนดหนึ่งที่ผู้เรียนจะต้องมีอยู่ในตัวสำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (กมล โพธิ์เย็น, 2562) โดยความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการส่งเสริมตัวเด็กให้มีความสมบูรณ์ เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์เป็นที่มาของลักษณะพึงประสงค์ของเด็กนับตั้งแต่การเป็นผู้มีอารมณ์สุนทรีย์ มองโลกในแง่ดี ใฝ่เรียนรู้ ชอบการค้นคว้าทดลอง มีความคิดริเริ่ม ภาคภูมิใจและมั่นใจในตนเอง และเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะต้องส่งเสริมให้เกิด

ขึ้นตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก (Trilling and Fadel, 2015) ซึ่งบทบาทของครูนอกจากการออกแบบการเรียนการสอน หรือการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสม และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ๆ แล้วยังต้องศึกษาแนวทางในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เด็กทุกคน พิจารณาวิธีสอน และวิถีทางในการเรียนที่มีความต่อเนื่องในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สร้างความเข้าใจในความคิดรวบยอด ทักษะและกระบวนการของศาสตร์ต่าง ๆ วิธีการสร้างและประเมินความรู้ (Klenz, 1987)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว การนำนิทานมาใช้ฝึกทักษะทางภาษา ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสนุกสนาน ส่งเสริมการคิด จินตนาการ และช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาเด็กที่ฟังนิทานจะฝึกการจดจำความต่อเนื่องของเรื่อง ติดตามแนวความคิด ส่งเสริมให้มีความฉลาดในการฟัง การเรียนรู้คำใหม่จากนิทาน เด็กมีโอกาสร่วมกิจกรรมทางภาษาทั้งการเล่าเรื่อง การสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ การฝึกพูดจากการแสดงบทบาทในนิทาน การเล่นเกม และกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจอยากอ่านหนังสือ เพื่อ จะได้อ่านนิทานได้ด้วยตัวเอง นอกจากนี้ นิทานยังช่วยให้เด็กได้เลียนแบบในสิ่งที่ตั้งถามของนิทาน การเลียนแบบเสียง คำพูด ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้คำและภาษาพูดใหม่ๆ นิทานเป็นการเพิ่มพูนคำศัพท์ เด็กคนใดที่ฟังนิทานมาก เด็กคนนั้นก็ใช้คำศัพท์ที่ยากขึ้น และใช้ได้อย่างหลากหลายเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะเด็กได้เก็บสะสมทั้งคำศัพท์ และความคิดจากเรื่องราวที่ตน ได้ฟังมา เมื่อถึงคราวจะใช้ก็สามารถดึงออกมาใช้ได้ทันที (นิตยา ประพฤติกิจ, 2546) และจากการศึกษาผลของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการวาดรูประบายสีเพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กสามารถทำกิจกรรมได้ตามที่กำหนดไว้ ทั้งวัตถุประสงค์ กระบวนการ ระยะเวลาและมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ที่เพิ่มขึ้น (อัมรัตน์ ตั้งพิทักษ์ไพบุลย์, 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอน เห็นว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยควรจัดกิจกรรมที่มีความสนุก ผู้เรียนมีส่วนร่วม ส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental Research) แบบ Pretest - Posttest Design (สมนึก ภัททิยธนี, 2553) โดยผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยการใช้แบบศึกษากลุ่มเดี่ยววัดผลสองครั้ง (The one-Group Pretest-Posttest Design) มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้ประชากร ได้แก่ นักเรียนอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร กองการศึกษา เทศบาล

เมืองมหาสารคาม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 58 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 จำนวน 29 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่

1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 15 แผน 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ชนิดเขียนตอบโดยการสร้างภาพตามรูปทรงที่กำหนดให้ จำนวน 3 กิจกรรม รวม 16 ข้อ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้วิธีของลิเคิร์ต (Likert) เป็นแบบวัดที่ใช้มาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) ใช้มาตราวัดแบบมีทิศทาง เป็นการวัดความพึงพอใจด้วยรูปภาพ ที่มีจำนวนระดับเป็นเลขคู่ ชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ

3. การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยมีขั้นตอน คือ ชี้แจงทำความเข้าใจสร้างข้อตกลงในการเรียน แล้วทดสอบวัดความสามารถ

ฟัง ใช้เวลา 20 นาที และทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ใช้เวลา 30 นาที จากนั้นดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อสอนจบแต่ละแผนจะมีการทดสอบย่อย เพื่อเก็บคะแนนระหว่างเรียน แล้วจึงทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังหลังเรียน ใช้เวลา 20 นาที ทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์หลังเรียน ใช้เวลา 30 นาที และวัดความพึงพอใจ ใช้เวลา 10 นาที แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการตรวจ วิเคราะห์ทางสถิติ เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟัง ความคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าที (t-test dependent) และวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ผลการศึกษา

1. ความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	df	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	29	1.72	0.65	28	-20.993	0.000
หลังเรียน	29	4.76	0.44			

2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ

มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	df	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	29	6.00	1.96	28	-22.787	0.000
หลังเรียน	29	14.10	1.11			

3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

สรุปและอภิปรายผล

1. ความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ การส่งเสริมทักษะด้านการฟังครูต้องพยายามจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและน่าสนใจโดยวางแผนการจัดกิจกรรมแต่ละช่วงเวลาตามความสนใจของเด็ก และจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับการฟัง (ภรณ์ คุรุรัตน์, 2533) ซึ่งการเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรูสึกมีส่วนร่วมในขณะฟัง ทำให้เกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลายและสดชื่นแจ่มใส (เกริก ยุ้นพันธ์, 2547) เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นการผ่อนคลายความเครียดและช่วยให้เวลาผ่านไปอย่างไม่น่าเบื่อหน่าย (วิเชียร เกษประทุม, 2550) มีความสุขสนุกสนานแล้วยังเป็นโลกแห่งจินตนาการที่สมบูรณ์แบบที่คอยช่วยถักทอสายใยความรักความฝัน สานสัมพันธ์อันอบอุ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) จึงทำให้การใช้นิทานเป็นสื่อในการส่งเสริมทักษะด้านการฟังให้กับนักเรียนจึงส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของ จินตนา กรุพิมาย

(2559) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการฟัง หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการวิจัยของ กมลวรรณ สุคะโต (2561) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาสติปัญญาด้านการฟังและการพูดภาษาไทย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยการจัดประสบการณ์การเล่านิทาน พบว่า ความสามารถในการฟังและการพูดภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัดประสบการณ์ ระยะเวลาที่ 2 และ 3 สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการวิจัยของ เกตน์นิภา ฮาดคันทุง (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ พบว่า ทักษะทางด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการวิจัยของพิกุล พูลสวัสดิ์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอิสปร่วมกับกิจกรรมเกมการศึกษา พบว่า 1. ความสามารถทางด้านการฟังของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

อิสปร่วมกับการกิจกรรมเกมการศึกษา สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ นิทานช่วยให้เด็กเสริมสร้างจินตนาการ (วิเชียร เกษประทุม, 2550)ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก รู้จักคำ เรียกชื่อสิ่งของต่างๆ จากรูปภาพในนิทาน เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก พัฒนาความคิด จินตนาการ มีความตกลงขบขันให้ความสนุกสนาน ช่วยแก้ปัญหาให้กับตัวเด็กเมื่อเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร (บวรงามศิริอุดม, 2554) ช่วยให้เด็ก ๆ มีความสุขสนุกสนานร่าเริงแล้วยังเป็นโลกแห่งจินตนาการที่สมบูรณ์แบบที่คอยช่วยถักทอสายใยความรักความฝัน สานสัมพันธ์อันอบอุ่น ความละมุนละไมในกลุ่มสมาชิกของครอบครัว อีกทั้งนิทานยังให้แง่คิดคติสอนใจและปรัชญาชีวิตอันล้ำลึกแก่เด็ก มีพัฒนาการด้านความรู้และสติปัญญา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) สอดคล้องกับการวิจัยของ ลาวัลย์ ตนะสอน (2559) ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย หลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบกิจกรรมศิลปะ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการวิจัยของ สาวิกพร แสนศึก (2560) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย พบว่า การจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมี พัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียด

ลอสูงขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของ สยมพู่ สัตย์ชื่อ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาการคิดเชิงเหตุผลโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดสำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ พบว่า 1. เด็กปฐมวัยมีการคิดเชิงเหตุผลหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. เด็กปฐมวัยมีการคิดเชิงเหตุผลหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดมีการคิดเชิงเหตุผลสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สอดคล้องกับการวิจัยของ สุพพัต สกุลดี (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาล 1 โดยผ่านการเล่านิทาน พบว่า 1. การพัฒนาความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาล 1 โดยผ่านการเล่านิทานนักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จากกิจกรรมการเล่านิทานด้วยปากเปล่า 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 การเล่านิทานโดยใช้หนังสือประกอบ จำนวน 24 คนคิดเป็นร้อยละ 85.71 การเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบ จำนวน 23 คนคิดเป็นร้อยละ 82.14 และการเล่านิทานโดยใช้สื่อประกอบ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 89.29 และนักเรียนมีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์คือ คิดริเริ่ม จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 67.86 ความคิดคล่องแคล่ว จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 ความคิดยืดหยุ่น จำนวน 18 คนคิดเป็นร้อยละ 64.29 และความคิดละเอียดลออ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 มีความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดละเอียดละออเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดยืดหยุ่น ตามลำดับ

3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เนื้อหาของนิทานมีความสนุกสนานและใช้ภาพเคลื่อนไหวเหมาะสมสวยงาม มีความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ น้ำเสียงในการเล่านิทานมีความน่าสนใจ และสถานที่ ฉากประกอบการเล่านิทานมีความสนใจ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อที่มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายความเครียดและช่วยให้เวลาผ่านไปอย่างไม่น่าเบื่อหน่าย นิทานที่สนุก ๆ ก็จะช่วยทำให้เด็กอยากอยู่ใกล้ซีดีผู้ใหญ่มากยิ่งขึ้นหรือเบื่อหน่ายผู้ใหญ่น้อยลง (วิเชียร เกษประทุม, 2550) จึงส่งผลทำให้เด็กรู้สึกชอบและเต็มใจร่วมกิจกรรม ทำให้กิจกรรมประสบผลสำเร็จตามที่หวังไว้ (กาญจนา กาบทอง, 2552) สอดคล้องกับการวิจัยของ ลาววัลย์ ตนะสอน (2559) ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบกิจกรรมศิลปะ โดยภาพรวม มีความพึงพอใจในระดับชอบมาก คิดเป็นร้อยละ 98.00 สอดคล้องกับการวิจัยของ เกตน์นิภา ฮาดคันทุง (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ พบว่าเด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการเรียน มีความสนุกสนานที่ได้ฟังนิทาน ชอบใช้สื่อที่หลากหลาย ชอบเล่านิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ ให้เพื่อนและครูฟัง และสอดคล้องกับการวิจัยของ พิกุล พูลสวัสดิ์

(2562) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอิสปร่วมกับกิจกรรมเกมการศึกษา พบว่า ของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูควรนำกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ ไปพัฒนาทักษะการฟังให้กับนักเรียนในเนื้อหาอื่น ๆ หรือนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับนวัตกรรมส่งเสริมการฟังอื่น ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการฟังให้นักเรียน

1.2 ผู้ที่สนใจจะนำวิธีการสอนดังกล่าวไปใช้ควรศึกษาช่วงวัย ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียนก่อนนำไปใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด

1.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรพิจารณาช่วงวัยที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละวิธี

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะในเนื้อหาและระดับชั้นอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะกับการใช้กิจกรรมแบบอื่น ๆ เช่น วิธีสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC, วิธีการสอนแบบ Jigsaw, SQ6R เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล โพธิ์เย็น. (2562). ความคิดสร้างสรรค์: พรสวรรค์ที่ควรสร้างสรรค์สร้างให้ผู้เรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ ศิลปากร มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 17(1), 9-27.
- กมลวรรณ สุคะโต. (2561). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาสติปัญญาด้านการฟังและการพูดภาษาไทย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยการจัดประสบการณ์การเล่นิทาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- กาญจนา กาบทอง. (2552). *การพัฒนาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เรื่องโจทย์ ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารเศษส่วน โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เบทน-เบส บุ๊คส์.
- เกตน์นิภา ฮาดคันทุง. (2561). *การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่นิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทย เป็นภาษาแม่*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2547). *การเล่นิทาน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จินตนา กรุพิมาย. (2559). *การพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ดวงเดือน ศาสตร์ภัก. (2549). *พัฒนาการทางสติปัญญาตามทฤษฎีเพียเจท์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- นิตยา ประพตติกิจ. (2546). *พฤติกรรมเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช.
- บวร งามศิริอุดม. (2554). *ความหมายและความสำคัญของนิทาน*. [ออนไลน์]. ได้จาก<https://sites.google.com/site/phisan13bird/bthkhvam/khwam-hmay-laea-khwam-sakhay-khxng-nithan>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2564].
- พิกุล พูลสวัสดิ์. (2562). *การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเล่นิทานอิสปร่วมกับกิจกรรมเกมการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2533). *เด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: สถานสงเคราะห์เด็กหญิงปากเกร็ด.
- ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2560). *คู่มือสำหรับพ่อแม่ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการดูแลและพัฒนาเด็ก ตอน เด็กวัยอนุบาล 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ: ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.

- ลาวัลย์ ตนะสอน. (2559). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิเชียร เกษประทุม. (2550). *นิทานพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ศศิลักษณ์ ชัยนกิจ. (2561). *เปิดสถานการณ์เด็กปฐมวัย พบปรากฏการณ์เร่งเรียนตั้งแต่วัยอนุบาล*. [ออนไลน์]. ได้จาก <https://www.mantanusorn.ac.th/th/news/745>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2564].
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว. (2562). *แผนงานวิจัยการปฏิรูปสุขภาวะและการพัฒนาเด็กไทยในศตวรรษที่ 21*. นครปฐม. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). *การวัดผลการศึกษา*. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สยมพู่ สัตย์เชื้อ. (2560). *การพัฒนาการคิดเชิงเหตุผลโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านคำถามปลายเปิดสำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สาวิกพร แสนศึก. (2560). *ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่าเรื่องที่มื่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้า.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2559). *พัฒนาการเด็กปฐมวัย รากแก้วแห่งชีวิต*. [ออนไลน์]. ได้จาก <https://www.mantanusorn.ac.th/th/news/745>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2564].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย 3-5 ปี: แนวโน้มสำหรับผู้ดูแลเด็ก ครูและอาจารย์*. กรุงเทพฯ: แพลน ฟอรั คิดส์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สุพัต สกุลดี. (2561). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาล 1 โดยผ่านการเล่านิทาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อัมรัตน์ ตั้งพิทักษ์ไพบูลย์. (2563). *ผลของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการวาดรูประบายสีเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย*. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 15(2), 118-132.

Klenz, S. (1987). *Chapter IV: Critical and creative thinking*. Canada: Saskatchewan, Department of Education.

Trilling, B. and Fadel, C. (2015). *Twenty first century skills*. San Francisco: Jossey-Bass.

สภาพ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

Condition and Need For Teacher Development On Learning skill OF Schools Under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Phanom

รัฐยธร นามตาแสง¹, ไพฑูรย์ พวงยอด²

Runyason Namtasng¹, Paitoon Puangyod²

บทคัดย่อ

กาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ (2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานมัธยมศึกษา นครพนม จำนวน 338 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ผลการศึกษาพบว่า (1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านทักษะการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม ได้แก่ 1 ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ 2 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 3 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม 4 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามลำดับ

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, ความต้องการจำเป็น, การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้

Abstract

The purposes of this study were (1) To study the current and desirable conditions for teacher development in learning management (2) To study the need for teacher development in learning management of schools under the Nakhon Phanom Secondary Educational Service Area Office. The Samples were 338 school teachers. selected by stratified random sampling.

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

² อาจารย์ประจำวิชา สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

¹ Graduate Student of Educational Administration and Development Program, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

² Lecturer of Department of Educational Administration and Development, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

There were 2 instruments used in this study: (1) Questionnaire on the current condition of teacher development in learning management (2) Questionnaire on desirable conditions of teacher development in learning management used statistics namely percentage average standard deviation and the revised requirement hierarchy index value The results of the study found that (1) The current state of teacher development in learning management Overall, it's at a high level. And the objective state of teacher development in learning skills Overall, it's at the highest level. (2) Necessary needs for teacher development in learning management namely 1 in research to solve problems or develop learning 2 learning design 3 The use and development of innovative media 4 in the aspect of learning management that focuses on learners and 5 Creation and development of curricula for learning subject groups respectively

Keywords: current condition, Desirable condition, Necessary needs, teacher development in learning management

บทนำ

เนื่องจากปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินชีวิต ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็น และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สาระวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิต ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชาควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียน โดยครูเป็นผู้ช่วยแนะแนวและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ (ศิริวรรณ นัตรมณีรุ่งเจริญ, 2555: 4)

การพัฒนานักเรียนจึงต้องพัฒนาครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักของโรงเรียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การพัฒนาบุคลากร เป็นการดำเนินการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานที่อยู่ใน

ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ต่องานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน และงานที่จะได้รับมอบหมายในอนาคตโดยตรง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสามารถสังเกตได้จากการปฏิบัติงาน ผลงาน บรรยากาศของที่ทำงาน ตลอดจนวิธีปฏิบัติงานที่เปลี่ยนไป เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งจำเป็นต้องมีหลักการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและทั่วถึง คือจะต้องมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจน โดยสอดคล้องสัมพันธ์กับภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรนั้นๆ และต้องมีกระบวนการที่เป็นขั้นตอนมีระบบ (ยศกร ไชยคำหาญ, 2550: 30)

จากรายงานสรุปผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของโรงเรียน (Self Assessment Report:SAR) ปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม สะท้อนให้เห็นว่า การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ยังคงเป็นเรื่องท้าทายและเป็นปัญหาสำคัญ จำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยได้พิจารณาแนวทางการดำเนินงานในหลาย ๆ ด้าน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา

ครู ต้องพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ จำต้องพัฒนาด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อ ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านการอบรมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดกิจกรรมการเรียนระดับผลสัมฤทธิ์ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม, 2563: 15)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว เห็นได้ว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้การพัฒนาตอบสนองต่อความต้องการของครู สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ต้องการพัฒนาตามความจำเป็นของตนเอง จากเหตุผล ดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ต่อไป

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อ 7) ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 8) ด้านการอบรมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำนวน 1,758 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำนวน 338 คน โดยผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 49) ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 47) ตามขนาดโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .57 - .86 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .70 (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดย

มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .60 - .90 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน ด้วยระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ และส่งในรูปแบบไฟล์ลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) และได้รับข้อมูลการตอบแบบสอบถามคืนจำนวน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าร้อยละในตารางที่

2. วิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ รายด้าน อธิบายระดับของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 116)

3. วิเคราะห์ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (สุวิมล ว่องวานิช, 2558: 55)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พบว่า

สภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อ

สภาพพึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านรายด้าน

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.36	0.48	มาก
2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้	4.38	0.54	มาก
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.41	0.53	มาก
4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม	4.39	0.49	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.50	0.44	มาก
6. ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้	4.35	0.54	มาก
7. ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	4.52	0.48	มาก
8. ด้านการอบรมปมนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม	4.64	0.43	มาก
รวม	4.44	0.44	มาก

2. สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการอบรมปมนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านรายด้าน

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.54	0.50	มากที่สุด
2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้	4.58	0.54	มากที่สุด
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.60	0.50	มากที่สุด
4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม	4.59	0.53	มากที่สุด
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.67	0.47	มากที่สุด
6. ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้	4.59	0.54	มากที่สุด
7. ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	4.67	0.49	มากที่สุด
8. ด้านการอบรมปมนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม	4.74	0.44	มากที่สุด
รวม	4.62	0.47	มากที่สุด

3. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) โดยรวม เท่ากับ 0.040 เมื่อพิจารณาลำดับความ ต้องการจำเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง

กว่าค่าเฉลี่ยรวม มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้าง และพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้และ พัฒนาสื่อนวัตกรรม ด้านการออกแบบการเรียนรู้ และด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.36	4.54	0.041	5
2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้	4.38	4.58	0.047	2
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.41	4.60	0.042	4
4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม	4.39	4.59	0.046	3
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.50	4.67	0.039	6
6. ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้	4.35	4.59	0.054	1
7. ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	4.52	4.67	0.033	7
8. ด้านการอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม	4.64	4.74	0.022	8
รวม	4.44	4.62	0.040	-

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องสภาพ และและ ความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผู้ศึกษาพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

1.1 สภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยระบุมมาตรฐานที่ 7 ว่าครูต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล คือ 1) ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ

และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2. ครูมีการวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554: 68-75) และ ในด้านทศวรรษวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียน การจัดการเรียนรู้ ครูยังต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ใช้ความคิดอยู่เสมอ โดยการซักถามหรือให้แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ สำหรับ ผู้เรียนในระดับต่างๆ เพื่อจะได้เป็นการฝึกให้ผู้เรียน คิดหาเหตุผลคิดเปรียบเทียบและคิดพิจารณาถึง ความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งต่างๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีประสบการณ์ตรงให้มากที่สุดด้วยการเรียนโดย การกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม (Group working) โดยมีการปรึกษาหารือกันในกลุ่มแบ่งงานกันทำ ด้วยความร่วมมือกันและประเมินผลร่วมกันและ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาด้วยตัวเองตามวิธี การทางวิทยาศาสตร์ มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการ จัดการเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ นั้นเกิดความยืดหยุ่น น่าสนใจ และไม่น่าเบื่อโดย การนำเอาเทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ มาดัดแปลงใช้ในการจัดการเรียนรู้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2553: 1) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูทั้งระบบ ตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) วันที่ 28-29 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมนครแพร่ทาวเวอร์จังหวัดแพร่ การพัฒนา ครูและการเตรียมครูเข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูง เพราะว่าครูต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเผชิญ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต ประโยชน์ ที่เกิดต่อครู เช่น พัฒนาคุณภาพและวิธีการปฏิบัติ งานของครู การพัฒนาครูช่วยให้เกิดการประหยัด เวลา การพัฒนาครูช่วยให้ครูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ ได้รวดเร็วขึ้นและการพัฒนาครูยังช่วยกระตุ้นให้ ครูปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่ง หน้าที่ การงานอีกด้วย ภาพรวมรายด้านอยู่ใน

ระดับมาก พบด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหา น้อย คือ ด้านการอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้และ พัฒนาสื่อนวัตกรรม ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการ เรียนรู้ ตามลำดับ

1.2 การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ในการ พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอบรมบ่มนิสัย ให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก มีการกำหนด มาตรฐานวิชาชีพไว้สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู ด้าน การจัดการเรียนรู้ วั้ดังนี้ 1 พัฒนาหลักสูตรโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การ เรียนรู้ 2 บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนใน การวางแผนและจัดการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม 3 ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพ สามารถ รายงานผลการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ 4 จัดกิจกรรม และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความ สุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน 5 วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 6 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมี ส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ (ข้อบังคับ ครูสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ, 2562: 18-20) ในด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญ ในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนให้ผู้เรียน

มีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดและเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ในการพัฒนาผู้เรียนครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการแนวคิด และจุดเน้นของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 1)

สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จอมทรัพย์ มงคลวนิช, 2555: 116) ศึกษาเรื่อง มีการบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้ว่ามีความสำคัญ 3 ส่วน คือ (1) เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของบุคลากรให้สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ แก่องค์การมากที่สุด (2) เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความผิดพลาดในการทำงานประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา (3) เกิดประโยชน์ต่อตัวบุคลากร ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติ มีความพร้อมในความก้าวหน้าต่อหน้าที่ ภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด พบด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการอบรมปมนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม ด้านการออกแบบการเรียนรู้อ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยการหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.040 พบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็น ลำดับแรก คือ ด้านการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อ ด้าน

การออกแบบการเรียนรู้อ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อ ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านการอบรมปมนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับด้วยบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้อ จึงเป็นกระบวนการในการค้นหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่แท้จริงซึ่งเป็นสถานะที่ไม่พึงประสงค์ที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาให้ ความแตกต่างหรือปัญหานั้นลดลง (ปานจันทร์ โททอง, 2542: 18)

สอดคล้องกับ (วีชรา เล่าเรียนดี, 2556: 259) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องการพัฒนาวิชาชีพครู มีความจำเป็นอย่างยิ่งกับทุกระดับความรู้ ประสบการณ์ หรือความเชี่ยวชาญของบุคลากร ทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อ ผู้บริหารศึกษานิเทศก์ผู้ทำหน้าที่ นิเทศ ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร เนื้อหา สาระวิชาการสอน การวิจัยและเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่โค้ช ฝึาดูแลให้คำปรึกษา เป็นต้น เพราะการพัฒนา ในวิชาชีพของบุคลากรต่าง ๆ ดังกล่าวจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ (นงลักษณ์ ภิญโญ, 2553: 81) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการวัด และประเมินผล และด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์

ทำงานและประเภทโรงเรียน โดยรวมและ รายด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครพนม หรือหน่วยงานการศึกษาอื่น เช่น องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญในการ
พัฒนาการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ครูด้านการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง โดย
ควรจัดให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้าง
เครือข่าย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยการมี
ส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในเขตพื้นที่การ
ศึกษา หรือระดับเครือข่าย

1.2 ผลจากการศึกษา ความต้องการจำเป็น
ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครพนม พบว่า ความต้องการจำเป็นในการ
พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เพราะต้องมีพัฒนา
ตนเองอยู่เสมอ ครูต้องมีส่วนร่วมและสามารถแสดง

บทบาทผู้นำในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้
โดยนำความรู้ ความสามารถทักษะ ที่ได้จากการ
พัฒนาวิชาชีพมาพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้
ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของ
ผู้เรียนโดยแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในวิจัย

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครู
ด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มุ่งสู่การ
ทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการจัดการ
เรียนรู้และ สอดแทรกการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

2.2 ควรศึกษา และเปรียบเทียบการพัฒนา
ครูด้านการจัดการเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก
ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยใช้แนวคิดที่ยึดตาม
ความพร้อมและศักยภาพของครู รวมทั้งตามบริบท
ของขนาดโรงเรียน

2.3 ควรวิจัยและเปรียบเทียบผลของการ
พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

เอกสารอ้างอิง

- ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136. ตอนที่ 68 ง. หน้า 18-20. 20 มีนาคม*
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งชาติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ ภิญโญ. (2553). *ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการ
ศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- บุญยฤทธิ์ ปิยะศรี. (2556). *รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนที่เน้นความแตก
ต่างระหว่างบุคคล. วิทยานิพนธ์ (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

- ปานจันทร์ โททอง. (2542). การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนแบบร่วมระหว่าง เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). คู่มือการจัดการระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.
- ยศกร ไชยคำหาญ. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน. มหาวิทยาลัยศิลปากร: กรุงเทพฯ. DOI
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2556). ศาสตร์การนิเทศการสอน และการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม.
- ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ. (2555). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต 21st Century Skills: The Challenges Ahead. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. (2563). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2553). การพัฒนานาครุทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) วันที่ 28-29 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมนครแพร่ทาวเวอร์จังหวัดแพร่.แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแพร่ เขต 2.

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

Transformational Leadership of School Administrators Affecting Learning Organization in School Under Roi-Et Primary Educational Service Area Office 2

พัชรารวรรณ สุวรรณมะโน¹, หทัย น้อยสมบัติ²

Phatcharawan Suwanmano¹, Hatai Noisombut²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 2) ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ทั้งหมด จำนวน 336 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.98 และ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และสร้างสมการเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับที่สูงมาก ($r_{xy} = .877$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาองค์ประกอบการสร้างแรงบันดาลใจ (X_4) การ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

¹ Graduate Student Master of Education. Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi-Et Rajabhat University

² Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi-Et Rajabhat University

มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ (X₂) การกระตุ้นทางปัญญา (X₁) และการให้รางวัล (X₅) ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยตัวแปรทั้ง 4 นี้ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ได้ร้อยละ 78.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y' = .117 + .304X_4 + .242X_2 + .265X_1 + .281X_5$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .283ZX_4 + .247ZX_2 + .288ZX_1 + .274ZX_5$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

Abstract

The objective of this research were to: 1) study transformational leadership of school administrators under Roi Et primary educational service area office 2, 2) study learning organization of schools under Roi Et primary educational service area office 2, 3) study the relationship between transformational leadership of school administrators and learning organization in schools under Roi Et primary educational service area office 2 and 4) study transformational leadership of School administrators affecting learning organization in Schools under Roi Et primary educational service area office 2. The samples were 336 school administrators and teachers in Roi Et primary educational service area office 2, divided into 38 school administrators and 298 teachers. The research instrument used for data collection was a five rating scales questionnaire with reliabilities of Cronbach's alpha coefficient were part 1: Transformational leadership of school administrators= 0.983 and part 2: Learning organization in schools= 0.974. The statistical techniques employed in data analysis were percentage, mean, standard deviation and Pearson Product Moment Correlation Coefficient. Regression equations were created for predicting dependent variables through Stepwise Multiple Regression analysis.

The research findings were as follows:

1. Transformational leadership of school administrators in overall and each aspect were at a high level.
2. Learning organization in schools in overall and each aspect were at a high level.
3. The relationship of transformational leadership of school administrators and learning organization of schools in overall the relationship was positive ($r_{xy} = 0.877$) at the .01 level of significance.

4. Transformational leadership of school administrators affecting learning organization in schools under Roi Et primary educational service area office 2 consisted of 4 aspects: inspiring (X_4), the aspect of having an ideological influence (X_2), the intellectual stimulation (X_1), and reward side (X_5). The five variables predicted the variance of learning organization of schools. It could predict 78.60% at the .01 level of significance. The prediction equations could be written as follow:

The regressive equation in the form of raw score (Unstandardized Score)

$$Y' = .117 + .304X_4 + .242X_2 + .265X_1 + .281X_5$$

The regressive equation in the form of standard score (Standardized Score)

$$Z'_y = .283ZX_4 + .247ZX_2 + .288ZX_1 + .274ZX_5$$

Keywords: Transformational leadership of school administrators, Learning organization of schools

บทนำ

ปัจจุบันนี้โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความเจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาทั้งทางด้านสังคม ศาสนา เศรษฐกิจและการเมือง มีเทคโนโลยีใหม่ๆ เกิดขึ้น โครงสร้างของสังคมเปลี่ยนไปการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้านให้มีความเจริญก้าวหน้าทันกับกระแสโลกในยุคปัจจุบัน จากการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วนี้ ส่งผลกระทบต่อองค์กรต่างๆ รวมทั้งสถานศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนในเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ต้องรู้จักเรียนรู้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่มีคุณภาพ มีการบริหารงานที่ทันสมัย เหมาะสม มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ (Marquardt & Reynolds. 1994: 76) ที่กล่าวว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้มีโครงสร้างที่เหมาะสมไม่มีสายการบังคับบัญชามากเกินไป มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กร มีการเพิ่มอำนาจปฏิบัติ มีการตรวจสอบคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมขององค์กร ทุกคนมีส่วนร่วมสร้างและถ่ายโอนความรู้ มีเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้มุ่งเน้นคุณภาพ ย้ำเน้นความมี

กลยุทธ์ มีบรรยากาศที่เกื้อหนุน มีการทำงานเป็นทีม และมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

สถานศึกษาควรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มากกว่าองค์กรประเภทใดๆ ขณะที่สถานศึกษาได้เข้าสู่ศตวรรษใหม่นั้น สถานศึกษาจะต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เน้นการเรียนรู้ในลักษณะเป็นการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมายังสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นผู้ที่สามารถส่งเสริมบุคลากรให้มีการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นบุคคลที่รอบรู้ มีแบบแผนความคิด สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน เรียนรู้เป็นทีม และใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของการเป็นนักพัฒนาควรค่าแก่การยอมรับและยกย่องของผู้ร่วมงาน (Hoy and Miskel. 2001: 15-16) ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของผู้นำที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวได้คือ ภาวะผู้นำ เนื่องจากภาวะผู้นำมีความสำคัญ

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 35)

ภาวะผู้นำที่มีความเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา คือ ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง โดยผู้นำจะต้องจัดการภายในองค์กรเพื่ออำนวยความสะดวกให้ทรัพยากรที่เป็นตัวคนและ วัตถุ ประสานเข้าด้วยกันสามารถทำงานร่วมกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำองค์กรให้สามารถ ดำเนินไปได้และผู้นำที่มีความสามารถจะทำให้ ผู้ใต้บังคับบัญชามีความขยันขันแข็ง สามัคคี มุ่งมั่น เต็มใจและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะ ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร ภาวะผู้นำของ ผู้บริหารยังเป็นปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดย ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารในการที่จะสร้าง องค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง (Leithwood and Jantzai, 1996: 512)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความ จำเป็นที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดย สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับทุกสถานการณ์ได้ และใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ ต่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้อง พยายามดึงเอาความสามารถของผู้ร่วมงานมาใช้ ให้มากที่สุดโดยให้ทุกคนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกัน ตัดสินใจ และร่วมกันปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถาน ศึกษา นับว่าเป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้โรงเรียน มีประสิทธิภาพสูง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็น ความสามารถของผู้บริหารที่ใช้อิทธิพลโน้มน้าว ชักจูงเปลี่ยนแปลงการกระทำของบุคคลและกลุ่ม ให้สามารถรวมพลังช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์กร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 เป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ 2546 โดยมีการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แก่ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึง ทั้งในด้านวิชาการ และวิชาชีพ มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความ สามารถที่เหมาะสม โดยมุ่งเน้นให้ครูได้มีการสั่งสม ประสบการณ์ มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการ จัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเองและพัฒนา วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการ เรียนรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนารูปแบบการสอน ให้เกิดประสิทธิภาพ นำมาซึ่งชุมชนที่เกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ทั้งภายในและภายนอก จนกลายเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้ ดังนั้น การพัฒนาสถานศึกษาไปสู่องค์กรแห่ง การเรียนรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งซึ่งจะสามารถ พัฒนาได้นั้นย่อมต้องการผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่จะสามารถนำพา องค์กรไปถึงเป้าหมายและประสบผลสำเร็จอย่างมี ประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2, 2564: 13)

จากความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความ จำเป็นที่จะศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ทั้งนี้ เพื่อนำผลวิจัยที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการกำหนด แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้กับบุคลากรใน หน่วยงาน ตลอดจนนำไปเป็นแนวทางประกอบ การพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2
2. เพื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2
2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร

สถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,661 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 300 คน ครูผู้สอน 2,361 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 จำนวน 336 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 38 คน ครูผู้สอน 298 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางที่ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 42-44) ได้กลุ่มตัวอย่างการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน การเลือกกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการจับสลาก จนครบ 336 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's Scale)

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 เพื่อขออนุญาต

และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงรายละเอียดและความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 336 ชุด และสามารถเก็บข้อมูลกลับคืนมาได้ 336 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

มีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	ลำดับ
1. การกระตุ้นทางปัญญา	4.05	0.61	มาก	5
2. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.15	0.58	มาก	3
3. การคำนึงถึงความเป็นเอกบุคคคล	4.15	0.56	มาก	2
4. การสร้างแรงบันดาลใจ	4.19	0.52	มาก	1
5. การให้รางวัล	4.14	0.55	มาก	4
โดยรวม	4.14	0.56	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=4.19$) การคำนึงถึงความเป็นเอกบุคคคล ($\bar{X}=4.15$) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X}=4.15$) การให้รางวัล ($\bar{X}=4.14$)

และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X}=4.05$)

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การคิดอย่างเป็นระบบ	4.17	0.54	มาก	3
2. การเรียนรู้ร่วมกัน	4.19	0.54	มาก	2
3. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.19	0.61	มาก	2
4. การเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.16	0.53	มาก	4
5. การมีแบบแผนความคิด	4.20	0.52	มาก	1
6. การใช้เทคโนโลยี	3.45	1.18	ปานกลาง	5
โดยรวม	4.06	0.65	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 องค์ประกอบ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ การมีแบบแผนความคิด ($\bar{X}=4.20$) การเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X}=4.19$) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X}=4.19$) การคิดอย่างเป็นระบบ

($\bar{X}=4.17$) และการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ($\bar{X}=4.16$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 องค์ประกอบ คือ การใช้เทคโนโลยี ($\bar{X}=3.45$)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y	ระดับความสัมพันธ์
X_1	1.000	-	-	-	-	.800**	สูง
X_2	.826**	1.000	-	-	-	.833**	สูงมาก
X_3	.788**	.842**	1.000	-	-	.766**	สูง
X_4	.797**	.860**	.885**	1.000	-	.834**	สูงมาก
X_5	.698**	.807**	.801**	.847**	1.000	.803**	สูง
X	-	-	-	-	-	.877**	สูงมาก

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = 0.877$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่าทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r = 0.766-0.834$) อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงสุด ได้แก่ X_4 มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.834 รองลงมาคือ X_2 มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.833 X_5 มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.803 X_1 มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.800 ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำสุด ได้แก่ X_3 มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.766

4. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตัวแปรพยากรณ์	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				
	B	SE _b	β	t	p-value
1. X_4	.304	.073	.283	4.177	.000
2. X_2	.242	.059	.247	4.122	.000
3. X_1	.265	.044	.288	5.959	.000
4. X_5	.281	.052	.274	5.412	.000

R=.887, R²=.786, a=.117

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ในการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ X_4 , X_2 , X_1 และ X_5 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ .304, .242, .265 และ .281 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ .283, .247, .288 และ .274 ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้งสี่ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของการเป็นองค์กรแห่ง

การเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้ร้อยละ 78.60 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y' = .117 + .304X_4 + .242X_2 + .265X_1 + .281X_5$$

สมการพหุนามการเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 โดยใช้คะแนน มาตรฐาน

$$Z'_y = .283ZX_4 + .247ZX_2 + .288ZX_1 + .274ZX_5$$

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความ คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากทุก องค์ประกอบ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การ สร้างแรงบันดาลใจ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การคำนึงถึงความเป็นเอกบุคคล การให้รางวัล และการกระตุ้นทางปัญญา ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันนี้ต้องปรับตัวให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว ผู้บริหาร สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ สามารถ ใช้อิทธิพลจูงใจเพื่อที่จะสามารถปรับเปลี่ยนการ บริหารงานให้เป็นระบบ เปลี่ยนแปลงให้ครูในสถาน ศึกษารับรู้ เห็นความสำคัญของตนเอง สนับสนุน ปฏิบัติงานร่วมกันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เพื่อบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาซีฮะ ยีหะมะ (2560: 61) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ

ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายธาวา มิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บัตตานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายธาวามิตร สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บัตตานี เขต 1 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 องค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การ มีแบบแผนความคิด การเรียนรู้ร่วมกัน การมีวิสัย ทัศน์ร่วมกัน การคิดอย่างเป็นระบบ และการเป็น บุคคลที่รอบรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะว่านโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 มีการบริหารงานให้สถานศึกษาเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการ วางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ไปสู่เป้าหมายความสำเร็จอันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ ต่อการพัฒนาผู้เรียนมากที่สุด และส่งเสริมการ มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้การดำเนินงาน การบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเป็น ไปด้วยความสะดวก คล่องตัว เกิดการพัฒนาการ บริหารจัดการ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้รับ ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อให้สถานศึกษาดำเนิน งานได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เป็นการยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาระบบการเรียนรู้อ และผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทร พล ไทไพบูลย์ (2554: 86-91) ได้ทำการศึกษา องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนพานทองสภานู ปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ความมององค์กรแห่งการ

เรียนรู้ของโรงเรียนพานทองสาขานุปถัมภ์ โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

องค์ประกอบที่อยู่ในระดับปานกลาง 1 องค์ประกอบ คือ การใช้เทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 มีสถานศึกษามีอุปกรณ์สารสนเทศให้บุคลากรสามารถเข้าถึงได้ไม่เพียงพอ การเผยแพร่ความรู้ผ่านเทคโนโลยีทำได้บางช่วงเวลา อีกทั้งอาจจะขาดแคลนเทคโนโลยีที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ในบริหารจัดการศึกษา และจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรสา จรุงธรรม (2563: 221-224) วิจัยเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีสองด้าน คือ ด้านการจัดการความรู้ และด้านการเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 เป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและชัดเจน เป็นผู้ผลักดันและนำนโยบายต่าง ๆ มาสู่การปฏิบัติจริง บุคลากรในสถานศึกษาเกิดการปรับเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมในทางบวก เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเป็นองค์กร

ที่เข้มแข็ง ทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์พงศ์ หมวกไธสง (2559: 93-95) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ (X_4) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_2), การกระตุ้นทางปัญญา (X_1) และ การให้รางวัล (X_5) สามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ได้ร้อยละ 78.60 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งจะได้แยกอภิปรายเป็นประเด็น ดังนี้

4.1 การสร้างแรงบันดาลใจ (X_4) ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับบุคลากรคอยกระตุ้นความคิดให้บุคลากรเห็นความสำเร็จในการทำงาน มีส่วนร่วมในการทำงาน สร้างเจตคติที่ดีให้ผู้ร่วมงานเกิดความตระหนักในหน้าที่เป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้บุคลากรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ Bass (1997:

756-757) ที่ระบุว่า การสร้างแรงบันดาลใจเป็นความสามารถที่ผู้นำจูงใจและสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ตามให้เห็นคุณค่า และความท้าทายของงาน กระตุ้นการทำงานเป็นทีมอย่างมีชีวิตชีวา มีความกระตือรือร้น และมีความคิดในด้านบวก มีความมุ่งมั่นอย่างชัดเจนเพื่อเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน

4.2 การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_2)

ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน มีวิสัยทัศน์ เป็นต้นแบบในการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ให้ความเป็นมิตร เป็นกันเอง และได้รับความไว้วางใจ ความเคารพศรัทธาจากบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับ Bass & Ronald (2006:21-25) ที่ระบุว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์เป็นการที่ผู้นำประพฤติตัวเป็นแบบอย่างหรือเป็นโมเดลสำหรับผู้ตาม ผู้นำจะเป็นที่ยกย่อง เคารพ นับถือ ศรัทธา ไว้วางใจ และทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงานกัน ผู้นำจะหลีกเลี่ยงที่จะใช้อำนาจเพื่อเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน แต่จะประพฤติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ดังนั้นผู้ตามจะพยายามประพฤติปฏิบัติเหมือนกับผู้นำและต้องการเลียนแบบผู้นำของเขา

4.3 การกระตุ้นทางปัญญา (X_3) ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกระตุ้นบุคลากรให้มองเห็นและตระหนักถึงปัญหาในการปฏิบัติงาน กระตุ้นให้บุคลากรมองวิธีการ แนวทางใหม่ๆ ให้คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีที่สร้างสรรค์ วิเคราะห์ปัญหาในการทำงาน โดยใช้เหตุผลและหลักฐาน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับ Barling and Other (1966: 827-832) ที่

ระบุว่า การกระตุ้นทางปัญญาเป็นการที่ผู้นำทำให้ผู้ตามตื่นตัวและเปลี่ยนแปลงในการตระหนักถึงปัญหา และวิธีการแก้ไข เกิดความคิดจินตนาการ ความเชื่อและค่านิยมมากกว่าที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในทันทีทันใด ทำให้เกิดมโนทัศน์ เกิดความเข้าใจ และสามารถใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาปัญหาที่เผชิญอยู่ ตลอดจนวิธีการแก้ไขด้วยสติปัญญา

4.4 การให้รางวัล (X_4)

ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกระตุ้นให้บุคลากรได้รับผลตอบแทนในการทุ่มเท ความพยายามในการปฏิบัติงาน โดยอธิบายวิธีการทำงานและบอกผลลัพธ์ของงาน สร้างแรงจูงใจของบุคลากรในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จด้วยการยกย่อง ชมเชย ขึ้นเงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่ง ช่วยเหลือ สนับสนุนให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จง่ายขึ้น และให้รางวัลที่เหมาะสมแก่บุคลากรที่มีการพัฒนาการเรียนรู้ หรือที่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Hay Acquisition Company (2002: 92-93) ที่ระบุว่า การให้รางวัลเป็นมิติที่ส่งผลกระทบต่อขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยตรง เนื่องจากระบบการให้รางวัล ผลตอบแทนเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร ดังนั้น การให้รางวัล ผลตอบแทน ต้องเป็นไปอย่างมีระบบ โปร่งใส และยุติธรรม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักความรับผิดชอบและความสามารถของบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นทางปัญญา และการให้รางวัลสามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ได้ร้อยละ 78.60 ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกในการสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร รองลงมาคือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นทางปัญญา และการให้รางวัลตามลำดับ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การกระตุ้นทางปัญญา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นบุคลากรให้มองเห็นและตระหนักถึงปัญหาในการปฏิบัติงาน กระตุ้นให้บุคลากรมองวิธีการแนวทางใหม่ๆ ในการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีที่สร้างสรรค์ วิเคราะห์ปัญหาในการทำงาน โดยใช้เหตุผลและหลักฐาน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เพื่อเป้าหมายความสำเร็จขององค์กรร่วมกัน

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2

องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีแบบแผนความคิด รองลงมาคือ การเรียนรู้ร่วมกัน และการมีวิสัยทัศน์ร่วม ดังนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรไม่ยึดติดกับสิ่งเดิมๆ พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน มีการวางแผนเป็นกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้บุคลากรที่มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีวิสัยทัศน์ที่หลากหลายและพร้อมจะเรียนรู้มุมมองใหม่ๆ

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้เทคโนโลยี ดังนั้น สถานศึกษาต้องมีเทคโนโลยีที่ครบครัน รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ บุคลากรสามารถเข้าถึงได้ สะดวกทุกที่ เพราะเทคโนโลยีเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ และความสามารถที่สูงขึ้น และก้าวทันโลกที่เจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว พร้อมเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบการใช้เทคโนโลยีของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาในปัจจุบัน

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษาต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- พิพัฒนพงศ์ หมวกโธสง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ภัทรพล ไหลไพบูลย์. (2554). องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนพานทองสภามหาชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนา ผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2.
- อรสา จรุงธรรม. (2563). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อาชีวะ ยี่หะมะ. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายธารามิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ยะลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Barling, J., Weber, Tom. & Kelloway, E. Kevin. (1996). Effects of Transformational Leadership Training on Attitudinal and Financial Outcomes. *Journal of Applied Psychology*, 81 (6).
- Bass, Bernard M. (1997). *Does the Transactional-Transformational Leadership Paradigm Transcend Organizational and National Boundaries*. *American Psychologist*.
- Bass, Bernard M. & Riggio, Ronald E. (2006). *Transformational Leadership*. (2nd ed). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Hay Acquisition Company I, Inc (2002). *The organizational climate dimensions*. (14th ed.). Boston: McBer and Company.
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (2001). *Educational Administrations Theory Research and Practice*. 6th ed. New York: McGraw-Hill.
- Leithwood, K. and Jantzi, D.(1996). "Toward an Explanation of Variation in Teacher' Perceptions of Transformational School Leadership. *Educational Administration Quarterly*, 32(5), 510-538.
- Marquardt, M and Reynolds A. (1994). *The Global Learning Organization*. New York: IRWIN.

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

Administrative Factors Affecting Innovative Organizations of school under The Nongkhai Secondary Educational Service Area Office

สถาพร เข้มพันธ์¹, ชัชจรียา ไบลี²

Sathaporn Khemphan¹, Chatjariya Bailee²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยการบริหาร 2) ศึกษาระดับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนจำนวน 297 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่ง ชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ แบบสอบถามปัจจัยการบริหารมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .380-.890 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .979 และการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .536-.939 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .990 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและวิเคราะห์ถดถอยหาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารกับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กัน 4) ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยด้านบุคคล เป็นตัวพยากรณ์การเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายที่ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 46.50 เขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .868 + .339 (X_4) + .201 (X_5) + .134 (X_3) + .095 (X_1)$$

สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .431 (X_4) + .247 (X_5) + .171 (X_3) + .090 (X_1)$$

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร, นวัตกรรม, การเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา

¹ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹ M.Ed. Candidate in Educational Administration Udonthani Rajabhat University

² Associate Professor Dr. Lecturer, Educational Administration Udonthani Rajabhat University

Abstract

The purposes of this research were to 1) study level of administrative factors. 2) study the level of innovative organizations of school. 3) study the relationship between administrative factors of school and innovative organizations of school. 4) create a predictive equation for administrative factors affecting innovative organizations under the Nongkhai Secondary Educational Service Area Office. The sample consisted of teachers in the to 297 people selected by using stratified random sampling technique. The research instrument was a 5 level-rating-scale questionnaire on the the administrative factors .380-.890, reliability at .979 and innovative organizations of school with a discriminative power between. .536-.939 and reliability at .990. The statistical techniques employed in this analysis were frequency percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis. The result were as follows: 1) Overall, the level of administrative factors, was found at a high level. 2) Overall, the level of innovative organizations of school, was found at a high level. 3) The relationship between administrative factors of school and innovative organizations of school were related. 4) Administrative factors were Management process factors, Information technology factors, Material factors and Personal factors affecting innovative organizations of school under Nongkhai Secondary Educational Service Area Office at the .05 level of significance. The predicting power was 46.50. write the equation as follows:

Predictive equation of raw scores:

$$\hat{Y} = .868 + .339 (X_4) + .201 (X_5) + .134 (X_3) + .095 (X_1)$$

Predictive equation of standard score:

$$\hat{Z} = .431 (X_4) + .247 (X_5) + .171 (X_3) + .090 (X_1)$$

Keywords: Administrative Factors, Innovative, Innovative Organizations of school

บทนำ

ไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) เป็นการขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมไปสู่ความ “มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559: 3) การเติบโต ของเทคโนโลยีและเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างไม่หยุดยั้ง รวมถึงความตื่นตัวในเรื่ององค์ความรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว

ในสังคมแห่งการเรียนรู้ ทำให้องค์ความรู้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศ อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน หากประเทศใดไม่สามารถปรับตัวให้ก้าวทันองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วตลอดเวลาก็จะถูกทิ้งไว้ในกลุ่มประเทศล้าหลังทันที (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้, 2560: 3) “นวัตกรรม” เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ คิดค้นพัฒนา สามารถนำไปปฏิบัติจริงและมีการเผยแพร่ออกสู่ชุมชน

ในลักษณะของใหม่ที่ไม่มีมาก่อน หรือของเก่าที่มีอยู่เดิม แต่ได้รับการปรับปรุง เสริมแต่ง พัฒนาขึ้นใหม่ (กรีติ ยคยั้งยง, 2552: 7) นอกจากนี้ครอบคลุมทั้งในเรื่องของกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กรหรือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับหน่วย งานอื่น ๆ โดยรูปแบบความสัมพันธ์อาจจะเป็นลักษณะทางการหรือไม่เป็นทางการ ผ่านเครือข่ายความร่วมมือเชิงพาณิชย์หรือกระบวนการเรียนรู้แบบแปรผัน เช่น การเรียนรู้โดยการใช้การเรียนรู้โดยการลงมือทำ การเรียนรู้โดยการแลกเปลี่ยน (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2553: 1-2)

“องค์กรนวัตกรรม” เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการนำความรู้ ทักษะและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาผสมผสานกับความสามารถทางด้านการบริหารจัดการของผู้นำองค์กร เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างประโยชน์และตอบ สนองความพึงพอใจให้กับผู้บริโภค (ศศิประภา ชัยประสิทธิ์, 2553: 61) หากพิจารณาในมุมมองขององค์กรทางการศึกษาหรือสถานศึกษา การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม คือ การที่สถานศึกษานำความรู้ ทักษะ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มาผสมผสานกับความสามารถทางด้านบริหารจัดการ ของผู้นำองค์กร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งการตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2555: 125) สถานศึกษาถือว่าเป็นหน่วยงานที่สำคัญมากที่สุดในการจัดการศึกษาให้แก่พลเมืองของประเทศชาติและยังเป็นหน่วยงานที่ต้องนำแผนนโยบายการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติมากที่สุด สถานศึกษาจึงมีภารกิจที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานให้นักเรียนมีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 1) เพราะโลกอนาคตเป็นพื้นที่สำหรับคนที่มีความสามารถในการสร้าง สรรค์นวัตกรรม ทุกสาขาอาชีพมี

ความต้องการบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถแปลงความคิดสร้างสรรค์นั้นไปเป็นนวัตกรรมได้ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาผู้เรียนจึงจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำความคิดสร้างสรรค์ของตนเองไปพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมได้จริง เรียกว่า “ทักษะการสร้างสรรค นวัตกรรม” (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2562: 1) และการที่องค์กรการศึกษาหรือสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จและอยู่รอดท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับ การมีความ คิดสร้างสรรค์ การค้นพบสิ่งใหม่ ๆ และการสร้างนวัตกรรม พัฒนารูปแบบ การจัดการศึกษาการบริหาร งานใหม่ ๆ รวมไปถึงการสร้างนิสัยนวัตกรรมให้เกิดขึ้นกับคนในองค์กร ซึ่งครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาจะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างรูปแบบการทำงาน สร้างสื่อการสอน และวิธีจัดการเรียน การสอนใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อพัฒนาสถาบัน การศึกษา เพราะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ถือเป็นจุดกำเนิดของการสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นภายในองค์กร ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ไม่อาจจับต้องได้แต่มีค่า มหาศาลมากกว่าทรัพย์สินทางกายภาพ (องคอร ประจันต์เขตต์, 2557: 46)

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น แม้ว่าสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาหนองคายทุกสถานศึกษาจะมีการนำแนวคิดริเริ่มใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมมาใช้ในสถานศึกษา แต่สถานศึกษายังขาดข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมในการ เป็นองค์กรนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาหนองคาย ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดเป็นองค์กรนวัตกรรม

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษาหนองคาย
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

สมมุติฐาน

1. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
2. ปัจจัยการบริหารอย่างน้อย 1 ด้านสามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายได้

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,289 คน จาก 31 สถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ด้วยการเปิดตารางของเครซซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 297 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรพยากรณ์ คือ ปัจจัยการบริหาร 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวแปรเกณฑ์ คือ การเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา 7 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านบรรยากาศองค์กร ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการติดต่อสื่อสาร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา แบ่งเป็น 5 ปัจจัย ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา แบ่งเป็น 7 ด้านลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2. ผู้วิจัยขอหนังสือ เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือบุคลากรครูผู้สอนในสังกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมซองปิดแฉดตมปีที่มีชื่อที่อยู่ของผู้วิจัย พร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือ ถึงกลุ่มตัวอย่างจำนวน 297 ฉบับ บางส่วนผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองโดยการนัดหมายวัน เวลาในการรับแบบสอบถามคืน

4. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามทางไปรษณีย์และโทรประสานขอรับแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

แบบ สอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ การทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหาร ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ระดับการเป็นองค์กรนวัตกรรม ของสถาน ศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

5. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ โดยวิเคราะห์การวิเคราะห์การ ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 1 ระดับปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ปัจจัยด้านบุคคล	3.76	0.17	มาก
2. ปัจจัยปัจจัยด้านงบประมาณ	3.71	0.18	มาก
3. ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์	3.97	0.23	มาก
4. ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารจัดการ	3.94	0.23	มาก
5. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.97	0.22	มาก
รวม	3.87	0.12	มาก

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยการบริหารด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X}=3.97$) และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}=3.97$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา คือ ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.94$) ปัจจัยด้านบุคคล ($\bar{X}=3.76$) และปัจจัยด้านงบประมาณ ($\bar{X}=3.71$) ตามลำดับ

2. ระดับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย พบว่า การเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับมากโดยการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X}=4.00$) รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=3.97$) ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X}=3.91$) ด้านบรรยากาศองค์กร ($\bar{X}=3.89$) ด้านวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X}=3.87$) ด้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ ($\bar{X}=3.81$) และด้านโครงสร้างขององค์กร ($\bar{X}=3.80$) ตามลำดับรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์	3.81	0.26	มาก
2. ด้านโครงสร้างขององค์กร	3.80	0.25	มาก
3. ด้านวัฒนธรรมองค์กร	3.87	0.23	มาก
4. ด้านบรรยากาศองค์กร	3.89	0.27	มาก
5. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	4.00	0.33	มาก
6. ด้านการทำงานเป็นทีม	3.97	0.27	มาก
7. ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.91	0.25	มาก
รวม	3.89	0.18	มาก

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y	Tolerance	VIF
X ₁	1.000	.093	.001	.045	.042	.120*	.990	1.010
X ₂		1.000	.051	.266**	.108	.213**	.919	1.088
X ₃			1.000	.396**	.386**	.436**	.779	1.284
X ₄				1.000	.404**	.602**	.720	1.388
X ₅					1.000	.490**	.775	1.290
Y						1.000		

* p < .05, ** p < .01

3. สัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จากตารางที่ 3 พบว่าปัจจัยการบริหารทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา (Y) โดยมีปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ (X₄) (r=0.602) มีความสัมพันธ์ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X₅) (r=0.490), ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (X₃) (r=0.436) มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ถัดมาคือ ปัจจัยด้านงบประมาณ (X₂) (r=0.213) มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ปัจจัย

ด้านบุคคล (X₁) (r=0.120) มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันแล้วความสัมพันธ์ (r) ระหว่าง X₁ - X₅ มีความสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.120-0.602 ปัจจัยด้านบุคคล (X₁) ปัจจัยด้านงบประมาณ (X₂) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (X₃) ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ (X₄) และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X₅) มี Tolerance มากกว่า 0.1 แสดงว่าไม่เกิดปัญหา Multicollinearity และ Variance Inflation Factor (VIF) ไม่เกิน 10 แสดงว่าทุกตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันเองจึงทำให้ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2548: 173)

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์การถดถอยและความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าตัวแปรโดยวิธี Stepwise Multiple Regression Analysis

ลำดับขั้นตัวพยากรณ์	R	R ²	Adj-R ²	Std.E	F	P-values
1. (X ₄)	.602	.362	.360	.14313	167.525	.000
2. (X ₄ , X ₅)	.660	.435	.431	.13492	37.994	.000
3. (X ₄ , X ₅ , X ₃)	.676	.457	.452	.13249	11.892	.001
4. (X ₄ , X ₅ , X ₃ , X ₁)	.682	.465	.458	.13172	4.445	.036*

* p < .05

ตารางที่ 5 ค่าคงที่ของตัวแปรต้นที่เป็นตัวพยากรณ์สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าสู่สมการถดถอย

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา	b	S.E. _b	β	t	P-values
ค่าคงที่ (Constant)	.868	.240		3.622	.000
(X ₄)	.339	.038	.431	8.823	.000
(X ₅)	.201	.040	.247	5.075	.000
(X ₃)	.134	.038	.171	3.523	.000
(X ₁)	.095	.045	.090	2.108	.036*
R = .682 R ² = .465 Adj-R ² = .458		S.E. = .13172		F = 4.445 P-values = .036*	

* p < .05

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จากตารางที่ 4 เมื่อนำตัวแปรปัจจัยการบริหารมาพยากรณ์การเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารจัดการ (X₄) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X₅) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (X₃) และปัจจัยด้านบุคคล (X₁) เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายที่ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .616 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ (R²) เท่ากับ .465 หรือ มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 46.50 และจากตารางที่ 5 เขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .868 + .339 (X_4) + .201 (X_5) + .134 (X_3) + .095 (X_1)$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .431 (X_4) + .247 (X_5) + .171 (X_3) + .090 (X_1)$$

อภิปรายผล

1. ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจ

เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยการบริหารด้านต่าง ๆ มีการวางแผนในการบริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา บริหารจัดการเรื่องงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ โดยการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการติดตามประเมินผล ในการบริหารปัจจัยการบริหารต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับแนวคิดของ วีระ รุญเจริญ (2557: 11-12) ที่ได้ให้ทัศนะไว้ว่า เมื่อพิจารณาภารกิจของสถานศึกษาจะเห็นได้ว่าสถานศึกษามีภารกิจหลัก คือ การจัดการศึกษาและการบริหาร

ซึ่งต้องใช้ทั้งกระบวนการและปัจจัยจึงบรรลุผลในกระบวนการจะต้องอาศัยทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู ผู้บริหารจะต้องมีศักยภาพหลายด้านจึงจะนำสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งปัจจัยการบริหารสถานศึกษาประกอบไปด้วย บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่หน่วยงานและองค์กร และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชญา เวสารัชช์ (2554: 39) ที่ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ต้องมีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิพวรรณ ลำเนาแก้ว (2560: 86-100) ที่ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิศรดา อรุณกิตติพร (2561: 74-88) ที่ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา ประถมศึกษาตราด ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เช่น เดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจนสถานศึกษาและ

บุคลากรในสถานศึกษาสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว นำเอานวัตกรรมเข้ามาใช้ในการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบใหม่ ทางด้านการบริหารจัดการ ทางด้านความคิด เน้นเป็นการสร้าง บรรยากาศและวัฒนธรรมภายในองค์กร ให้เหมาะ ต่อการสร้างสรรคแนวคิดใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลาเพื่อการบริหารองค์กรที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของ แม็กกีคโอน (McKeown, 2008: 84) ที่ให้ทัศนะว่า เนื่องจากสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวสู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมที่ได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงด้านกระบวนการทางความคิด เพื่อก่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่แตกต่างและเป็นประโยชน์ขึ้นมา ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อนุพงษ์ ชุมมวงวาปี (2560: 247-250) ศึกษาการพัฒนาแบบองค์การแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันขององค์การแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปานชนก ดั่งอุดม (2562: 91-95) ศึกษาสภาพการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการเป็น องค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กร

นวัตกรรมของสถานศึกษา เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดว่าปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยการบริหารสถานศึกษานั้นมีส่วนช่วยให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายมีการเป็นองค์กรนวัตกรรม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร ดำเนินการวางแผนจัดสรรพัฒนาปัจจัยการบริหารให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสอดคล้องกับแนวคิดของ สมาน อัครภูมิ (2551: 7) ที่ได้ กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการศึกษาให้สูงขึ้น การได้ผลผลิตที่ดีต้องมีตัวป้อนที่ดีด้วย ซึ่งได้แก่ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาประกอบไปด้วย คน เงิน เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารจัดการ และเวลา ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Siengthai and Bechter (2001: 35-57) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์และนวัตกรรมองค์การ โดยศึกษาจากองค์การในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า นโยบายและการปฏิบัติด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีบทบาทสำคัญในการ เพิ่มขีดความสามารถด้านนวัตกรรมขององค์การ คือ มีความสัมพันธ์กันกับระดับนวัตกรรมขององค์การ

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์การเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย พบว่ามี 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยด้านบุคคล เป็นปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ว่า ปัจจัยการบริหารอย่างน้อย 1 ด้านสามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายได้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่สถานศึกษาต้องมีการวางแผนในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการจัดการ สนับสนุนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและเกิดทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่สอดคล้องและเพียงพอต่อความต้องการ โดยยึดหลักความคุ้มค่า มีประโยชน์ มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ดำเนินการวางแผนอัตรากำลัง มอบหมายการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาที่ตรงตามความรู้ ความสามารถ ส่งเสริมบุคลากรในการพัฒนาตนเองในด้านความรู้ ความสามารถ และพัฒนาวิชาชีพ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตติญา ละเต็บชั้น สิริภักตร์ศิริโท และวิวัฒน์ กิตติพงศ์โกศล (2560: 160-161) ได้ศึกษาความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญระดับมากกับปัจจัยสนับสนุนความเป็นองค์กรนวัตกรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์และความรู้ และมีความคิดเห็นต่อระดับความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาไทยในภาพรวมในระดับค่อนข้างมาก ปัจจัยสนับสนุนความเป็นองค์กรนวัตกรรมที่สามารถเป็นตัวทำนายระดับความเป็นองค์กรนวัตกรรมได้มี นวัตกรรมได้มี 5 ด้าน คือ ด้านโครงสร้าง ด้านวัฒนธรรม ด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยี และด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยร่วมกันทำนายระดับความเป็นองค์กรนวัตกรรมได้ ร้อยละ 56.3

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผล การวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรมีการจัดสรรและการระดมทรัพยากร เพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา มีการวางแผนงบประมาณ ควบคุม ตรวจสอบ และมีการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ ให้การใช้งบประมาณมีระบบและประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

1.2 สถานศึกษาควรกำหนดความสัมพันธ์อย่างระหว่างบุคคล โดยการจัดสายงานการกระจายอำนาจและโครงสร้างองค์กรต้องมีความยืดหยุ่น เพื่อให้เกิดความคล่องตัว

1.3 จากผลการศึกษาคความสัมพันธ์ สถานศึกษาควรวางแผน จัดสรร ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม โดยการนำเอานวัตกรรมเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษามากขึ้น

1.4 จากผลปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหาร

จัดการ ดำเนิน งานอย่างมีแบบแผนและเป็นระบบ มีการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นที่เอื้อต่อการดำเนินงานอย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับปัจจัยด้านอื่นด้านอื่น ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปจึงควรหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณ เพื่อให้นำไปสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรมอย่างเต็มรูปแบบ

2.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา โครงสร้างองค์กรอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงสร้างองค์กร เพื่อหาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างสถานศึกษาให้นำไปสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม

2.3 การวิจัยครั้งต่อไปอาจมีการศึกษาถึงตัวแปรอื่นๆ ที่ร่วมกับตัวปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาต่อไป โดยอาจทำการวิจัยในลักษณะของการวิเคราะห์เส้นทางหรือการหาโมเดลสมการโครงสร้าง

เอกสารอ้างอิง

- กิริติ ยศยิ่งยง. (2552). *องค์กรแห่งนวัตกรรม: แนวคิดและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2548). *การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทิพวรรณ ลำเนาแก้ว. (2560). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอก รอบ 3*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2554). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- ปานชนก ด้วงอุตม. (2562: 22). *การศึกษาสภาพการเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วรศรา อรุณกิตติพร. (2561). *ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัฒน์ชัย คิริญาณ วิทยา เจริญศิริ และสัญญา เคนาภูมิ. (2561). รูปแบบที่ส่งเสริมให้เกิดองค์กรแห่งนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 9(1), 111-124.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. (2562). *การพัฒนาทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- ศศิประภา ชัยประสิทธิ์. (2553). องค์กรแห่งนวัตกรรม ทางเลือกของผู้ประกอบการยุคใหม่. *วารสารนักบริหาร*, 30(2), 60-63.
- สมาน อัศวภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี: อุบลกิจ ออฟเซทการพิมพ์.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2553). *การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. (2560). *WAY TO KNOWLEDGE 4.0*. นิตยสารพัฒนาความรู้และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์ผ่านกระบวนการเรียนรู้สาธารณะ. *เดอะ ไนวเลจ*, 1(3), 1-28.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *(ร่าง) กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2555). แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14(2), 117-128.
- องค์อร ประจันเขตต์. (2557). องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษาทางเลือกใหม่ของการบริหารการศึกษา. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 5(1), 5-51.
- อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี. (2560). *การพัฒนา รูปแบบขององค์กรแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- McKeown, M. (2008). *The truth about innovation*. London. Prentice Hall.

Siengthai, S. & Bechter, C. (2001). Strategic human resource management and firm innovation. *Research and Practice in Human Resource Management*, 9(1), 35-57.

สภาพ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

Situations and Needs of Self Development and Teachers Professional in Schools under Secondary Educational Service Area Office Nakhon Phanom

สุนิสา ศรีนาทม¹, ไพฑูรย์ พวงยอด²

Sunisa Srinathom¹, Paitoon Puangyod²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครู จำนวน 338 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้เกณฑ์ร้อยละ และวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .43 - .81 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97 2) แบบสอบถามภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .36 - .72 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และด้านการนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, การพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม

¹ Graduate Student of Educational Administration and Development Program, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

² Lecturer of Department of Educational Administration and Development, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the current situations and desirable situations conditions of self development and teachers professional 2) to study the needs of self development and teachers professional. The samples were 338 school teachers. The sample size determination using a percentage basis and they were selected by stratified random sampling, according to the size of the school. There were 2 instruments used in this study: 1) checklist is the current situations of self development and teachers professional with the index of item objective congruence (IC) .60 - 1.00, the discrimination between .43 - .81, and the reliability of .97; and 2) checklist is the desirable situations conditions of self development and teachers professional with the index of item objective congruence (IC) .60 - 1.00, the discrimination between .36 - .72, and the reliability of .95. The statistics employed were percentage, mean and standard deviation and Priority Needs Index Modified. The result were as follows: Overall current situations of self development and teachers professional were at the high level, and overall desirable situations conditions of self development and teachers professional were at the most level. And (2) The needs that have with the highest average, the top 2 are Participation and leadership in the exchange of professional learning, and Putting knowledge and skills to good use

Keywords: Current Situations, Desirable Situations, self development and teachers Professional.

บทนำ

ประเทศไทยกำลังประสบกับภาวะวิกฤตทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเมืองและสังคมการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดของประเทศต่างๆ มีอัตราสูงขึ้นเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ส่งผลให้การดำรงชีวิตประจำวันของประชากรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การทำให้ประเทศชาติอยู่รอดและสามารถฝ่าฟันเหตุการณ์ปัญหาต่างๆ ไปได้ ขึ้นอยู่กับการศึกษา ซึ่งการศึกษาถือเป็นปัจจัยของการสร้างเสถียรภาพในทุกมิติทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และความมั่นคงรวมทั้งการสร้างศักยภาพในการแข่งขันและพัฒนาประเทศ ได้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยยก ระดับคุณภาพการศึกษา สร้างโอกาสให้คนไทยได้

เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้พลเมืองมีคุณภาพมีความสมานฉันท์ปรองดอง มีระเบียบวินัย มีความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทยสามารถเสริมสร้างความมั่นคงของชาติและศักยภาพในการแข่งขันให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558: 6)

การสร้างคุณลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นได้จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน ครู เป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาการศึกษา การพัฒนาครูจึงจำเป็นอย่างยิ่งกับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้รูปแบบการเรียนรู้และวิธีการแสวงหาความรู้สร้าง

องค์ความรู้ด้วยตนเองได้อย่างหลากหลาย จึงเป็นสิ่งท้าทายสำหรับครู ในการจัดการองค์ความรู้ให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ครูจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมในวิชาชีพครู ได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการขององค์กรบริหารการศึกษา ตั้งแต่โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551: 1)

การดำเนินการพัฒนาครูที่ผ่านมาของหน่วยงานต่างๆ พบปัญหาที่สำคัญคือ การพัฒนาครูยังใช้รูปแบบเดิมๆ ไม่มีนวัตกรรมใหม่ ซึ่งไม่ตรงตามความต้องการของครู การพัฒนาครูมีระยะเวลาสั้นๆ ไม่เหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนใหญ่ใช้การบรรยายฝึกรอบรมและพัฒนาในห้องประชุม ขาดการเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน เน้นในหลักการ ทฤษฎี มากกว่าการได้ลงมือปฏิบัติ และการพัฒนาครูยังขาดการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู ทำให้กระบวนการพัฒนาไม่ตอบสนองต่อความต้องการของครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561: 81)

รายงานสรุปผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา (Self Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีปัญหาสำคัญจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ การพัฒนาครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ส่งผลถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีศักยภาพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ดำรงชีวิตในโลกอย่างมีความสุข ควบคุมคุณธรรม สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ จะต้องดำเนินการวางแผน การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และนำผลไปปรับปรุง พัฒนา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม, 2563: 15)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว เห็นได้ว่า การพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู เพื่อให้การพัฒนาตอบสนองต่อความต้องการของครู สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ต้องการพัฒนาตามความจำเป็นของตนเอง และเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพและ ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน และการวางแผนพัฒนาตนเองและวิชาชีพครูต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ 2) ด้านการนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ 3) ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 4) ด้านการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำนวน 1,758 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำนวน 338 คน โดยผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 49) ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 47) ตามขนาดโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .43 - .81 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97 2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .36 - .72 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามโดยใช้รูปแบบออนไลน์ จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลในระบบจัดเก็บข้อมูลสำหรับการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมที่ช่วยจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล (Google Sheet) จำนวน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรม

คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ขนาดโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอข้อมูลโดยการแสดงความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพ ที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู โดยวิธีประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และนำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เกณฑ์ การแปลความหมายหาค่าเฉลี่ย ดังเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู อยู่ในระดับกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562: 275-279) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง สภาพ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	4.30	0.43	มาก	4.71	0.33	มากที่สุด
2. ด้านการนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์	4.14	0.51	มาก	4.62	0.39	มากที่สุด
3. ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.13	0.53	มาก	4.61	0.44	มากที่สุด
4. ด้านการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม	4.42	0.52	มาก	4.70	0.37	มากที่สุด
รวม	4.25	0.44	มาก	4.66	0.32	มากที่สุด

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) โดยรวม เท่ากับ 0.097 เมื่อพิจารณาลำดับความต้องการจำเป็น

รายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และด้านการนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	4.71	4.30	0.095	3
2. ด้านการนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์	4.62	4.14	0.115	2
3. ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นผู้ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.61	4.13	0.116	1
4. ด้านการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม	4.71	4.42	0.066	4
รวม	4.66	4.25	0.096	-

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง สภาพ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

1.1 สภาพปัจจุบันของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นผู้ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ก็คือ ครู เพราะคุณภาพของนักเรียน

ขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาคุณภาพ มีศักยภาพ เป็นครูเพื่อศิษย์อย่างสมบูรณ์ (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน, 2557: 41) โดยครูต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสพัฒนาตนเองด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมประชุม สัมมนา การศึกษาดูงาน การค้นคว้า ด้วยตนเอง สามารถรวบรวมสังเคราะห์ข้อมูล ความรู้ จัดเป็นหมวดหมู่ และปรับปรุงให้ทันสมัย สามารถสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ องค์กรและวิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ และถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่ผู้อื่น และมีการขยายผลโดยสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 5)

พีรวัดดี เพ็ชรทอง (2563, 204-217) ได้พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองของครู สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการสำรวจและประเมินตนเองของครู รองลงมาคือ ด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ และด้านการศึกษาค้นคว้า ติดตามความรู้และข่าวสารใหม่ๆ ทางวิชาการ

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องมีการพัฒนาให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ตามระดับการปฏิบัติงาน ที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ ครูที่มีศักยภาพ นอกจากจะต้องมีสมรรถนะการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น ตามระดับวิทยฐานะ ที่คาดหวังแล้ว ยังต้องสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะเต็มตามศักยภาพเพื่อร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วย (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564: 3) และครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้เท่าทัน กับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีทักษะการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ การสร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึก หรือทัศนคติทางบวกในการจัดการกับ การเปลี่ยนแปลง การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงตนเอง และการปรับปรุงตนเอง โดยแสวงหาการสนับสนุนจากบุคคลในอาชีพเดียวกัน (อรรณพ จินะวัฒน์, 2559: 1379)

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2557: 25) ได้ศึกษาแนวโน้มการพัฒนาคุณภาพครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่ศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า แนวโน้มการพัฒนาคุณภาพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่ศตวรรษที่ 21 ควรพัฒนาและยกระดับคุณภาพครูไทยเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ในใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยี ช่วยออกแบบการเรียนรู้ สามารถพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึงตามความแตกต่าง ของท้องถิ่นโดยสนับสนุนและกระจาย ให้สถานศึกษามีศักยภาพและมีระบบการพัฒนาครูของสถานศึกษาได้เอง ให้ครูมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตและวิชาชีพของผู้เรียน โดยมีวิชาเรียนที่เหมาะสม สู่ศตวรรษที่ ครูต้องสร้างเครือข่ายการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยมีชุมชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ณ สถานศึกษาด้วยการทำงานเป็นทีม ซึ่งเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายจากกิจกรรม ทางสังคม ใช้ความรู้ความสามารถและทักษะ ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพด้วยความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรม และสร้าง PLC ในกลุ่มครูเพื่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู เกิดการพัฒนาวิชาชีพของครู และสอดคล้องกับ Chanchal Tyagi (2021: 117-126) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพครู อย่างต่อเนื่อง: ความท้าทายและการริเริ่ม ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนจำเป็นต้องเพิ่มความคิตรีเริ่มแบบ CPD (CPD: Continuing Professional Development) หมายถึง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาบุคลากร แต่ละคนแบบเฉพาะทาง เพื่อให้มีความรู้ และทักษะที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้นในวิชาชีพ ของตัวเอง จากข้อมูลนักการศึกษา ครูร้อยละ 50-56 มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ พุด

คุย กับเพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับปัญหาทางการศึกษา การปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ และการทำสื่อการเรียนการสอน/นวัตกรรม นอกจากนี้ นักการศึกษาครูวัย ละ 42-49 ของครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ การเรียนการสอน/นวัตกรรม ให้คำปรึกษาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ การใช้โซเชียลมีเดียเพื่อการอภิปรายทางวิชาการ การรับชมและการฟัง

2. การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI^{modified}) โดยมีค่าโดยรวมเท่ากับ 0.097 พบว่า ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวมนี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และด้านการนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตามลำดับ โดยด้านการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากการศึกษา พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ โดยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แสดงบทบาทในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในหน่วยงานของตนเองและสถานศึกษาอื่น การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพในหน่วยงานของตนเอง และการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ออกไปเพื่อนครู เพื่อพัฒนางาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูมีความจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ สร้างบรรยากาศ ทิศนคติทางบวกในการจัดการเปลี่ยนแปลงตนเอง แสวงหาความรู้กับการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงตนเอง โดยแสวงหาความรู้จากบุคคลในอาชีพเดียวกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ให้คำปรึกษา แนะนำ ประสบการณ์ทางวิชาชีพ มีการขยายผลโดยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ (ศรีวรรณ แก้วทองดี, 2561: 77) ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ สุนทรื ศิริอังกูร และคณะ (2552: 63-68) ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาและการ

ขับเคลื่อนการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยใช้เครือข่ายการวิจัยการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่ม 1 นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาเครือข่ายโดยใช้กลยุทธ์ เป็นปัจจัย ที่สำคัญในการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นการสร้างข้อตกลงและความร่วมมือในการพัฒนา และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีแนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรสำรวจความต้องการของครูในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ควรวางแผนการจัดกิจกรรมทางวิชาการร่วมกับสถานศึกษาอื่น อย่างต่อเนื่อง ปรับรูปแบบการพัฒนาครู โดยใช้ระบบฝึกอบรมออนไลน์ (e-training) และเครือข่ายทางสังคม (Social Network) ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ด้านการนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จากการศึกษาพบว่า ครูควรนำความรู้ความสามารถที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ มาใช้ ซึ่งในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้น รวมถึงการพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ จากการ รวบรวม สังเคราะห์ข้อมูลความรู้ จัดเป็นหมวดหมู่ และปรับปรุงให้ทันสมัย เช่น ครูควรมีรูปแบบ วิธีและเทคนิคการสอนที่ยั่วยุผู้เรียนทำให้เกิดห้องเรียนคุณภาพ การทำวิจัย ในชั้นเรียน และยังนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมเพื่อเผยแพร่ นวัตกรรม และเสนอผลงาน ทางวิชาการ สอดคล้องกับ Natela Doghonadze (2016: 104-113) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาตนเองของครูในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในจอร์เจีย ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้อง มีทั้ง การฝึกอบรมที่จัดโดยองค์กรปกครองและองค์กรวิชาชีพ แม้ว่าการพัฒนาตนเองของครูมีการพัฒนา มาจากแรงจูงใจภายใน จะมีประสิทธิภาพมากกว่าในแง่ของคุณภาพการสอน แต่ควรคำนึงถึงการพัฒนา ที่มาจากแรงจูงใจจากภายนอกด้วย และต้องมีการพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูที่คิดว่าตนเองเก่งจนไม่ต้องทำงานด้วยตนเอง

อีกต่อไป และคนเกียจคร้าน ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน ครูในโรงเรียนและอาจารย์มหาวิทยาลัยของจอร์เจีย มีทักษะคอมพิวเตอร์เพียงพอที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองผ่านโปรแกรม คอมพิวเตอร์ ในทางกลับกันความพร้อมใช้งาน ของคอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์ในที่ทำงาน เพื่อการพัฒนาตนเองนั้น ไม่สูงพอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม หรือหน่วยงานการศึกษาอื่น เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาการมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นอย่างยิ่ง โดยควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในระดับสถานศึกษา หรือระดับเครือข่าย
2. ครูที่ต้องการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ครูต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ครูต้อง มีส่วนร่วม

และสามารถแสดงบทบาทผู้นำ ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สร้างวัฒนธรรมจากการเข้าร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนำความรู้ ความสามารถทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาวิชาชีพมาพัฒนา นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มุ่งสู่การพัฒนาตนเองและวิชาชีพครูอันซึ่งจะสามารถทำให้พัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาและเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยใช้แนวคิดที่ยึดตามความพร้อมและศักยภาพของครู รวมทั้งตามบริบทของขนาดโรงเรียน
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู ที่สามารถทำได้สะดวกและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองไป ด้วย และสอนนักเรียนได้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิรวัสส์ เพ็ชรทอง. (2563). การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศ*, 7(8), 204-217.
- ศรียรรณ แก้วทองดี. (2561). *แนวทางการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษา สหวิทยาเขตบึงสามพัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.

- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2557). รายงานการศึกษาแนวโนมการพัฒนาคุณภาพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ ศตวรรษที่ 21 (ฉบับย่อ). < <https://onedrive.live.com/?authkey=%21AC1cuLKx%5FfFR6XU&cid=C544AC76B607178E&id=C544AC76B607178E%21593&parId=C544AC76B607178E%21267&o=OneUp> > 20 มิถุนายน 2564
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. (2563). รายงานสรุปผลสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2564, จาก: https://secondary22.go.th/#main_block
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). หนังสือ สำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ. 0206.4/ว 3 เรื่อง มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. ลงวันที่ มกราคม 2564.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). รายงานการวิจัยสมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). การพัฒนากลไกขับเคลื่อนระบบการผลิตและพัฒนาครูสมรรถนะสูงสำหรับประเทศไทย 4.0. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2557). การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุนทรี่ ศิริอังกูร และคณะ. (2552). กลยุทธ์การพัฒนาและการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยใช้เครือข่ายการวิจัยการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่ม 1 นครราชสีมา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรณพ จินะวัฒน์. (2559). การพัฒนาตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู. วารสาร *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 7(1), 1379 - 1395
- Doghonadze, N. (2016). The state of school and university teacher self-development in Georgia. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 2(1), 104-113, Retrieved 10 July 2021, from: <https://bit.ly/3iTNr7V>.
- Tyagi, Chanchal. (2021). Continuing Professional Development of Teacher Educators: Challenges and Initiatives. *Shanlax International Journal of Education*, 9(2), 117-126. from: <https://bit.ly/374Jp7e>, Retrieved 10 July 2021.

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร

Strategic Leadership of Administrators Affecting Effectiveness of Operation According to The Standards of Childhood Development Center Under the Local Government in Yasothon Province

อารยา ตาพล¹, โกวัฒน์ เทสบุต²

Araya Taphol¹, Kowat Tesaputa²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร 2) ศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยโสธร จำนวนทั้งหมด 242 คน ซึ่งได้มาโดยการเปรียบเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 95 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 147 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารเท่ากับ 0.985 และแบบสอบถามประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่ากับ 0.977 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยโสธร ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

¹ Master of Education Degree Program Student, Educational Administration, Roi Et Rajabhat University

² Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University

ที่ระดับ .01 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X2) การกำหนดวิสัยทัศน์ (X5) และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X6) ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร ได้ร้อยละ 53.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.886 + .293X_6 + .145X_5 + .114X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .427ZX_6 + .200ZX_5 + .153ZX_2$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ประสิทธิภาพการดำเนินงาน, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were: 1) to investigate the strategic leadership of administrators under the local government in Yasothon Province; 2) to investigate an effectiveness of operation according to standards of the childhood development centers under the local government in Yasothon Province; 3) to explore the relationship between strategic leadership of administrators and the effectiveness of operation according to standards of the childhood development centers under the local government in Yasothon Province; and 4) to explore the strategic leadership of administrators affecting of effectiveness of operation according to standards of the childhood development centers under the local government in Yasothon Province. The samples were totally 242, determine by comparing population to the Krejcie & Morgan table, consisted of 95 administrators, 147 children's caretaker-teachers. The samples were random through proportional stratified random sampling technique. The questionnaire with 5 rating scale were used in collecting the data with reliability of strategic leadership questionnaire and effective operation questionnaire at 0.985 and 0.977, respectively. The statistics used in data analysis were mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression.

The research results were: 1) Strategic leadership of administrators under the local government in Yasothon Province in overall and each aspect were at a high level; 2) Effectiveness of operation according to standards of the childhood development centers under the local government in Yasothon Province in overall and each aspect were at a high level; 3) The relationship between strategic leadership of administrators and the effectiveness of operation according to standards of the childhood development centers under the local government in Yasothon Province was positive correlation at a high level

with .01 level of statistical significance; and 4) Strategic leadership of administrators in the aspect of gathering multiple inputs to formulate strategy (X2), creating a vision (X5), and strategy implementation (X6) are together predicted the effectiveness of operation according to standards of the childhood development centers under the local government in Yasothon Province with 53.90% at .01 level of statistical significance. The predictive equations could be written as follow:

Predictive equation in raw score

$$Y' = 1.886 + .293X_6 + .145X_5 + .114X_2$$

Predictive equation in standard score

$$Z'_y = .427ZX_6 + .200ZX_5 + .153ZX_2$$

Keywords: Strategic leadership, Effectiveness of operation, Childhood development center, Local government organization

บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิต และเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีมีความสามารถเรียนรู้ทำงานได้เก่ง และเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคมที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัย แต่คุณภาพของเด็กปฐมวัยยังเป็นจุดอ่อนที่เข้าชั้นวิกฤตของประเทศไทย ที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน รัฐ และทุกภาคส่วน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน สังคม บุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุข ครู/ผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน องค์กรท้องถิ่นทุกระดับ บุคลากรพัฒนาสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของช่วงปฐมวัย ตระหนักในพันธกิจและลงมือช่วยกันทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562: 1)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและที่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 แต่ก็ยังมีความแตกต่างหลากหลาย ดังนั้นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน และ 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559: ข)

จากนโยบายการจัดการศึกษาระดับประเทศ กระทรวง สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการนํานโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้

บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การบริหารองค์การ โดยทั่วๆ ไปมักจะมีวัตถุประสงค์องค์การเหมือนกัน นั่นคือ การดำเนินงานเพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จและให้องค์การนั้นเกิดประสิทธิผลสูงสุด สถานศึกษาจะมีประสิทธิผลได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่าง เช่น เกิดจากปัจจัยที่มีการบริหารที่ดี ความสามารถในการจัดองค์การ การใช้ทรัพยากรที่หามาได้ อย่างคุ้มค่า (Steers, 1997: 46) องค์ประกอบที่กล่าวมาทั้งหมดจะเป็นไปไม่ได้หากหน่วยงานทางการศึกษาขาดผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจึงถือได้ว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารในหน่วยงานมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ (วินัย ฉิมวงษ์, 2542: 1)

เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาดำเนินไปได้ตามภารกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องมีรูปแบบของความเป็นผู้นำที่เปลี่ยนแปลงไป และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic leadership) ซึ่งเป็นภาวะผู้นำประเภทหนึ่งที่น่าความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์การ (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2556: 43) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ต้องปรับเปลี่ยนทิศทางวิธีคิดและการบริหารแบบใหม่ที่สอดคล้องทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความพยายามในการวางแผนกลยุทธ์อย่างสมบูรณ์ที่ครอบคลุมภารกิจและขอบข่ายทั้งหมดของสถานศึกษา ทำให้มีการนำเอาเรื่องของกระบวนการบริหารงาน โดยเฉพาะการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสถานศึกษาจะเกิดการบริหารได้นั้น Dubrin (2006: 393) ได้เสนอแนวคิดที่มีคุณค่าต่อการบริหารงานไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีความคิดความเข้าใจระดับสูง 2) การรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ 3) การคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต 4) การคิดเชิงปฏิบัติ และ 5) การกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาได้สูงยิ่งขึ้น

การจะบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิผลเป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับท้องถิ่น ผู้บริหารจะต้องมองการบริหารจัดการในหลายมิติ เพราะต้องมองภาพนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ การจัดการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ดังนั้นสิ่งสำคัญผู้บริหารจึงต้องมีกลยุทธ์ในการบริหาร รวมทั้งต้องมีภาวะผู้นำในการบริหารจัดการศึกษาการจัดการในเชิงกลยุทธ์ จึงจะสามารถขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร ได้มีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด 253 แห่ง โดยมีเด็กอายุ 2-5 ปี รวมจำนวน 7,272 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดยโสธร, 2564: ออนไลน์) ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้ (คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ, 2557: 1-3) 1) ด้านมาตรฐานการดำเนินงาน มีการใช้มาตรฐานการดำเนินงานที่มาจากหลายหน่วยงาน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน 2) ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน การประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เป็นแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศ 3) ด้านผู้นำและบุคลากร ผู้นำและผู้บริหารท้องถิ่น บางส่วนขาดวิสัยทัศน์และขาดความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่ง 4) ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ความพร้อมของอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความแตกต่างกันมาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้สูงมักจะมีความพร้อมทางด้าน

อาคารสถานที่มากกว่า 5) ด้านงบประมาณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวนมากขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร เพื่อนำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร เพื่อสามารถบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประสิทธิผล เกิดผลดีสอดคล้องกับจุดประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร
2. ศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร
4. ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร

สมมุติฐานงานวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร

2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร จำนวนทั้งหมด 646 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 253 คน และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 393 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร จำนวน 242 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 95 คน และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 147 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน จำแนกตามอำเภอ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และอำเภอที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert's Scale มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.985

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert's Scale มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.977

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดยโสธร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ติดต่อประสานงานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงรายละเอียดและความมุ่งหมายของการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร และระดับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

4. วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้ การกำหนดวิสัยทัศน์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ความสามารถนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ การคิดเชิงปฏิบัติ การมีความคิดความเข้าใจระดับสูง และการมีความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ใช้ทักษะและปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ

1.2 ด้านความสามารถนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และข้อมูลของชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์

1.3 ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย

มากที่สุด คือ นำผลการวิเคราะห์การดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในแก้ไขและการพัฒนาสถานศึกษา

1.4 ด้านการมีความคิดเชิงปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการเทียบเคียงผลผลิตกับหน่วยงานอื่นที่เป็นเลิศ เพื่อนำมาวางแผนพัฒนางานของสถานศึกษาให้สามารถแข่งขันได้

1.5 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์

1.6 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ผู้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานของการปฏิบัติงาน

2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน บุคลากร และส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และมากที่สุด 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ และระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บุคลากรมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ อาคารสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคง แข็งแรงและปลอดภัย

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และมากที่สุด 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กเล็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและ สติปัญญา

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญและประเพณีของท้องถิ่นร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็กเล็ก

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง $r_{xy} = .679$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y	ระดับความสัมพันธ์
X ₁	1.000	-	-	-	-	-	.318**	ต่ำ
X ₂	.620**	1.000	-	-	-	-	.643**	สูง
X ₃	.609**	.759**	1.000	-	-	-	.540**	ปานกลาง
X ₄	.605**	.816**	.767**	1.000	-	-	.586**	ปานกลาง
X ₅	.430**	.795**	.717**	.748**	1.000	-	.682**	สูง
X ₆	.439**	.776**	.655**	.760**	.844**	1.000	.714**	สูง
X	-	-	-	-	-	-	.679**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X₆) เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยโสธร ได้ดีที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ ความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X₂) การกำหนดวิสัยทัศน์ (X₅) และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X₆) โดยตัวแปรทั้งสามร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผล

การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยโสธร ได้ร้อยละ 53.90 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y' = 1.886 + .293X_6 + .145X_5 + .114X_2$$

หรือสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .427ZX_6 + .200ZX_5 + .153ZX_2$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร

ตัวแปรพยากรณ์	ประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
	B	SE _b	β	t	p-value
1. X ₆	.293	.059	.427	4.929**	.000**
2. X ₅	.145	.065	.200	2.222*	.027*
3. X ₂	.114	.057	.153	1.992*	.048*

R=.734, R²=.539, a=1.886

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้ การกำหนดวิสัยทัศน์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ความสามารถนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ การคิดเชิงปฏิบัติ ความคิดความเข้าใจระดับสูง และ การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคตตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธรมีการขับเคลื่อนในเรื่องของการจัดการศึกษา สร้างโอกาสทางการศึกษาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และสถานศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้มีความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา

ท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายในการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคต โดยกำหนดสถานการณ์ที่ต้องการและแนวทางในการบรรลุวัตถุประสงค์บนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น และความต้องการของประชาชน ดังที่ ธงชัย สันติวงษ์ (2546: 79) ที่กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ต้องมีการวางแผนเรื่องสำคัญที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ นโยบาย กลยุทธ์ และแผนงานหลักต่างๆ ทุกประการ นำมาคิดวิเคราะห์ในทางกลยุทธ์ทั้งหมดโดยนำมากำหนดเป็นพันธกิจ เป้าประสงค์ แผนงานและโครงการเพื่อนำสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ผู้นำต้องพัฒนาตนเองให้มีความแข็งแกร่งทางวิสัยทัศน์ มีการจัดกิจกรรมที่จะช่วยให้คนอื่นคิดเป็นด้วย โดยจะต้องสามารถคิดตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีให้กับตนเองหรือองค์กรได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรเชษฐ์ แก้วนาชุม (2564: 622-631) วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถาน

ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร อาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย การมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากทุกภาคส่วน บุคลากร และส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในเรื่องการจัดการศึกษาท้องถิ่นให้ได้ คุณภาพและเป็นมาตรฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องจัดการศึกษาระดับปฐมวัยภายใต้ ความร่วมมือของชุมชนเพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างเหมาะสมตามวัย เต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อ แบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป และปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการกิจกรรม โครงการ ตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาอย่างครอบคลุม มีคณะกรรมการหรือคณะดำเนินงานรับผิดชอบดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ดังนั้น การบริหารงานจึงเป็นกิจกรรมของผู้บริหารและบุคลากรทั้งหลายจะต้องร่วมมือกันดำเนินงาน เพื่อให้การบริหารการศึกษา เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญาเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ บุญรอง (2563: 191-205) วิจัยเรื่อง การบริหารงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหาร

ส่วนตำบล อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่าการบริหารงานตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร เป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่จะทำให้การบริหารงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งยังตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร ให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษา เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็ก รวมทั้งมีการกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษา วางแผนงานด้านงบประมาณ อีกทั้งนโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ผู้บริหารได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานทางด้านการศึกษา และการพัฒนาตนเองเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าสู่องค์กร เป็นผู้มีส่วนที่คนกว้างไกลและนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นผลสำเร็จ สามารถดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งส่งผลต่อครู ผู้ดูแลเด็ก ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มประสิทธิผลของศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุมพร พัฒนะมาศ (2558: 99) ได้ศึกษาเรื่องการ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกใน ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จังหวัดยโสธร พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกล ยุทธ์ของผู้บริหารทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การนำกลยุทธ์ ไปปฏิบัติ (X_0) การกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1) และ ความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_2) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการดำเนิน งานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร (Y) ร้อยละ 53.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้าน การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X_0) เป็นตัวแปรพยากรณ์ ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการดำเนินงานตาม มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยโสธร ได้ดีที่สุดอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมา จากผู้บริหารมีความสามารถในการนำกลยุทธ์ที่ ถูกกำหนดขึ้นไปประยุกต์ใช้ดำเนินงานอย่างเป็น รูปธรรม มีการวางแผนจัดบุคคลและทรัพยากรก่อน ที่จะนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ การกำหนดเกณฑ์ มาตรฐานการปฏิบัติงานและผลงาน มีกระบวนการ บริหารจัดการอย่างเป็นระบบในการกำหนดขั้นตอน การดำเนินงานตามกลยุทธ์ มีการกระตุ้นให้กำลังใจ

และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปฏิบัติ ในการนำกลยุทธ์ไปใช้ ดังที่ เนตรพัฒนา ยาวีราช (2556: 66) กล่าวว่า การวิเคราะห์และเลือกกลยุทธ์เพื่อการนำกลยุทธ์ ไปปฏิบัติซึ่งเป็นสิ่งที่ยากที่สุดในการจัดการเชิงกล ยุทธ์และเป็นงานที่มีขั้นตอนที่สลับซับซ้อน การ ปฏิบัติขององค์กรหลายส่วนที่ปรับกลยุทธ์ในการ ปฏิบัติเข้าหากัน รวมถึงการเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการนำเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติ ทำนองเดียวกับที่ วิโรจน์ สารรัตนะ (2553: 42) ให้แนวคิดว่า การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategic Implementation) คือ การปฏิบัติตามแผนและ ระบบการควบคุม ซึ่งถือว่าเป็นขั้นที่ผู้บริหารจะ ต้องสร้างการประสานงานภายใต้กลยุทธ์ซึ่งจะ ประสบความสำเร็จโดยการประยุกต์ใช้ 4 หน้าที่ ในกระบวนการบริหาร คือ การวางแผน การจัด องค์กร การนำ และการควบคุม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผลการวิจัยระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ใน ระดับมากทุกด้านแต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับ อนาคต ซึ่งผู้บริหารควรที่จะพัฒนาตนเอง โดยการ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทาง แก้ไขเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และจัดการบริหารการ เปลี่ยนแปลงอย่างรู้เท่าทันเทคโนโลยี

2. ผลการวิจัยระดับประสิทธิผลการดำเนิน งานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านแต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในการพัฒนางานกับหน่วยงานอื่นๆ ให้หลากหลาย อย่างยั่งยืนต่อไป ทั้งในทุกระดับ

3. ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่าด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และคิดเชิงสังเคราะห์ โดยสามารถนำมากำหนดเป็นทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยพัฒนาเพื่อพัฒนานวัตกรรมในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธร

2. ควรศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในด้านที่มีอำนาจการพยากรณ์ ได้แก่ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การกำหนดวิสัยทัศน์ และความสามารถนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์

3. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการยกระดับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). *มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปี พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อสาธาธิศึกษาอินแดน.
- คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ. (2557). *แนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักกรรมการกิจการ 3.
- จุมพร พัฒนะมาศ. (2558). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). *การบริหารสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ประชุมช่าง.
- เนตรพัฒนา ยาวีราษ. (2556). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล กู๊ป.
- วรเชษฐ์ แกวนาชุม. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย สถาบันเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษาและวิจัยแห่งสุวรรณภูมิ, 5(3), 622-631.*
- วินัย นิมวงษ์. (2542). *ภาวะผู้นำเชิงจัดการและภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2553). *ผู้บริหารโรงเรียนสามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ*. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดยโสธร. (2564). *ระบบบุคลากร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น*. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2564, จาก: <http://lhr.dla.go.th/hr/pis/EduDlaPerson.do>.
- เสาวนีย์ บุญรอง. (2563). การบริหารงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ. *พัฒนวารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 7(1), 191-205.
- DuBryn, J.A. (2006). *Leadership Research Finding: Practice and Skills* (5th ed). Boston: Houghton Mifflin.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Steers, R.M. (1977). *Organizational effectiveness: A behavioral view*. Santa Monica CA: Goodyear.

จริยธรรมการตีพิมพ์ในวารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ISSN 1906-4950)

บทบาทและหน้าที่ของผู้นิพนธ์

- ผู้นิพนธ์ต้องรับรองว่าผลงานที่ส่งมานั้นเป็นผลงานที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน หรืออยู่ระหว่างการ พิจารณาโดยกองบรรณาธิการวารสารอื่น ๆ
- ผู้นิพนธ์ต้องรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย ไม่บิดเบือนข้อมูล หรือให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ
- ผู้นิพนธ์ต้องอ้างอิงผลงานทางวิชาการของผู้อื่น กรณีที่มีการนำผลงานเหล่านั้นมาใช้ในผลงานของตนเองรวมทั้งจัดทำรายการอ้างอิงท้ายบทความ
- ผู้นิพนธ์ต้องเขียนบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบที่วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา คณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำหนดไว้
- ผู้นิพนธ์ที่มีชื่อปรากฏในบทความทุกคน ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในการดำเนินการวิจัยจริง
- ผู้นิพนธ์ต้องระบุแหล่งทุนที่สนับสนุนในการทำวิจัย (หากมี)
- ผู้นิพนธ์ต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (หากมี)

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

- บรรณาธิการวารสารมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความเบื้องต้นเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลผู้นิพนธ์และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วง ระยะเวลาของการประเมินบทความ
- บรรณาธิการต้องตัดสินใจเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความสำคัญ ความชัดเจน ระเบียบวิธีวิจัย และความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของวารสารเป็นสำคัญ
- หากตรวจสอบพบว่าบทความมีการตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว บรรณาธิการต้องไม่รับพิจารณาบทความนั้น
- บรรณาธิการต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์และผู้ประเมิน
- หากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น ในกระบวนการประเมินบทความ บรรณาธิการต้องหยุด กระบวนการประเมินบทความดังกล่าวทันที และติดต่อผู้นิพนธ์เพื่อขอคำชี้แจงประกอบการพิจารณา “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมิน

1. เมื่อได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร แล้วผู้ประเมินบทความตระหนักดีว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ เช่น เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ หรือรู้จักผู้พิมพ์เป็นการส่วนตัว หรือเหตุผลอื่นๆ ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

2. ผู้ประเมินบทความ ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของบทความที่ ส่งมาให้พิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง ในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญ ของเนื้อหาในบทความที่จะมีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์และความเข้มข้นของผลงานไม่ใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ในกรณีที่ผู้ประเมินทราบว่าบทความที่ กำลังพิจารณานั้น มีส่วนใดของบทความเข้าข่ายซ้ำซ้อนกับผลงาน ผู้อื่นหรือมีการส่งบทความซ้ำเพื่อให้วารสารพิจารณา ผู้ประเมินต้องแจ้งให้บรรณาธิการของวารสารทราบ

คำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์

วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นวารสารวิชาการสาขาวิชาทางการศึกษา พิมพ์เผยแพร่ผลงานในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ บทความวิจารณ์หนังสือ และบทความทั่วไปทางการศึกษา บทความที่ได้รับการพิจารณาพิมพ์เผยแพร่ในวารสารจะต้องมีสาระน่าสนใจ เป็นงานทบทวนความรู้เดิมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน เป็นบทความที่ไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใดๆ บทความอาจได้รับการปรับปรุงตามที่กองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบทางวิชาการเห็นสมควร เพื่อให้วารสารมีคุณภาพระดับมาตรฐานสากลและนำไปอ้างอิงได้

การส่งต้นฉบับ

1. ภาษา พิมพ์ต้นฉบับเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และการเขียนทับศัพท์ภาษาอังกฤษตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน คำศัพท์ภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมดยกเว้นชื่อเฉพาะ ถ้าต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษควรได้รับการตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษก่อน

2. รูปแบบต้นฉบับ ใช้กระดาษ A4 พิมพ์ห่างจากขอบกระดาษด้าน บน ซ้าย 3.5 เซนติเมตร และล่าง ขวา 2.5 เซนติเมตร จัดรูปแบบ 2 คอลัมน์ ยกเว้น บทความย่อทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เอกสารอ้างอิง และตารางที่ ให้จัดรูปแบบ 1 คอลัมน์

3. ชนิดและขนาดตัวอักษร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ซึ่งขนาดตัวอักษร มีดังนี้

ชื่อเรื่อง ใช้ตัวอักษรขนาด 20 pt. ตัวหนา

ชื่อ-สกุลผู้พิมพ์ ใช้ตัวอักษรขนาด 18 pt. ตัวปกติ

หัวข้อหลัก ใช้ตัวอักษรขนาด 18 pt. ตัวหนา

หัวข้อย่อย ใช้ตัวอักษรขนาด 16 pt. ตัวหนา

เนื้อเรื่องในหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย ใช้ตัวอักษรขนาด 16 pt. ตัวปกติ

เชิงอรรถหน้าแรกที่เป็นชื่อ-สกุล ตำแหน่งทางวิชาการ และหน่วยงานต้นสังกัดของผู้พิมพ์ ใช้ตัวอักษรขนาด 14 pt. ตัวปกติ

4. จำนวนหน้า ความยาวของบทความไม่เกิน 15 หน้า รวมตารางที่ ภาพประกอบ รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง

5. การส่งส่ง file ต้นฉบับลงในระบบออนไลน์ <https://edu.msu.ac.th/> (วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา) โดยการสมัครสมาชิกตามระบบและขั้นตอนของวารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา

ต้นฉบับให้ระบุชื่อ-สกุลผู้พิมพ์ทุกคน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail address ทุกคนที่สามารถติดต่อได้สะดวก

บทความวิจัยและบทความวิทยานิพนธ์

ประกอบด้วยหัวข้อและจัดเรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ทุกคนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. บทคัดย่อภาษาไทย (บทคัดย่อ มีความยาวไม่เกิน 300 คำ)
4. คำสำคัญภาษาไทย
5. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (บทคัดย่อ มีความยาวไม่เกิน 400 คำ)
6. คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keywords)
7. บทนำ
8. วัตถุประสงค์
9. สมมุติฐาน (ถ้ามี)
10. วิธีการวิจัย (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร เครื่องมือ การดำเนินการวิจัย หรือการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูล)
11. ผลการวิจัย
12. อภิปรายผล
13. ข้อเสนอแนะ
14. เอกสารอ้างอิง (ให้อ้างอิงเฉพาะที่อ้างในบทความเท่านั้น)

บทความทั่วไป

ประกอบด้วยหัวข้อและจัดเรียงลำดับดังนี้

1. ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ทุกคนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. บทคัดย่อภาษาไทย
4. คำสำคัญภาษาไทย
5. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
6. คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keyword) (บทคัดย่อ มีความยาวไม่เกิน 300 คำ)
7. บทนำ
8. เนื้อหา
9. บทสรุป
10. เอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงเอกสาร

ใช้รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงระบบ American Psychological Association (APA) ดังตัวอย่าง

ระบบการอ้างอิงแบบนาม-ปี (the author-date system)

ในกรณีที่เป็นกรอ้างอิงเนื้อหาโดยตรงหรือแนวคิดบางส่วนหรือเป็นการคัดลอกข้อความบางส่วนมาโดยตรง ควรระบุเลขหน้าไว้ด้วย โดยพิมพ์ต่อท้ายปีพิมพ์ คั่นด้วยเครื่องหมาย: อย่างไรก็ตามการไม่ระบุเลขหน้าอาจทำได้ในกรณีที่เป็นกรอ้างอิงงานของผู้อื่น โดยการสรุปเนื้อหาหรือแนวคิดทั้งหมดของงานชิ้นนั้น (เช่น บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 50-52 หรือประวิต เอราวรรณ์, 2550)

1. หนังสือ

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อหนังสือ* (ครั้งที่พิมพ์ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
Kosslyn, S.M., and Rosenberg, R.S. (2004). *Psychology: The brain, the person, the world* (2nd ed.). Essex, England: Pearson Education Limited.
Mussen, P., Rosenzweig, M.R., Aronson, E., Elkind, D., Feshbach, S., Geiwitz, P.J., *et al.* (1973). *Psychology: An introduction*. Lexington, Mass.: Heath.

2. วารสาร

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย เฉพาะบทความเรื่องนี้.
เฟเชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (2545). ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.). *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 8(1), 30-36.
Klimoski, R. and Palmer, S. (1993). The ADA and the hiring process in organizations. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 45(2), 10-36.

3. วิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อวิทยานิพนธ์ระดับปริญญา, สถาบันการศึกษา, เมือง.*
นงเยาว์ ธรรมวงศา. (2549). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ* กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
Piyakun, A. (2007). *Reading strategies used by Thai ESL students*. Doctoral dissertation, Monash University, Melbourne.

4. หนังสือรวมเรื่อง

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ), *ชื่อหนังสือ* (ครั้งที่พิมพ์ ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป, เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย เฉพาะเรื่องนี้). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ประสาธ เมืองเฉลิม. (2549). วิทยาศาสตร์พื้นฐาน: การจัดการเรียนรู้มิติทางวัฒนธรรมท้องถิ่น การบูรณาการความรู้พื้นฐานกับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อชุมชน: กรณีศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ป่าปู้ตา. ใน ฉลาด จันทรมบัติ (บรรณาธิการ), *ศึกษาศาสตร์วิจัย ประจำปี 2548-2549* (หน้า 127-140). มหาสารคาม: สารคามการพิมพ์-สารคามเปเปอร์.

Cooper, J., Mirabile, R., and Scher, S. J. (2005). Actions and attitudes: The theory of cognitive dissonance. In T. C. Brock and M. C. Green (Eds.), *Persuasion: Psychological insights and perspectives* (2nd ed., pp. 63-79). Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.

5. หนังสือพิมพ์

ชื่อผู้นิพนธ์. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ชื่อหนังสือพิมพ์*, เลขหน้า.

รัฐพงศ์ ศิริสานนท์. (25 กุมภาพันธ์ 2548). องค์ประกอบของความสำเริง. *มติชน*, หน้า 22.

Brown, P.J. (2007, March 1). Satellites and national security. *Bangkok Post*, p. B4.

6. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้นิพนธ์. (วันที่ เดือน ปีที่ปรับปรุงล่าสุด). ชื่อเรื่อง. วันที่ทำการสืบค้น, ชื่อฐานข้อมูล

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (3 ธันวาคม 2548). *ธนาคารหลักสูตร*. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2550, จาก <http://db.onec.go.th/thaigifted/lessonplan/index.php>

Wollman, N. (1999, November 12). *Influencing attitudes and behaviors for social change*. Retrieved July 6, 2005, from <http://www.radpsynet.org/docs/wollman-attitude.html>

Instruction for Authors

Journal of Educational Administration and Supervision, Mahasarakham University is an academic journal in the field of education. The journal publishes a variety of academic results, including research articles, thesis articles, book review articles, and review articles. The articles to be published may be reviews of current issues, or scholarly issues that contribute a new body of knowledge, that demonstrate interesting and valuable points of view for readers. It is important to note that articles submitted for Journal of Education should not have been preprinted or previously submitted to other publications. The context of the articles may be revised as appropriate by the journal editorial board and peer reviews in order to make it fit the international standard and be accepted as reference.

Submission of manuscripts:

1. Language: Manuscripts can be written in either Thai or English.

Thai language manuscripts should adhere to the Royal Institute's principles in using vocabulary and borrowed English words. All English words must be typed in small letters, except specific names. English language manuscripts must be checked for the correctness of language by an English expert prior to submission.

2. Papers: Manuscripts should be typed in A4 paper, and required to have 3.5 cm margins on each of the four sides: top, bottom, right and left. The contents of the Abstract in both Thai and English, other headings, and references should be arranged in one column.

3. Style and size of font: Both Thai and English manuscripts are required to type in "Browallia New" font style with font size as follows ;

Title of the article: **20 pt. Bold**

Name(s) of the authors: **18 pt. Normal**

Main heading: **18 pt. Bold**

Sub-heading: **16 pt. Bold**

Body of the text: **16 pt. Normal**

The first page of footnotes presenting authors' names, academic titles, and affiliations: **14 pt. Normal**

4. Number of pages: The article is required not to be longer than 15 pages. These include tables, figures, pictures, and references.

5. Submission: The author(s) should submit an original file to <https://edu.msu.ac.th> (Journal of Educational Administration and Supervision)

Organization of research and thesis articles: Should be arranged in the following order ;

1. Title in Thai and English
2. Name(s) of the author(s) in Thai and English
3. Abstract in Thai
4. Keyword in Thai
5. Abstract in English
6. Keyword in English (Abstract should be no more than 400 words)
7. Introduction
8. Objectives
9. Hypotheses (if any)
10. Research methodology: population and samples, variables, instruments, procedures/experiments, and data analysis
11. Research results
12. Discussion
13. Suggestion
14. References

Organization of review articles: Should be arranged in the following order ;

1. Title in Thai and English
2. Name(s) of the author(s) in Thai and English
3. Abstract in Thai
4. Keyword in Thai
5. Abstract in English
6. Keyword in English (Abstract should be no more than 400 words)
7. Introduction
8. *Contents*
9. *Summary*
10. *References*

References: Listed and referred to in the American Psychological Association (APA)

style

Guest Advisory Board

Professor Dr. Kriengsak Chareonwongsak	Institute of Future Studies for Development
Professor Dr. Teera Runcharoen	Vongchavalitkul University
Professor Dr. Pruet Siribanpitak	Chulalongkorn University
Professor Dr. Kanokorn Somprach	Khon Kaen University
Associate Professor Dr. Ekkarin Sungtong	Songkla University
Associate Professor Dr. Sombat Tayraukham	Chiang Mai University
Associate Professor Dr. Jinawatara Pakotang	Nakhonphanom University
Associate Professor Dr. Nirat Jantarajit	Nakhonphanom University
Associate Professor Dr. Suwakit Sripatta	Rajabhat Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Kowat Tesaputa	Roi-Et Rajabhat University

Peer Reviewers

Associate Professor Dr. Sombat Tayraukham	Chiang Mai University
Associate Professor Dr. Lakkhana Sariwat	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Prasart Nuangchalem	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Suwat Julsuwan	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Pacharawit Chansirisira	Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Kowat Tesaputa	Roi-Et Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Karn Ruangmontri	Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Somsong Sitti	North Eastern University
Assistant Professor Dr. Amnarj Chanawong	College of Asian Scholars
Assistant Professor Dr. Paisarn Worakkam	Rajabhat Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Thapanee Seechaliao	Mahasarakham University

Editorial Board

Professor Dr. Kriengsak Chareonwongsak	Institute of Future Studies for Development
Professor Dr. Teera Runcharoen	Vongchavalitkul University
Professor Dr. Kanokorn Somprach	Khon Kaen University
Associate Professor Dr. Ekkarin Sungtong	Songkla University
Associate Professor Dr. Sombat Tayraukham	Chiang Mai University
Associate Professor Dr. Jinawatara Pakotang	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Associate Professor Dr. Nirat Jantarajit	Nakhonphanom University
Associate Professor Dr. Suwat Julsuwan	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Sutum Tummatasananon	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Tharinthorn Namwan	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Songsak Phusee-orn	Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Karn Ruangmontri	Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Kowat Tesaputa	Roi-Et Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Sumalee Sriputtarin	Nakhonphanom University
Assistant Professor Dr. Jumnean Ponhan	Rajabhat Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Chaiyuth Sirisuthi	North Eastern University
Professor Dr. Gary Price	University of Wisconsin-Madison, USA
Professor Dr. Marilyn Waring	Deakin University, Australia
Professor Dr. Dennis A. Francis	University of the Free State, South Africa
Associate Professor Dr. Tran Vui	Hue University, Vietnam

Educational Administration and Supervision, Maharakham University

ISSN 1906-4950

Volume 13 Number 2 May - August 2022

Aim and Scope

To disseminate academic work in educational administration, educational supervision, research and development, participatory action research, innovative development in educational administration and technology management, knowledge management and instructional management, publishing in research articles, thesis articles, book reviews articles, and general articles.

Academic Revision

One article is peer-reviewed by two experts

Publishing Type

Quarterly publishing

No.1: January-April

No.2: May-August

No.3: September-December

Ownership

Faculty of Education, Maharakham University
Tambon Talat, Amphoe Mueang, Maha Sarakham 44000
Tel. 0-4374-3143-4 Fax 0-4374-3174

Advisor

Associate Professor Dr. Pacharawit Chansirisira
Dean of Faculty of Education, Maharakham University

Editor-in-chief

Assistant Professor Dr. Thatchai Chittranun
Maharakham University

Assistant-Editor

Dr. Surachet Noirid
Maharakham University

Secretary and Treasurer

Miss Natchalida Leamthaisong

The articles in The Journal of Educational Administration and Supervision,
Maharakham University
are authors' own opinions. The editorial board has not always agreed absolutely with.

200฿ Web site: <http://edu.msu.ac.th/journal>
Date of Publication: 31 August 2022 E-mail: jeas.msu@gmail.com

DESIGN BY: Samorn Legkha
Suannangsue: 189 Moo 12 Rachawadee Garden view,
Thakhonyang, Khamreang, Khantarawichai, Maharakham 44150
TELEPHONE: 09-2956-2419